

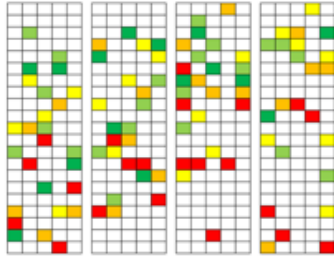
Coalition Politics in Catalan Local Governments, 1979-2011

Santi Martínez Farrero

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

Coalicions als governos locals a Catalunya 1979-2011.

Tesi presentada per Santi Martínez Farrero per obtenir el grau de
Doctor en Ciència Política i de l'Administració

Dirigida pel Dr. Dr. Josep Mª Reniu Vilamala

Programa: "Dret i Ciència Política"

Universitat de Barcelona

Índex General

Índex General	i
Introducció	1
I- Hipòtesi i treball de camp	7
1- Hipòtesi.	7
2- El treball de camp.....	8
3- La base de dades	12
II- Resultats	19
1- Morfologia	20
1.a) Número de partits en coalició	20
1.b) El paper que juguen les llistes IND	23
1.c) Tipus de coalicions	24
1.d) Connexió entre els partits en coalició	27
1.e) Els comportament dels partits grans i els dels petits	28
1.f) Patrons de Cooperació	30
1.g) Alcaldes ocupats i longevitat dels partits a les seves demarcacions	33
1.h) Poder i Representativitat a l'administració local	34
2- Quines són les recompenses coalicionals?	38
2.a) Les diverses facetes del Tinent d'Alcalde.	38
2.a.1) La Representativitat	38
2.a.2) El Poder. Les Delegacions de l'Alcalde	41
2.a.3) Retribucions	46
2.a.4) El número de Tinents d'Alcalde.....	47
2.a.5) Un paper controvertit	49
2.b) Gènere	51
2.b.1) Quotes.....	55
2.b.2) Gènere i Representativitat	57
2.b.3) Gènere i Poder	61
III- CONCLUSIONS	62
Bibliografia.....	67
ANNEX	74
ANNEX I. Els partits	75
ANNEX II. Paraules més emprades als programes electorals el 2011.....	77

Introducció

L'arena política local és aquella on la democràcia es juga cara a cara, on el polític, com a individu, lluita per una opció política, o per una manera d'entendre la vida, amb l'expectativa de donar servei i assolir el consens amb els seus veïns

Quan parlem de política local, la política a ran de terra, som al domini dels polítics no professionals, aquells que esperen servir els membres de la seva comunitat, i també d'aquells que aspiren a participar a altres nivells de l'administració, després del període d'entrenament a l'administració local, barrejant el coneixement de com dirigir un cos administratiu, i les dinàmiques de la política de partits. Aquesta experiència, és valia per al candidat i també pels líders dels partits, en el sentit de tenir l'oportunitat de detectar els candidats per les futures llistes electoral, en base al seu comportament als Ajuntaments, i també al partir, en una evolució que van descriure Guérin i Kerrouche: *“cada cop més, la política és una “carrera” o fins i tot una “professió”, més enllà de la imatge tradicional de voluntarisme i amateurisme dels representants al govern local, entregant-se al servei de la causa pública: a molt països europeus, els principis sacrosants que caracteritzen el govern local (voluntari, igualitari als ulls de la llei i amateurisme) han arribat a la seva fi”* (Guérin & Kerrouche, 2008, p. 180)

Com a exemple del impacte causat per la proximitat, podem observar que els noms dels Ministeris perduren al llarg dels anys, mentre que el nom de les regidories és molt més variable, i ens dona informació valuosa sobre l'evolució de la societat i de les necessitats dels ciutadans. De fet, aquesta és la administració més propera a la gent, i la que ha de reaccionar més ràpidament als canvis socials.

Als municipis que hem estudiat, l'any 1991, per primera vegada, hi va haver una regidoria que es va dir Recursos Humans. Potser la responsabilitat existia abans, i algú hi dedicava el seu temps, però l'any 1991, a dos ciutats van tenir la necessitat de crear una regidoria amb aquest nom. L'any 2011, 58 dels 131 municipis que participen en aquest estudi tenien una regidoria amb aquest nom. Estem segur que a tots els municipis existia, però n'hi va haver 58 que encara van considerar important dedicar-hi una regidoria i fer-ho públic.

Taula 1. Evolució històrica dels noms de les regidories

Nom de la regidoria	Fet servir per primer cop	Últim cop (2011=fins ara)
Recursos Humans	1991	2011
Mobilitat	1995	2011
Gent Gran	1987 (1 ciutat. Cap al 1991)	2011
Noves tecnologies	1999	2011
Solidaritat	1995	2011
Sostenibilitat	1995	2011
Igualtat	1999	2011
Empresa	2007	2011

Innovació	2003	2011
Societat del Coneixement	2003	2011

Subministrament d'aigües	1979	1999
Relacions Públiques	1979	1991
Ecologia	1979	1999
Caritat	1979	1983

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Les coalicions al govern local són el resultat de processos de negociació que poden tenir en consideració compromisos multinivell, que poden condicionar les decisions coalicionals dels dirigents locals o, simplement, la combinació d'afinitats personals entre els candidats però, en qualsevol cas, tindran impacte directe en la vida diària dels ciutadans, donat que és l'Administració més propera, i les seves actuacions afecten el dia a dia al nivell més bàsic dels serveis que reben els ciutadans.

Si volem analitzar els patrons de comportament dels polítics locals a l'hora d'establir coalicions, necessitem registres històrics que cobreixin de forma uniforme un cert període de temps, i si parlem de l'Espanya moderna i de democràcia, ens hem de centrar en la política posterior a la mort del dictador, al lliet, al novembre de 1975.

L'any 1979 va ser el de les primeres eleccions democràtiques als Ajuntament, i van ser un desafiament tant pels partits com pels ciutadans. La maquinària dels partits estava concentrada en establir la democràcia a nivell nacional, i els ciutadans vivien fortament atemorits per la possible reobertura de ferides encara obertes entre veïns dels pobles i de petites ciutats, arrel de la guerra civil i un llarg i traumàtic període de postguerra.

Abans de les eleccions locals, el 27 de desembre de 1978 es va aprovar, per via d'un referèndum la nova Constitució. *“La qüestió de l'estructura territorial de l'Estat i la interacció de les nacionalitats perifèriques va ser, a priori, un dels problemes més complexos que es va tenir que afrontar en el procés de democratització”* (Gunther, et al., 2004, p. 331). El capítol número 6 del seu llibre rep l'explícit títol “les diverses espanyes”, on els autors expliquen les dificultats històriques per integrar algunes nacionalitats amb diferències històriques en un sol estat, que al llarg de la història s'ha solucionat amb l'ús de la força, des de l'exèrcit fins les majories absolutes. Al mateix llibre, *“Democracy in Modern Spain”* (Gunther, et al., 2004, p. 283), es pot llegir, extret de Jordi Solé Tura, uns dels pares de la Constitució, que *“aquesta formulació, complicada i redundant intentava tranquil·litzar aquells que temien l'amenaça contra la unitat nacional, al mateix temps que es donava suport constitucional al dret a l'autogovern”* (Solé Tura, 1985).

Hem de tenir en compte que van ser set les persones que van participar a la redacció de la Constitució de 1978, que ocupaven posicions de tot l'espectre polític, des de franquistes fins membres del partit Comunista, però sempre sota l'atenta vigilància de l'exèrcit o dels poders econòmics que havien crescut al voltant del règim.

Tot plegat significava la construcció d'un escenari amb un munt de restriccions i amb la necessitat d'avançar en una democràcia real que permetés ser acceptats pels països veïns, i ser homologat en quant a democràcia i en quan a lliure mercat, lluny del sistema de monopolis propis de la dictadura, protectors d'ineficiències de corrupció.

Pels polítics implicats en la redacció de la Constitució, la perfecció no va ser una prioritat, sinó assolir una base legal per facilitar la creació d'institucions democràtiques sense ofendre els titulars del poder que van ser, durant molts anys, els hereus del franquisme.

La redundància i confusió tenen un gran impacte en l'administració local, quan comparem els serveis que ha d'oferir als ciutadans amb els que proveeix de forma efectiva, que són molt superiors, sense que això tingui les corresponents contrapartides d'ingressos, fent impossible l'equilibri pressupostari. L'origen del problema és la redacció de l'article 25 de la Llei de Bases de Règim Local, la Llei 7/1985¹ quan escriu: *“Els municipis, per la gestió dels seus interessos i en funció dels seus poders, POT promoure tota mena d'activitats per proveir tants serveis públics com sigui necessari per contribuir a satisfer les necessitats i aportacions de la comunitat local”*

De la mateixa manera que els ingressos d'un Ajuntament són sota control i auditoria, i limitat a un cert nombre de taxes i impostos locals, hem de parar atenció a l'explosió de serveis que l'administració més propera als ciutadans els ha de prestar, atenent les seves necessitats, que es poden considerar il·limitades.

Hi ha un manifest/acord de les entitats municipalistes², del maig del 2010, que fa referència a la crisi econòmica que es va iniciar al 2008, on manifesten. *“El món local ha suportat durant molts anys les competències d'altres administracions, assumint-ne els costos la majoria de les vegades. Aquest és un deute històric que no ha estat reparat...”*, que ens dona una evidència que la pressió dels ciutadans ha anat per davant de la legislació, i que els Ajuntament han assumit els reptes i els costos sense compensacions.

A causa de la manca de professionalitat dels polítics locals, i les limitacions per implementar les seves polítiques, a causa d'acords multinivell, limitacions pressupostàries, i les exigències dels veïns, l'administració local és un subjecte de recerca específic, on s'han de tenir en compte, també, la manca de claredat en la relació entre les diverses administracions.

Un cop hem parlat de la problemàtica administrativa, també hem de fer esment de les diferències, en quan a opcions polítiques, entre Catalunya i la resta d'Espanya. Mentre que a Espanya, en la seva totalitat, només dos partits (PP i PSOE)³, acumulen el 71% dels vots, a Catalunya has de tenir en compte quatre partits per assolir aquest percentatge de vots, u nomes el PSC (PSOE) té relació amb els dos anteriors. És per això, entre altres raons, que l'estudi es centra a Catalunya, arrel de la especificitat i varietat d'opcions polítiques, en tant que a més partits més opcions per establir acords coalicionals.

Al gràfic número dos es pot apreciar l'impacte, quan es vota a nivell local, confirmant que els mateixos dos partits (PP i PSOE) amb una certa participació d'IU, és a dir, els tres partits d'àmbit estatal (PAE) concentren la majoria dels vots. Aes pot verificar que a set regions no hi ha partits regionalistes (PANE). Vázquez i Delgado ho expliquen perfectament quan escriuen: *“...[en aquestes regions] l'existència de partits minoritaris és considerada, la majoria de les vegades, com una intromissió il·legítima al joc dels dos partits principals”* (Vázquez & Delgado, 2013, p. 253), i cal tenir en compte què, en aquest cas, cal valorar si és creïble que la direcció regional d'un partit s'enfronti a la nacional quan es tracte de defensar interessos contraposats.

D'acord amb Simón, en cinc d'aquestes comunitats, Castella-La Manxa, Castella i Lleó, Madrid, Extremadura i Múrcia es pot constatar un “sistema bipartit imperfecte”, en tant que reproduïx el d'àmbit nacional, i això explica la inexistència de coalicions en aquestes comunitats. D'acord

¹ L'article 25 de la Llei 27/2013, que substitueix la 7/1985, va mantenir exactament el mateix text

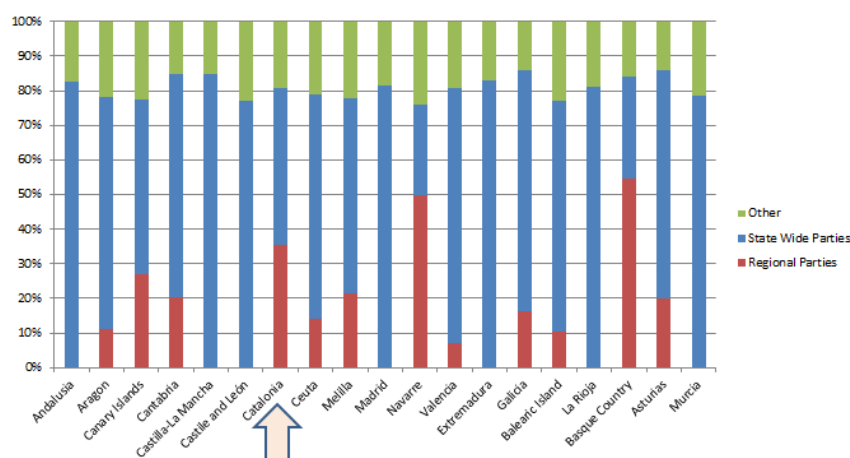
² Acord de la Comissió Municipalista de Catalunya en Relació a les Mesures Urgents per Reduir el Dèficit Públic <http://ves.cat/ju7U>

³ L'Annex I conté una breu descripció de cada partit i mostra el codi de colors que es fa servir al llarg de tot l'estudi

amb aquest estudi, “*el baix nivell d’identificació dels ciutadans amb la Comunitat Autònoma explica la manca de demanda de partits regionalistes*” (Simón, 2014, pp. 396-397)

Si parem atenció als vots a les eleccions locals del 2011, un cop agregats a nivell de Comunitat Autònoma, podem veure que, d’un total de 19 Comunitats, els dos partits principals (PP i PSOE) tenen el 70% dels vots a 7, més del 80% a altres 7, i el 80% a una. Només hi ha quatre Comunitats, les que tenen un sentiment nacional més elevat, on els partits regionals tenen més presència que a les altres: Illes Canàries, Catalunya, Navarra i el País Basc, i és en aquestes comunitats que es necessiten, respectivament, cinc, cinc, sis i quatre partits per assolir el 80% dels vots. Com més partits en joc, més opcions per a fer coalicions de diferent tipus.

Gràfic 1. Percentatge de vots per Comunitat Autònoma. Eleccions Locals 2011

Font: Elaboració pròpia en base a dades de www.infoelectoral.mir.es

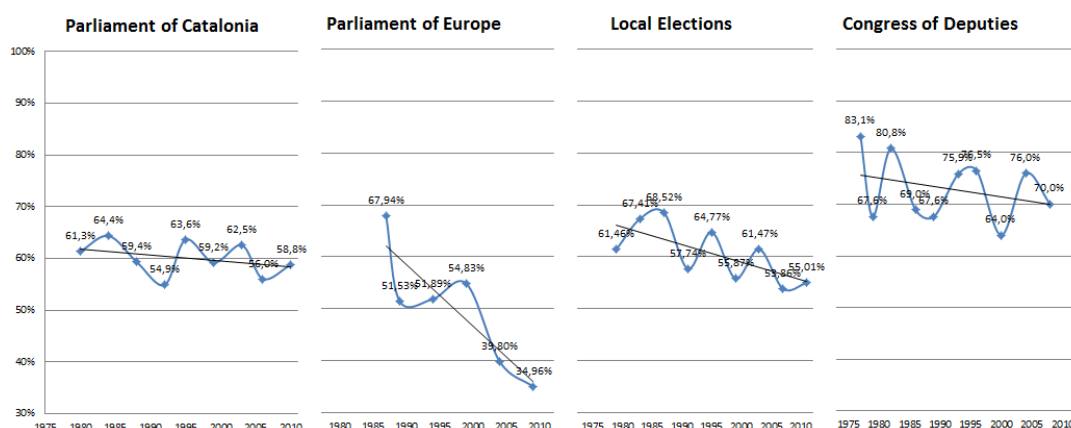
A quinze de les Comunitats Autònomes, les opcions polítiques s’estenen al llarg de l’eix ideològic, mentre que a quatre s’ha de tenir en compte l’eix nacional per tal d’entendre la varietat d’opcions polítiques i el nivell de connexió que hi ha entre elles.

Vivim en un context de rebuig de l’activitat política, en que sembla que anar a votar no és una de les activitats predilectes dels ciutadans, que obliga els departaments de màrqueting dels partits a crear missatges similars al dels productes i serveis comercial per atreure l’atenció dels votants. Al gràfic número 3 es pot visualitzar el nivell de participació a cada una de les arenes polítiques, amb un sol tret comú, que és l’augment de l’abstenció.

Certament, podem confirmar que hi ha tendències estables al sistema de partits, com l’afebliment dels llaços amb els votants, que tendeixen a ser més volàtils (Dalton, 2006), i que molts partits mostren signes de despolarització ideològica, que fan que les campanyes hagin de guanyar importància (Ekengren & Oscarsson, 2011, p. 660), que va ser confirmat per Martínez i Sanz Labrador, en el sentit que “*la campanya electoral pretén reduir la dispersió dels votants que mostren molt poc interès per la política*” (Sanz Labrador & Martínez i Coma, 2007, p. 101)

Gràfic 2. Evolució de la participació a Catalunya

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Departament d'Interior, Generalitat de Catalunya

El nivell de participació que es pot llegir en els gràfics anteriors correspon al que reflecteixen els Baròmetres d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió, en quant a la importància que els electora atorguen a cada una de les eleccions, com es pot veure a la taula número 4, que correspon a l'informe de Juny del 2011.

Taula 2. Importància de les eleccions a nivell nacional i sub-nacional

% Verticals	Total	Record de vot eleccions autonòmiques											
		PPC	CIU	ERC	PSC	ICV-EUiA	C's	SI	Altres Nul	En blanc	No va votar	No rec	No cont
29a. Dels diferents tipus d'eleccions, quina és per vostè la més important...?													
B: Total entrevistes M Pond	2500	112	734	146	349	159	45	45	67	129	466	66	180
B: Total entrevistes M Real	2500	107	759	175	322	126	30	51	69	122	460	78	201
Al Parlament de Catalunya (autonòmiques)	27,0	3,2	37,7	44,2	21,3	20,3	4,4	58,3	31,3	28,0	16,6	16,3	27,5
Al Congrés dels diputats (generals)	37,5	70,7	31,3	21,5	45,8	39,6	66,1	5,4	23,3	26,0	48,3	37,0	23,4
A l'Ajuntament (municipals)	13,4	5,7	11,9	12,8	16,0	12,3	13,7	16,4	18,0	17,3	12,2	17,9	17,4
Al Parlament europeu	3,9	8,6	1,7	3,4	2,1	4,8	1,1	4,4	0,0	5,1	6,0	7,1	7,1
Autonòmiques i Generals	3,4	2,4	4,3	5,9	1,7	2,1	4,4	4,4	6,6	4,1	3,2	0,0	1,5
Autonòmiques i Municipals	2,0	0,0	4,2	1,9	0,1	2,9	0,0	7,1	1,4	2,7	0,3	0,7	0,7
Generals i Municipals	0,7	0,7	1,0	0,3	1,1	0,3	0,6	0,0	0,0	0,2	0,8	0,0	0,6
Altres opcions	1,3	4,0	1,1	0,0	3,1	1,2	0,0	0,0	3,4	0,2	0,0	3,0	1,1
Totes igual	7,6	4,2	5,4	9,0	8,3	14,6	9,7	3,1	12,5	9,9	3,8	5,2	17,7
Cap	1,7	0,0	0,4	0,7	0,0	0,3	0,0	1,0	2,9	4,2	5,3	4,2	1,5
No ho sap	1,4	0,4	0,8	0,3	0,5	1,4	0,0	0,0	0,7	1,9	3,1	8,6	1,1
No contesta	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,0	0,2

Source: CEO's BOP (Political Opinion Barometer) survey 652

Tenint en compte tot el que s'ha explicat fins aquí, vam creure important investigar les relacions entre els partits al govern locals, limitant-ho a Catalunya i el recent període democràtic, que va començar després de la mort del dictador. Amb aquest propòsit necessitàvem recollir informació per crear una base de dades que ens permetés crear taules, gràfics i aplicar eines estadístiques per validar, o rebutjar les hipòtesis de treball. El govern local és una font de xifres i noms que ens han de permetre realitzar anàlisi quantitatives, però no només en relació a una període de temps, sinó també centrant-nos en un període determinat, gràcies al gran volum de dades recollides, i també es van buscar les opinions de polítics del món local, per tal de validar les conclusions i enriquir l'estudi.

S'han tingut en compte totes de ciutats i pobles de Catalunya amb més de 10.000 habitants, i les capitals de Comarca independentment de la població, el que fa un total de 131 municipis, doncs es va desestimar Vielha e Mijaran, tant per la dificultat per obtenir dades, com per l'especificitat dels partits que ocupen l'espai polític, que ho haurien mantingut com una excepció.

Començarem escrivint les hipòtesis de recerca i explicant el treball de camp, que va ser la tasca principal en quant a temps de dedicació, i la que ens va donar una visió clara respecte al manca d'organització i eficiència d'alguns nivells de l'Administració. El treball de camp va servir per recollir dades que van ser classificades i processades en una base de dades. Aquesta base de dades conté informació, exclusivament, dels candidats electes que van obtenir un càrrec en el govern sorgit després d'unes eleccions locals. Quan vam començar l'explotació de la base de dades vam trobar a faltar informació qualitativa, i es va fer una enquesta a polítics locals en actiu, per tal de valorar la importància que atribuïen a cada una de les regidories.

Els resultats de la recerca comencen per l'anàlisi de la morfologia de les coalicions, tant en quant a nombre de partits, com connexió entre els partits, entre altres, i continua amb dos grans apartats, el referit al Tinent d'Alcalde, i el que es centra en les qüestions de gènere.

És en aquests dos últims apartats on la base de dades aporta més valor, doncs el nivell de detall permet entendre i aclarir algunes peculiaritats, com el significat real del càrrec de Tinent d'Alcalde, més enllà del que diu la Llei i, sobretot, permet saber què els passa a les dones que participen en les llistes electorals un cop han estat escollides.

I- Hipòtesi i treball de camp

1- Hipòtesi.

Aquest estudi el vam fer amb la intenció d'aclarir determinats temes relacionats amb la política local, i és per això que es va fer tot el treball de camp, amb les dificultats que es comenten, per aconseguir una base de dades, l'explotació de la qual donés resposta al dubte que vam formular ne forma d'hipòtesi de recerca.

Començarem amb la hipòtesi H1, que fa referència als patrons de comportament entre partits en coalició, en el sentit que ens agradaria saber si entre determinats partits s'estableixen comportaments de col·laboració o de competició, tot pensant en els vots a les següents eleccions. En aquests cas pretenem identificar les recompenses, en quant a regidories, es distribueixen els partits en coalició, i saber si reben les regidories que prefereixen o no, cosa que valorarem llegint els programes electorals. Pensem que la situació més probable és de cooperació donat que, com a mínim, els partits han assolit un acord de coalició.

H1: La distribució de carteres (regidories) entre els partits en coalició, reflecteix les seves prioritats només quan hi ha una relació de col·laboració.

La H2, respecte el Tinent d'Alcalde, s'origina per la observació de la que considerem una figura peculiar, doncs tot i tenir un paper molt limitat a nivell legal, disposen de privilegis en quant a nivell de representativitat i salari, que no estan vinculats a responsabilitats especials, cosa que permet pensar en que aquest càrrec es fa servir com a recompensa després d'un acord coalicional. A falta d'altres expectatives, la H2 es va formular en aquest sentit.

H2: El Tinent d'Alcalde és un paper que es fa servir com a recompensa al partit (s) minoritari per les concessions fetes per assolir els acords coalicionals

Finalment, la hipòtesi H3 es refereix a gènere. Tenim la impressió que la Llei d'Igualtat d'Oportunitats té impacte a la distribució de les posicions a les llistes electorals, però que no va més enllà, en el sentit que el percentatge de dones que assoleixen llocs de responsabilitat és inferior al de dones que participen a les llistes, sobretot si tenim en compte l'ordre que hi ocupen. Sembla que hi ha un cert biaix, de gènere, independentment quin és el partit que ostenta el poder. Prenent en consideració que alguns partits tenen quotes internes des de fa molts anys, la H3 s'ha formulat com un desafiament.

H3: Les quotes internes no garanteixen la igualtat de gènere quan es distribueixen les regidories.

2- El treball de camp

Vam iniciar la recerca amb l'expectativa de trobar les dades de fonts oficials, donat que el procés electoral és molt rígid, amb un funcionament i uns organismes clarament establerts, i la única dificultat esperada era detectar quin ens administratiu les tenia arxivades.

Vam trigar uns mesos en descobrir que aquesta mena de dades no eren enlloc, o com a mínim ningú ens sabia donar pistes clares d'on trobar-les. Vam descobrir la manca de visió global dels funcionaris amb els que ens vam entrevistar a nivell local, comarcal, provincial, autonòmic i Junta Electoral, que ignoraven els passos anteriors i posteriors que feia la documentació electoral. Vam rebre indiferència per part de molt funcionaris, i molt suport dels especialitzats, concretament arxivers i arxiveres, però sempre amb la limitació del seu propi àmbit d'actuació.

Els registres de la base de dades es van tenir que obtenir, per tant, d'una gran varietat de fonts, molts d'ells trobats per casualitat més que no pas per haver seguit pistes carteres, doncs la varietat de situacions va ser enorme.

A la taula número 3 es mostren les diferents fonts d'informació emprades, de forma combinada, per a cada un de les eleccions.

Taula 3. Fonts emprades per completar la base de dades

	Web Municipal	Internet Archive	MUNICAT	PADICAT	BOP	Arxiu Municipal	Arxiu Comarcal
1979	√					√	√
1983	√					√	√
1987	√				√	√	√
1991	√				√		√
1995	√				√		√
1999	√	√			√	√	√
2003	√	√		√	√		√
2007	√	√	√	√	√	√	
2011	√				√		

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A les pàgines web dels diferents municipis hi ha informació més o menys detallada. Va ser molt útil pel que fa els registres del 2011, parcialment pel 2007, i de forma molt limitada per les eleccions anteriors. Val a dir que només la pàgina web de Manresa té un veritable arxiu de les actes dels Plens Municipals, que inclou la gravació en mp3 dels discursos d'inici de mandat de cada un dels successius alcaldes, des de 1979.

L'Internet Archive, va ser especialment útil per recollir algunes dades de les eleccions de 1999 i de 2003, doncs afortunadament es guarden tant pàgines web com fitxers. La dificultat va consistir en que el cercador funciona a partir de la URL exacta que es vol buscar, i abans del 2005, que és quan va aparèixer el domini .cat, els ajuntaments van fer servir tota mena de dominis per posar les seves pàgines.

La pàgines web del MUNICAT, que és un recull d'informació d'interès pels municipis catalans, sota l'auspici de la Generalitat de Catalunya, tenien tota la informació que necessitàvem,

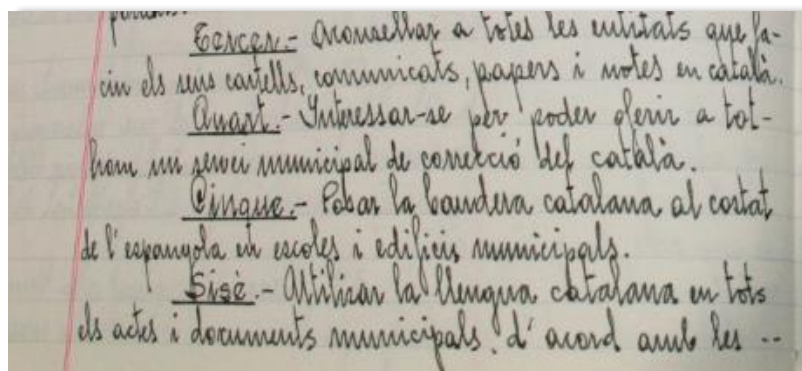
centrada l'any 2007. Ens vam dirigir a l'entitat per sol·licitar els fitxers anteriors, i ens van comunicar que quan van afegir les dades dels 2007, ho van fer esborrant les del 2003.

L'arxiu Digital de Catalunya, PADICAT, ens va ser útil de mateixa manera que l'Internet Archive. El seu cercador d'informació és molt més flexible que no pas el de l'Internet Archive, però va iniciar la seva activitat més tard, el 2005.

El Butlletí Oficial de la Província, on els Ajuntaments han de registrar determinats actes i acords, va ser essencial per recollir informació, tot i presentar una gran varietat de situacions. D'una banda, només el de la Província de Lleida i el de Girona estan digitalitzats, tot i que els cercadors interns no proporcionen la mateixa facilitat a l'hora de buscar informació específica. I d'un altra, els protocols de treball són diferents. A Tarragona se'm va permetre fer fotografies i escanejar documents, mentre que al de Barcelona només vaig estar autoritzat a demanar fotocòpies. Tenint en compte el gran volum d'informació que hi ha als BOP de Barcelona, aquest procediment ho va fer costós en temps i en diners. Els documents que necessitàvem eren el decret de constitució de l'Ajuntament i, especialment el Decret de Delegacions. Aquest segon no té data fixa dins el procés electoral, pel que, depenent de les dificultats per la creació del consistori, es pot fer setmanes o mesos després de la constitució de l'Ajuntament. Vam tenir que limitar la cerca als sis mesos posteriors a la data de constitució, doncs la cerca representa la lectura detallada de centenars de pàgines. Les Delegacions poden tenir la forma d'Anunci o d'Edicte, segons qui siguin els signants del document, el que fa la cerca encara més complexa.

Tant l'Arxiu Municipal, com l'Arxiu Comarcal, van aportar un altra varietat de documents, com ara el que apareix a la imatge número 1, on l'Ajuntament d'Igualada aprovava "*posar la bandera catalana al costat de l'espanyola en escoles i edificis municipals*"

Imatge 1. Document manuscrit de 1979

Font: Arxiu d'Igualada, 14 de Maig de 1979

També van ser molt útils les revistes arxivades, de tota mena d'entitats i anys, que ens va permetre obtenir força informació, doncs va ser relativament fàcil identificar determinats exemplars en els que algú feia una crònica de la constitució de l'Ajuntament i de les Delegacions. El problema és, un cop més, la falta de estandardització dels continguts, doncs no tots els arxius tenen els mateixos tipus de documents i, concretament, n'hi ha que mai han arxivat publicacions que no siguin de caire oficial. Volem fer esment de la diferència de recursos esmerçats als arxius, doncs hem estat en alguns totalment informatitzats, amb espais generosos i perfectament

il·luminats, per l'ús d'investigadors i curiosos, i d'altres on l'arxiu encara es gestiona amb fitxes de cartolina, que no sempre es corresponen amb la realitat, amb documents originals traspaperats, fotocopiadores permanentment avariades, bombetes foses, taules trencades i altres defectes que les fan pràcticament inutilitzables.

La Generalitat ha digitalitzat una part de les revistes arxivades als Arxius Comarcals, i les ha posat a disposició de la ciutadans. El document tipus que ens interessava és com el que es pot veure a la imatge número 2, on hi ha el "cartipacio municipal"

Imatge 2. La Voz del Penedès. 5 de maig de 1979

Font: Arxiu Comarcal del Penedès on-line

Amb la voluntat d'aportar valor qualitatiu a l'estudi, i per tal que contrastar les conclusions, vam tenir l'oportunitat d'entrevistar diversos polítics locals, alguns en actiu, altres no, que van aportar la seva visió i interpretació dels resultats. Hi ha dos grups, aquells amb els que ens vam posar en contacte per la posició i el partit, i els que tenen o van tenir relació amb Molins de Rei, pel fer que explicarem una mica més endavant.

Totes les entrevistes van tenir la mateixa estructura, explicant-los l'estudi, el treball de camp i les hipòtesis, i demanant-los les seves opinions pel que fa la política local, en quan a expectatives, satisfacció i negociació entre altres. Finalment, els mostrava alguns dels gràfics referits a les especificitats del Tinent d'Alcalde i de les distribucions segons gènere.

Al llarg del text les referències als comentaris dels polítics, a partir de les reunions realitzades al gener i febrer de 2014, apareixen com a peus de pàgina. Hi van participar:

Josep Salom [JSalom]. CiU. Alcalde de Tona 2007-2011 i des de 2011.

Josep Mayoral [JMayoral]. PSC. Alcalde de Granollers 2004-2007, 2007-2011 i des de 2011

Jordi Solé [JSole]- ERC. Alcalde de Caldes de Montbui 2007-2011 i des de 2011

Molins de Rei

Jordi Romeu [JRomeu]. ICV-ERC. Regidor 1987-2003 2007-2011 i des de 2011

Josep Janés [JJanes]. ICV-ERC. Alcalde 1991-1995, 1995-1999 i 1999-2003.

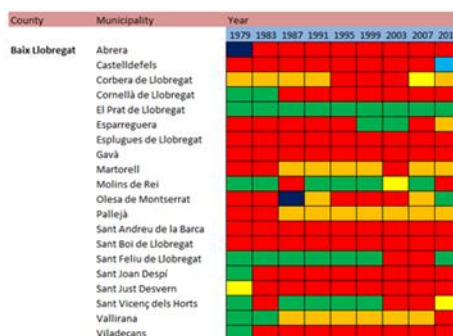
Alexandre Maymó [AMaymo]. CUP. Cap de llista al 2007 i al 2011. Regidor a l'oposició

Va ser l'especificitat de Molins de Rei, i el seu fet diferencial respecte altres municipis del Baix Llobregat, que va fer-nos considerar l'interès d'entrevistar polítics d'aquest municipi per conèixer la seva opinió.

La Comarca del Baix Llobregat, a l'anomenat cinturó vermell de Barcelona, és el regne dels partits d'esquerra, especialment aquells d'àmbit nacional espanyol, a causa de l'alt nivell d'immigració interna que va arribar els anys 60 atrets per les oportunitat de feina.

Al gràfic número 3 podem veure que Molins de Rei, com a moltes altres poblacions de la seva Comarca, el govern local ha estat sempre en mans del PSC/PSOE i d'ICV, amb l'única excepció d'aquelles poblacions que tenen urbanitzacions amb veïns amb alt poder adquisitiu, que prefereixen el vot conservador.

Gràfic 3. Partit de l'Alcalde als municipis del Baix Llobregat

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En qualsevol cas, hi ha un diferència que fa que Molins de Rei tingui especial interès. Només dos poblacions en aquesta comarca van tenir candidatures de les CUP, l'una és Martorell, amb Alcalde de Convergència, i l'altra Molines de Rei. De les dos, només Molins de Rei té Regidors d'aquesta llista. De les 20 poblacions a Catalunya amb Regidors electes de les CUP l'any 2011, totes son a Comarques amb una clara majoria sobiranista.

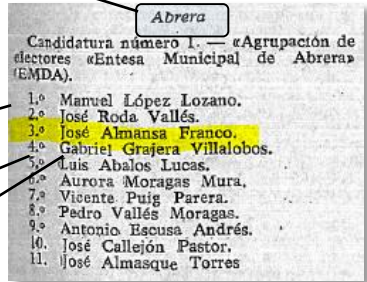
Aquest fet diferencial feia pensar en polítics locals diferents dels altres, doncs són part importants d'un fet d'aquesta magnitud.

3- La base de dades

El treball de camp tenia com a objectiu obtenir informació de fonts primàries, per crear una base de dades amb tota la informació possible respecte el Regidors que va obtenir una Regidoria a partir de 1979.

La base de dades tenia 21 columnes, que són les següents:

Taula 4. Estructura de la base de dades

Camp	Exemple	Origen
Any	1979	 <p>Imatge 3. BOP de Barcelona, 12 de març de 1979</p>
Nom del Municipi	Abrera	
Codi oficial del Municipi	0800180001	
Nom de la Comarca	Baix Llobregat	
Codi oficial de la Comarca	11	
Nom de la Província	Barcelona	
Franja de població	10.000 – 20.000	
Nom de la llista electoral	ENTESA MUNICIPAL DE ABRERA	
Acrònim	EMDA	
Acrònim del grup	IND	
Codi d'agrupació	6	
Posició del candidat a la llista	3	
Nom del candidat	JOSE	
Primer cognom	ALMANSA	
Segon cognom	FRANCO	
Gènere	Home	
Nombre de partits en coalició	3	
Membres del Ple Municipal	11	
Pertany al partit de l'Alcalde?	Si	
Càrrec	Primer Tinent d'Alcalde	
Regidoria	Treball, Joventut i Temps Lliure	

Només s'ha tingut en compte el primer govern municipal després de cada període electoral, sense parar atenció qualsevol dels canvis que s'hagin pogut produir al llarg dels quatre anys de mandat.

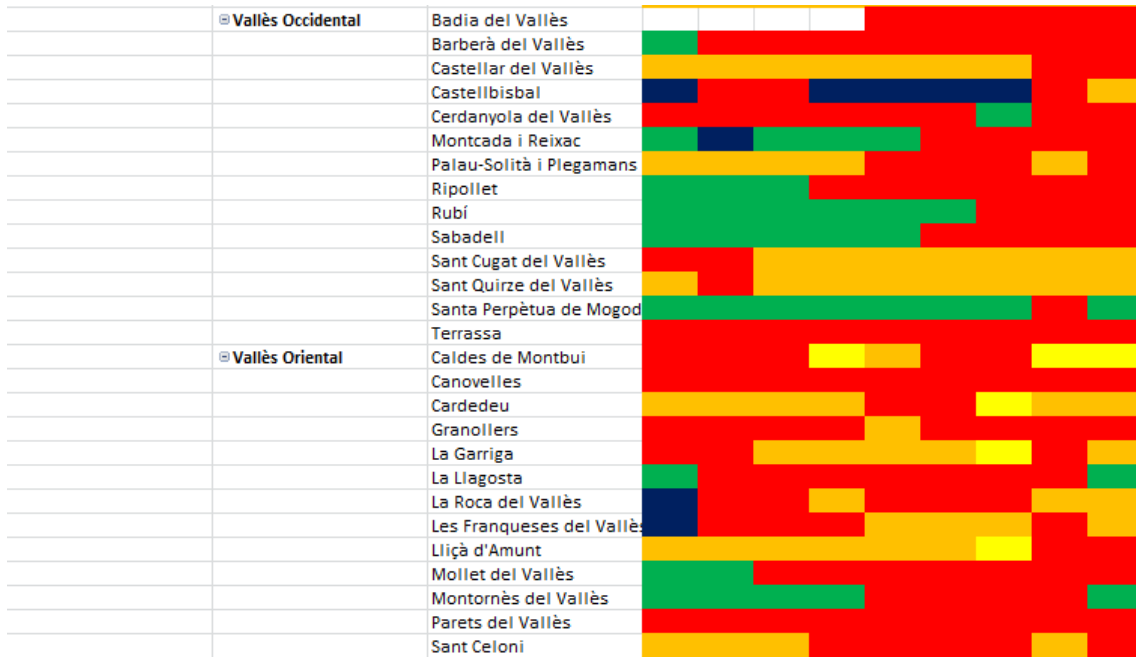
Els Municipis en base als que s'ha fet l'estudi són els següents, i els partits s'han representat tenint en compte el següent codi de colors, que es farà servir al llarg de tot l'estudi:

CIU
PSC
ERC
ICV
PP
IND

Començarem amb les 11 Comarques de la Província de Barcelona, amb un total de 80 pobles i ciutats que compleixen les condicions de població pre-establertes. Hi ha un domini clar del color vermell al Baix Llobregat, Barcelonès i els dos Vallesos, i també força de color verd.

Taula 5. Municipis estudiats i partit de l'Alcalde. Província de Barcelona

Province	County	Municipality	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	
Barcelona	Alt Penedès	Sant Sadurní d'Anoia										
		Vilafranca del Penedès										
	Anoia	Igualada										
		Piera										
	Bages	Vilanova del Camí										
		Manresa										
		Sant Joan de Vilatorrada										
	Baix Llobregat	Abrera	Abrera									
			Castelldefels									
		Corbera de Llobregat										
		Cornellà de Llobregat										
		El Prat de Llobregat										
		Esparreguera										
		Esplugues de Llobregat										
		Gavà										
		Martorell										
		Molins de Rei										
		Olesa de Montserrat										
		Pallejà										
		Sant Andreu de la Barca										
		Sant Boi de Llobregat										
		Sant Feliu de Llobregat										
		Sant Joan Despí										
		Sant Just Desvern										
		Sant Vicenç dels Horts										
		Vallirana										
		Viladecans										
	Barcelonès	Badalona	Badalona									
			Barcelona									
			L'Hospitalet de Llobregat									
	Sant Adrià del Besòs	Santa Coloma de Gramenet										
		Sant Adrià del Besòs										
	Berguedà	Berga										
	Garraf	Cubelles	Cubelles									
			Sant Pere de Ribes									
	Maresme	Sitges	Sitges									
			Vilanova i la Geltrú									
		Arenys de Mar	Arenys de Mar									
			Argentona									
		Calella	Calella									
			Canet de Mar									
		El Masnou	El Masnou									
			Malgrat de Mar									
		Mataró	Mataró									
			Montgat									
		Pineda de Mar	Pineda de Mar									
			Premià de Mar									
Sant Andreu de Llavaneres		Sant Andreu de Llavaneres										
	Tordera											
Vilassar de Mar	Vilassar de Mar											
	Manlleu											
Osona	Torelló	Torelló										
		Vic										

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A la taula número 6 hi podem veure les 8 Comarques de la Província de Girona, amb 20 Municipis. El color és més Taronja, i el verd pràcticament ha desaparegut.

Taula 6. Municipis estudiats i partit de l'Alcalde. Província de Girona

Province	County	Municipality	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
Girona	Alt Empordà	Castelló d'Empúries	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Figueres	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		L'Escala	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Roses	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
	Baix Empordà	Calonge	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Castell-Platja d'Aro	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		La Bisbal d'Empordà	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Palafrugell	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
		Palamós	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
		Sant Feliu de Guíxols	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Torroella de Montgrí	Blue	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
	Cerdanya	Puigcerdà	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
		Garrotxa	Olot	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
	Gironès		Girona	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Salt	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Pla de l'Estany	Banyoles	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
	Ripollès		Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
	Selva	Blanes	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
		Lloret de Mar	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
			Santa Coloma de Farners	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A la taula número 7 hi veiem els colors de les 11 Comarques de la Província de Lleida, i 11 pobles i ciutats, donat que moltes d'aquestes Comarques són rurals i les poblacions molt petites, de manera que només la capital participa a l'estudi, encara que tingui menys de 10.000 habitants.

Taula 7. Municipis estudiats i partit de l'Alcalde. Província de Lleida

Province	County	Municipality	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
Lleida	Alt Urgell	La Seu d'Urgell									
		Alta Ribagorça									
		Garrigues									
		Noguera									
		Pallars Jussà									
		Pallars Sobirà									
		Pla d'Urgell									
		Segarra									
		Segrià									
		Solsonès									
Urgell											

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Finalment, a la Taula número 8 tenim les 10 Comarques de la província de Tarragona, i 20 ciutats. La principal evidència es la gran presència de partits IND, en comparació a qualsevol altra Província.

Taula 8. Municipis estudiats i partit de l'Alcalde. Província de Tarragona

Province	County	Municipality	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
Tarragona	Alt Camp	Valls									
		Baix Camp									
	Baix Ebre	Mont-roig del Camp									
		Reus									
		Deltebre									
	Baix Penedès	Tortosa									
		Calafell									
		Cunit									
	Conca de Barberà	El Vendrell									
		Montblanc									
	Montsià	Alcanar									
		Amposta									
		Sant Carles de la Ràpita									
	Priorat	Falset									
	Ribera d'Ebre	Móra d'Ebre									
	Tarragonès	Salou									
		Tarragona									
		Torredembarra									
		Vila-Seca									
	Terra Alta	Gandesa									

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

La forma de treball va ser la següent:

Quan es disposava d'informació completa de la composició d'un Ajuntament, s'omplien els camps amb l'any, el nom del Municipi i el seu codi, la Comarca i el seu codi, el nom de la Província, la franja de població, segons dades estadístiques, El nom i els cognoms del/la candidat/a, el gènere, el nombre de membres del Ple Municipal, el càrrec ocupat i la Regidoria assignada

Es revisaven les llistes electorals d'aquell any i Municipi, per poder afegir els camps amb el nom de la llista electoral, l'acrònim de la llista, l'acrònim del grup de partits, el codi intern d'agrupació, per tal de poder ordenar les grups, la posició que ocupava el candidat a la llista, i un cop tenint la visualització de tot el que s'ha esmentat fins aquí, es podi informar del nombre de partits en coalició i si el candidat era de la mateixa llista que l'Alcalde/ssa

Es van tenir que afegir dos camps més per tal d'obtenir determinats resultats de la base de dades, com són la morfologia de la coalició i la Regidoria més important de les gestionades pel candidat/a.

En total tenim, per tant, 8.778 línies amb candidats diferents per població i any electoral, i 23 columnes amb diferent informació, el que fa un total de 201.894 registres obtinguts de fonts primàries.

Taula 9. Percentatge de municipis amb informació a partir de fonts primàries

1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
36,72%	41,09%	73,85%	70,00%	75,57%	90,08%	91,60%	100,00%	100,00%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Per completar determinats camps, es va poder fer servir el databank de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, que va aportar 1.721 línies més, però que només proporcionaven informació de set de les columnes. Això vil dir que aquesta informació no s'ha pogut emprar per fer anàlisi relacionat amb gènere i, parcialment, amb morfologia.

En total, sumant les dos bases de dades, tenint en compte els 131 Municipis, i les 9 conteses electorals, hauríem de tenir 1.179 registres complerts en quan a any, municipi i candidat, però només en vam poder obtenir 1.052, que representa el 89,23% del total i que considerem que dona validesa a l'estudi.

Taula 10. Percentatge de Municipis dels que s'ha disposat d'alguna informació

	available	total	completeness
Barcelona	716	720	99,44%
Girona	130	180	72,22%
Lleida	76	99	76,77%
Tarragona	130	180	72,22%
TOTAL	1052	1179	89,23%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Un cop es va completar la base de dades, el següent treball amb certa complexitat i minuciositat va consistir en estandarditzar els noms de les Regidories. En total hi havia 1.733 noms diferents fets servir des de 1979. Es van agrupar al voltant de 24 noms comuns als municipis per designar les regidories. Es va fer una primera selecció en base a l'extracció automàtica de paraules clau, però la varietat va ser tant elevada que es va preferir fer el treball a ma, és a dir que 10.500 registres formats per la informació pròpia i la del ICPS, amb 1.733 noms diferents per designar les regidories, es van reduir a 24.

Vam considerar que no n'hi havia prou amb saber quina regidoria ocupava un electe determinat, sinó que era important valorar-ne la importància, seguint l'estudi de Warwick i Druckman que van concloure que *"el valor relatiu del càrrec de Primer Ministre es sis vegades superior a qualsevol altre càrrec ministerial"* (Warwick & Druckman, 2001, p. 648), i davant la inexistència de dades o informes vam decidir fer una enquesta pròpia. Objectivitzant el valor de cada Regidoria es poden establir comparacions entre les recompenses distribuïdes entre els partit en coalició.

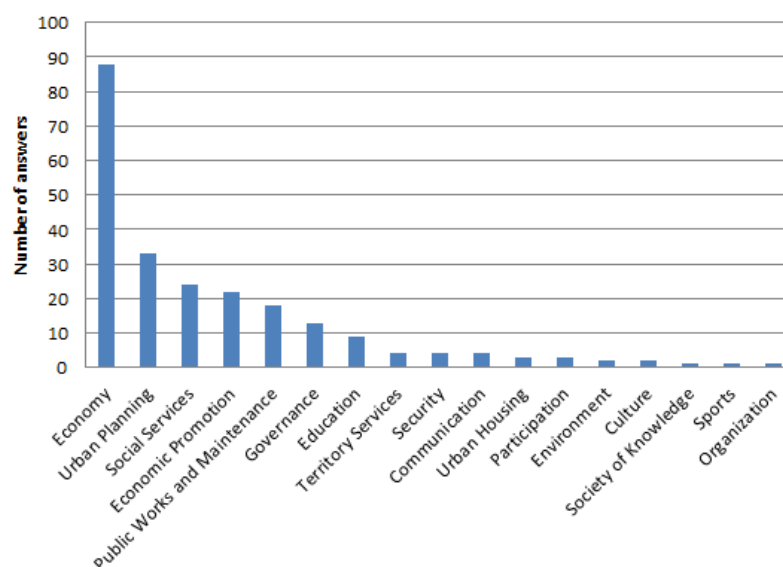
Al març del 2012, amb aquest propòsit, es va enviar una enquesta als 813 Alcaldes i Regidors dels 131 municipis que participaven en l'estudi, les adreces electròniques dels quals eren disponibles a la pàgina web del corresponent Ajuntament. Val a dir que només 55 del 131 Ajuntaments oferien aquesta informació, i que cal pensar en un baix nivell de disponibilitat i voluntat de contacte amb els electors. Es van recollir 240 respostes, de les que 232 tenien integritat per ser tractades estadísticament. Tenint en compte que l'univers era de 1.322

Regidors i Alcaldes, 232 respostes formen una mostra estadísticament significativa, amb un nivell de confiança del 95% i un marge d'error de +/- 5,84%.

A l'enquesta, feta a través Google Docs, es demanava gènere i Comarca, i valor les cinc Regidors més importants, d'una llista tancada de 24, les 24 comunes als últims dos mandats. Les respostes que es va rebre corresponien a regidors/es de 28 Comarques, i el 42,24% corresponien a dones.

El coeficient de correlació entre gènere i Regidoria va ser del 0,1333, és a dir que la importància que es dona a una Regidoria determinada, no té biaix de gènere. Donada aquesta característica, la valoració que es fa tindrà en compte el resultat general de la valoració, que es pot veure al gràfic número 4

Gràfic 4. Valoració de la importància de les Regidories

Font: Elaborat per l'autor en base a l'enquesta realitzada

S'evidencia una primera, Economia, i sis d'importantes, com són Urbanisme, Serveis Socials, Promoció Econòmica, Obres Públiques, Governació, que inclou Serveis Interns, Bombers i Policia Local⁴ i, finalment Educació. Qualsevol altra Regidoria es situa en un nivell inferior d'importància.

Si s'analitza per Comarca, només hi ha alguna diferència apreciable al Vallès Oriental i Occidental, que posen els Serveis Socials en segon lloc d'importància, i al Baix Llobregat, on es dona la mateixa importància a Economia que a Urbanisme.

⁴ Vam rebre dos punts de vista radicalment diferents respecte el servei de Policia Local. D'una banda diversos alcaldes ens van explicar que haurien preferit no veure mai els informes diaris de la Policia Local, doncs, com va dir un: "coneixes la teva ciutat de dia, però l'informe de la Policia t'explica la ciutat de nit, que és terrible, i has de saber els noms dels que maltracten la dona, els que trafiquen amb drogues; tots ciutadans respectables de dia...". En un sentit oposat, [JMayoral] ens va explicar que tenia dos documents que li servien per saber el pols de la ciutat: l'informe diari de la Policia, i l'legar dos o tres sol·licituds dels ciutadans escollides de forma aleatòria.

II- Resultats

- Morfologia
  - Número de partits en coalició
Buscarem si hi ha raons històriques o d'altre tipus que justifiquin coalicions formades per un cert número de partits, tenint en compte el comportaments dels votants i també el dels partits
  - El paper dels partits independents.
En partits IND, que són tots aquells diferents dels cinc grans, a efectes d'aquest estudi, han tingut un nivell d'acceptació diferent al llarg dels anys. Veurem si es tracta de llistes variablement independents o de noves propostes polítiques amb la mateixa estructura dels partits tradicionals.
  - Tipus de coalició
Descriurem els tipus de coalició d'acord amb els estàndards acadèmics, i veurem les correlacions que expliquen quins són els preferits dels partits catalans.
  - Connexió entre partits col·ligats
Ubicarem els partits en una matriu que contingui l'eix nacional i l'eix ideològic, per saber quines connexions existeixen i de quin tipus són, per verificar si la connexió explica un cert nombre de coalicions.
  - El comportament dels partits principals i el dels partits frontissa.
El peix gran sempre es menja el petit?. Verificarem si després d'un determinat govern de coalició és pot predir la forma del que surti de les següents eleccions o si existeix algun patró pel que fa el futur de cada participant.
  - Patrons de cooperació
Verificarem si el repartiment de Regidories correspon a algun patró de comportament dels partits que participen a la coalició, en funció de quin és el partit de l'Alcalde, i quina és la relació entre les regidors que obtenen i les seves promeses electorals.
  - Alcaldes ocupats i longevitat dels partits a les poblacions
Veurem quines són les dedicacions declarades pels Alcaldes als decrets de delegacions, quines són les tendències, i l'evolució dels partits en quant a estabilitat al llarg dels anys ostentant el poder.
  - Poder i Representativitat a l'administració local.
Tenim la necessitat de definir Poder i Representativitat, el primer vinculat a la importància de les Regidories que s'atorguen a un Regidor, i el segon als càrrecs ocupats dins l'estructura política dels municipis. Amb aquests dos conceptes es poden valorar les compensacions amb que uns partits retribueixen la participació dels altres en una coalició

- Quines són les compensacions coalicionals?
  - Les múltiples facetes del Tinent d'Alcalde.
L'estudi analitza fins a quin punt el Tinent d'Alcalde compleix el mandat de la Llei, o si és un càrrec que es fa servir com a compensació del partit formador de la coalició als altres.
  - Gènere
La Llei de paritat és de l'any 2007, i farem servir la nostra base de dades per verificar si ha tingut impacte no ja en la formació de les llistes electorals, sinó en la distribució de responsabilitats.

1- Morfologia

1.a) Número de partits en coalició

El número de partits que participen en una coalició ens pot donar informació de la fragilitat del govern i de les dificultats per assolir acords. De fet, les coalicions petites, de 2 i tres partits són les més comuns, i només es van donar moltes coalicions grans l'any 79 arrel de la multitud de governs de concentració que es van constituir. Komorita va proposar què, degut a problemes relacionats amb la comunicació interna de les ofertes coalicionals, les grans són més difícils de gestionar que les petites. També hem de dir què, com més gran el nombre de partits, més possibilitats que hi hagi transfuguismes. Una coalició amb molts partits és més difícil de crear i de mantenir (Komorita, 1974) i, finalment, com a resultat del seu estudi quantitatiu, Kline va proposar: “ [hauríem] d'examinar quines normes, institucions i història conspiren per reduir, de forma inevitable, els número de partits quan prenem en consideració els següent estadi del procés electoral” (Kline, 2009, p. 268).

A la taula 21 es veuen el número de partits en coalició, i podem veure que el 40,6% van tenir al forma de partit únic, sigui en majoria o en minoria, lluny del 71,7% dels municipis gallecs (Marquez Cruz, 2010, p. 52).

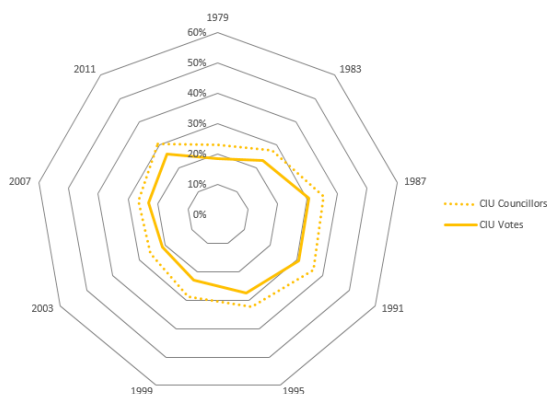
Taula 11. Número de partits en coalició per any electoral

Year of the election	Number of parties in coalition						TOTAL
	Single Party	2	3	4	5	6	
1979	22	27	27	16	3	1	96
1983	39	33	16	7	1		96
1987	65	26	12	7	2		112
1991	70	22	10	5	2		109
1995	58	37	21	2	2		120
1999	53	46	25	1	1		126
2003	38	51	40	2	0		131
2007	30	54	39	7	1		131
2011	52	51	21	5	2		131
TOTAL	427	347	211	52	14	1	1052

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A gràfic 32 hi podem veure els percentatges de vots rebut i de regidors assolits per CIU en cada contesa electoral. És l'únic partit que obté major percentatge de regidors que no pas de vots, i això gràcies a la seva presència a totes les circumscripcions electorals. El rendiment dels vots és encara millor quan s'analitza a nivell de tota Catalunya, doncs capta un gran nombre de vots en pobles petits.

Gràfic 5. Percentatge de vots i de Regidors als Municipis estudiats. CIU

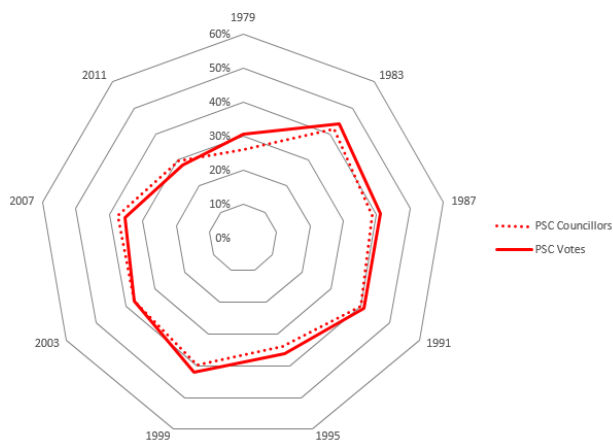

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

El PSC, al gràfic número 33, ha estat el clar líder de les eleccions locals als municipis de més de 10.000 habitants, fins la desfeta de l'any 2011, i si en aquesta mostra el seu percentatge de vots sol estar al voltant del 40%, també capta un percentatge similar quan es valora a nivell de tota Catalunya, doncs és en aquestes poblacions on es concentra el major volum de població.

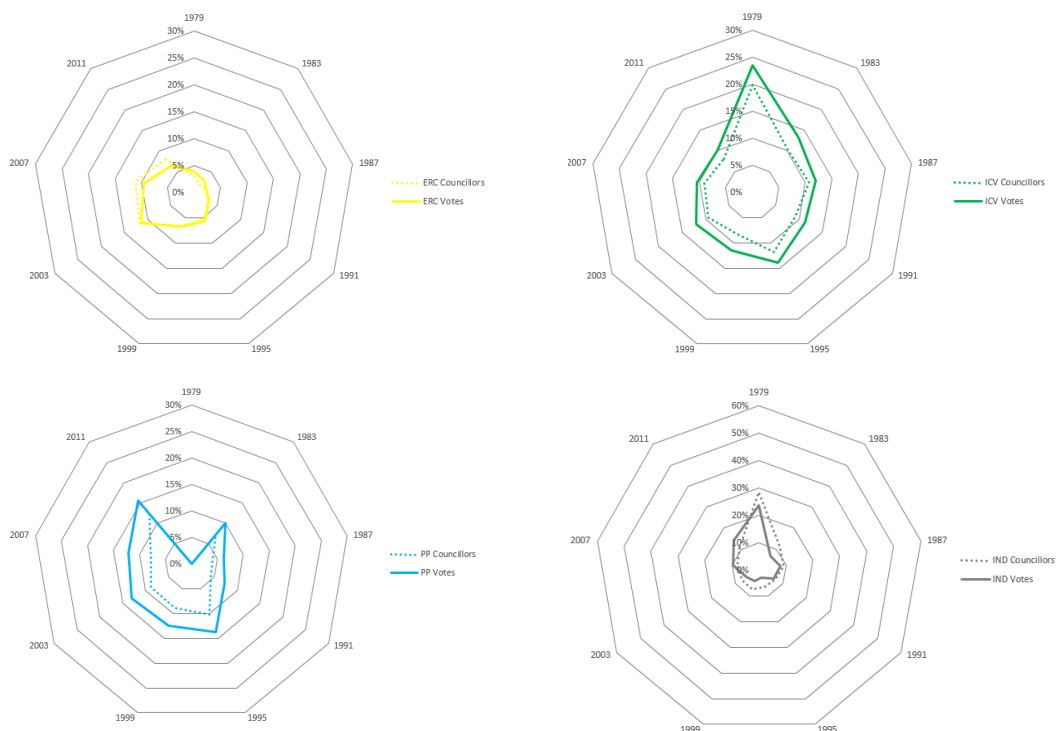
Gràfic 6. Percentatge de vots i de Regidors als Municipis estudiats. PSC

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Per tant, tenim dos estratègies, la una basada en la presència a totes les circumscripcions, i aprofitar l'alt rendiment que donen els vots de determinats territoris, que és la de CIU, i l'altra la del PSC, de ser forts en els municipis amb major població. El rendiment en quan a vots per regidor és inferior, però les xifres absolutes superiors, el que ha permès al PSC dominar la Diputació Provincial de Barcelona fins el 2011.

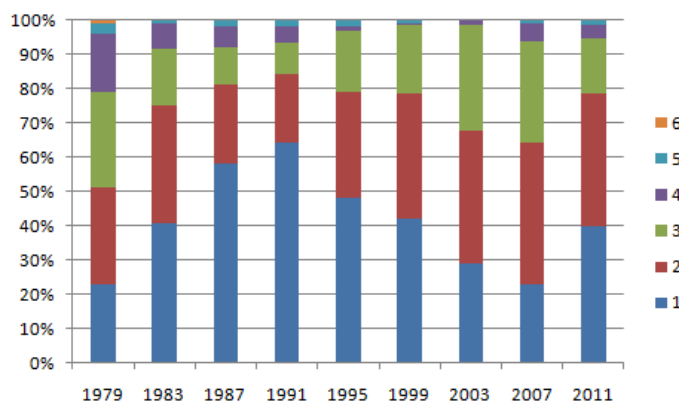
Gràfic 7. Percentatge de vots i de Regidors als Municipis estudiats. ERC, CV, PP, IND

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Al gràfic número 38 veiem que, amb l'excepció de 1987 i 1991, els anys en que els dos grans partits van captar una part molt important dels vots, la majoria dels governs han estat de coalició, i que els anys de govern tripartit a la Generalitat han estat els més abundants en aquesta forma, al 2003 i al 2007.

Gràfic 8. Número de partits en coalició

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Hem comparat la mitjana de partits al govern i la mitjana de partits participant a les eleccions, amb el nombre d'habitants, i es pot veure que com més gran és el municipi, més partits acostumen a presentar candidatures, però això no té cap influència en la mitjana de partits al govern, que és independent del nombre d'habitants, i per tant del nombre de regidors que formen el plenari

Taula 12. Número d'habitants i partits al govern

# of inhabitants	average parties in government	average parties in contest
less than 5.000	1,85	4,10
from 5.001 until 10.000	1,99	4,85
from 10.001 until 20.000	2,03	5,66
more than 20.001	1,88	7,41

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Només s'ha detectat una certa tendència a tenir més partits al govern en algunes poblacions de la Província de Tarragona, associat a la realitat d'aquesta província, que és la que sempre ha tingut més tradició de llistes IND a les eleccions municipals.

La mitjana de llistes IND, als 131 municipis és de 2,85 amb una desviació estàndard de 1,99, mentre que a Mont-Roig del Camp, per exemple s'ha arribat a presentar 10 llistes IND.

Per saber si el nombre de llistes presentades, és a dir la varietat d'elecció per als votants, portava a més varietat de partits als Ple Municipal, i per tant donava lloc a més coalicions, es van fer correlacions entre les variables esmentades, i només es va trobar una relació estadística clara en el cas de les Coalicions sobredimensionades, en el sentit que un elevat número de partits al Plenari sol donar lloc a coalicions sobredimensionades, essent el coeficient de correlació de 0,55

1.b) El paper que juguen les llistes IND

A més a més dels cinc partits principals, també es presenten llistes d'una munió de grups independents, amb objectius que vans des de la independència de Catalunya fins a la independència d'un barri respecte el seu municipi, o uns ciutadans agrupats per un tema que els preocupa a nivell local, o perquè han decidit participar en la vida pública, tots ells allunyats de les normes dels partits tradicionals.

L'origen d'una llista, o fins i tot d'un partit, pot tenir relació amb els objectius d'un grup d'interès (H Allern & Bale, 2012, p. 8). Hem de tenir en compte que *"mai abans havia estat tant fàcil organitzar-se al voltant d'un assumpte i mantenir tothom informat"* (Lavin, 2000, p. 60), doncs no podem deixar de banda la flexibilitat i descentralització que aporten les xarxes socials per difondre idees i emprendre accions. Quan un votant dona suport a una d'aquestes llistes sap perfectament com reaccionaran els seus electes quan la discussió tingui relació amb el tema, però normalment no té coneixement de com actuarà quan es tractin altres assumptes, també importants per a la comunitat⁵. En qualsevol cas, l'objectiu d'una llista és ser votada per assolir representació, com va dir clarament Lemieux, quan va escriure: *"guanyar les eleccions és l'objectiu, i no pas augmentar els seguidors o educar el públic pel que fa la teva causa. No importa que la gent voti a favor de la teva proposta, sinó que et voti"* (Lemieux, 2005, p. 41)

Les llistes IND s'han exclòs quan es parla de connexió entre partits⁶, justament per la seva especificitat, que els sol ubicar fora que qualsevol dels dos eixos, però com a mínim hem de parar atenció a la seva evolució quantitativa.

Deixant de banda les eleccions del 79, amb un elevat número de *llistes d'electors*, la mitjana de llistes IND als governs locals ha sigut de 24, mentre que si ens fixem en el total de llistes presentades, també n'hi ha moltes el primer any, i tenen un ressorgiment a les eleccions del 2007 i del 2011, que vam poder comprovar que es repetia a nivell Provincial.

Taula 13. Percentatge de llistes IND al govern en relació al total de llistes IND presentades

	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
IND Lists in contest	332	194	200	214	125	160	190	302	393
IND list being elected	67	25	30	15	23	20	21	27	32
	20,2%	12,9%	15,0%	7,0%	18,4%	12,5%	11,1%	8,9%	8,1%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Quan vam classificar les llistes IND per nombre de vots, es va fer evident que les sis més votades els anys 2007 i 2011 no eren tals, sinó nous partits que havien entrat a la vida política, i que replicaven l'estructura dels partits tradicionals. Excloses aquestes sis opcions, els nombre de llistes veritablement IND segueix la línia dels anys precedents.

A la taula número 14 es presenten aquestes noves opcions, i els regidors aconseguits a cada província, on es fa evident que són opcions generalistes amb implantació equilibrada al territori.

⁵ Ciutadans (C's) és un partit que ha fet bandera de la defensa dels interessos dels hispanoparlants, en quant a llengua i identitat, a Catalunya. Quan les primeres setmanes de l'any 2014 es va debatre sobre la Llei que regulava l'avortament, els votants es van desconcertar doncs aquest no era un tema respecte el que hi hagués programa electoral no missatges en cap sentit.

⁶ [JSalom] ens va explicar el poder dels partits/llistes amb objectiu únic, doncs tenen una part de la població a favor, sense tenir que involucrar-se en els assumptes quotidians, com ara economia o serveis socials. El focus d'interès pot ser una planta de biomassa, un escorxador, la presència o absència duna mesquita o la gestió pública o privada d'un determinat servei, entre d'altres.

Taula 14. Els nous partits IND al 2007 i 2011

	2007				Total 2007	2011				Total 2011
	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona		Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	
PxC	9	1	3	5	18	49	5	5	8	67
C'S	49	3	1	10	63	40	2	1	5	48
CUP-PA						15	4		5	24
SI						12	2		1	15
Eb-CenB						6	1	1	1	9
UPyD						2	3	1	2	8

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Si excloem UPyD i Eb-CenB, les altres són opcions regionals⁷ (Brancati , 2008, p. 139), amb activitat exclusivament a Catalunya, però amb l'expectativa d'arribar a tenir representació al Congrés dels Diputats més endavant (Brice, 2011, p. 354).

1.c) Tipus de coalicions

Per cada un dels 131 municipis estudiats, i cada un dels governs formats després de cada una de les eleccions des de 1979, s'ha analitzat el tipus de govern en quant a majori/minoria i, en el seu cas, tipus de coalició d'acord amb les següents descripcions:

- Govern de Concentració

Es considera d'aquest tipus aquell govern formant per tots els partits que tenen representació al consistori, o per tots menys un de minoritari. Aquesta tipus de formació ens parla d'un objectiu d'unitat, que deixa de banda la confrontació partidista i la negociació individual.

- Coalició Sobredimensionada

És una coalició que no permet parlar de Govern de Concentració, però que està composta per més partits dels que serien necessaris per assolir una Majoria Mínima Guanyadora⁸ (Reniu, 2001, p. 28).

- Coalició Equilibrada, en Majoria o en Minoria

Es dona quan l'equilibri entre els regidors del partit formador i la resta és del ordre del 60/40. Aquesta situació no té un lideratge clar, i l'equilibri es pot trencar per qualsevol canvi en la relació entre els partits del govern i l'oposició..

- Coalició Desequilibrada, en Majoria o en Minoria

⁷ "La descentralització política motiva els polítics a formar partits regionals, i els votants a votar per ells, perquè els sistemes descentralitzats de govern tenen parlaments locals on els partits regionals tenen més oportunitats de governar"

⁸ MWC, Coalició Mínima Guanyadora: El número mínim de partits per garantir una majoria estable. Es tracta de minimitzar el número per augmentar la utilitat. Una Coalició sobredimensionada és una MWC + 1 regidor o més. Aquest tipus de coalició pot tenir relació amb acords multinivell entre els partits, i les compensacions corresponents, o amb la voluntat de garantir un nombre suficient de vots encara que hi hagi casos de transfuguisme. [JRomeu] ens va explicar la seva experiència relacionada amb les coalicions sobredimensionades, des del punt de vista que tenir un determinat partit al govern és molt millor que tenir-lo a l'oposició, i evitar que pugui capitalitzar la gestió d'un determinat conflicte. Per [JJanes], la disciplina de partit és tan alta que considera que no es pot explicar una coalició sobredimensionada en base a manca de disciplina interna.

El partit formador té clarament més regidors que qualsevol altre. En aquest cas hi ha un líder clar i és el que sol iniciar les negociacions per formar govern. El resultat sol dependre de la connexió entre partits i l'afinitat personal entre els líders.

- Partit Únic, en Majoria o en Minoria

D'una banda, el govern de Partit Únic en Majoria és l'opció més desitjada per qualsevol líder i pels seus votants, doncs permet pensar que el partit podrà aplicar totes les seves polítiques i obtenir-ne els corresponent rèdits electorals. D'altra banda, si el govern és en Minoria, només podrà sobreviure si l'oposició és molt fraccionada i hi ha poca connexió entre partits. També pot ser el resultat d'una votació per l'elecció d'Alcalde que no acabi amb cap acord i es nomeni Alcalde el líder de la llista més votada.

Vam analitzar el nombre de governs sota cada un dels formats indicats, i vam voler identificar fins quin punt els tipus de govern tenien correlació amb els percentatges d'Alcaldes obtinguts, per tal de valorar la normalitat de cada un dels tipus. Aquest anàlisi va permetre crear la taula número 15, on els tipus de govern estan ordenat pel coeficient de correlació. Es pot apreciar que tant per número d'observacions, com per nivell de correlació, els governs més habituals són els que tenen un líder clar

Taula 15. Número de governs per tipus de govern i coeficient de correlació

Government type	# of Observations	Correlation	rank
4- Unbalanced Majority Coalition	240	0,94	1
7- Majority Single Party Government	287	0,90	2
8- Minority Single Party Government	136	0,87	3
2- Oversized Coalition	181	0,85	4
1- Concentration Government	89	0,63	5
5- Balanced Minority Coalition	9	-0,58	6
6- Unbalanced Minority Coalition	34	0,55	7
3- Balanced Majority in Coalition	76	0,53	8
Total # of Observations	1052		

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

El nombre total d'Alcaldes assolits per cada partit han estat els que es veuen a la taula número 16, el que representaria la normalitat, i el que s'ha valorat com a correlació és el percentatge que ha tingut cada partit de cada un dels tipus de govern.

Taula 16. Alcaldes per partit. 1979-2011

Mayor's Party	Number of Observations	%
PSC	488	46,4%
CIU	361	34,3%
ICV	83	7,9%
IND	60	5,7%
ERC	52	4,9%
PP	8	4,9%
	1052	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En fer l'estudi detallat pel que fa les coalicions sobredimensionades, les dades de les quals es mostren a la taula número 17, es van observar tres qüestions específiques, que són les següents:

Taula 17. Coalicions Sobredimensionades per partits i anys

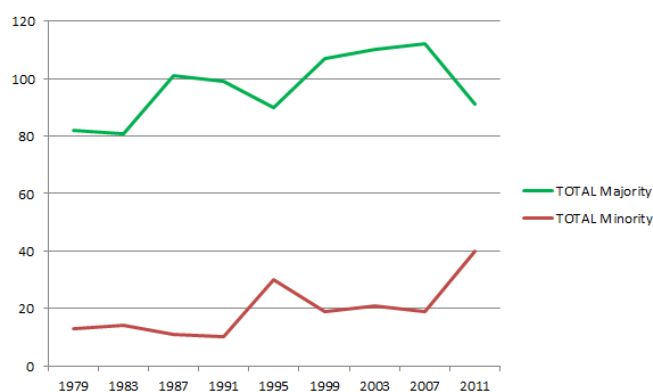
Type 2		Year										Specific	General
Government type	Mayor's Party	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	TOTAL		
Oversized	PSC	5	13	9	6	1	17	25	20	5	101	55,8%	46,4%
	CIU	1	3	7	5	5	2	3	6	9	41	22,7%	34,3%
Coalition	ICV	4	2		1	3	3	1			14	7,7%	7,9%
	IND	1	1	3		1	3	3	2		14	7,7%	5,7%
	ERC	1					3	2	3	2	11	6,1%	4,9%
	PP										0	0,0%	0,8%
TOTAL		12	19	19	12	10	28	34	31	16	181		

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

- El PSC i ICV han estat formacions vinculades per diferents acords pre i post electorals, i això explica la diferència positiva de pràcticament 10 punts quan l'Alcalde és del PSC, doncs a la majoria d'aquests governs hi ha les dos formacions.
- Els anys de màxima efervescència d'aquestes coalicions van tenir lloc al període on també van compartir govern a la Generalitat de Catalunya, del 2003 fins els 2010. A les eleccions municipals del 2011 van caure a un total de 5, fent evident l'impacte del que passa en una administració a les altres, i també ens pot indicar les dificultats que pot tenir un polític local per explicar els seus líders regionals que ha arribat a acords diferents dels seus. Certament, quan els votants perden la confiança en una opció política, el número de vots cau en totes les arenes electorals, i això també impedeix la creació de coalicions amb els mateixos partits.
- El percentatge de CIU és 12 punts per sota del seu nombre d'Alcaldes. CIU és un partit de majories i, donada la seva distància respecte els partits amb els que té connexió d'alguna mena, li resulta difícil justificar o necessitar fer coalicions sobredimensionades.

Després de les eleccions del 2011, per primera vegada, hi va haver més governs de partit únic en minoria, que no pas de partit únic en majoria, i en general hi va haver un augment dels governs en minoria, en línia amb el que ha passat recentment a les democràcies de l'òrbita de Westminster⁹ (Curtin & Miller, 2011, p. 8). Aquesta afirmació és visible al gràfic número 9, i està directament relacionat amb la desfeta electoral del PSC i que CIU va aprofitar les dificultats del perdedor per refer les aliances amb els seus ex socis al Govern de la Generalitat.

Gràfic 9. Número de Governos en Majoria i en Minoria

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

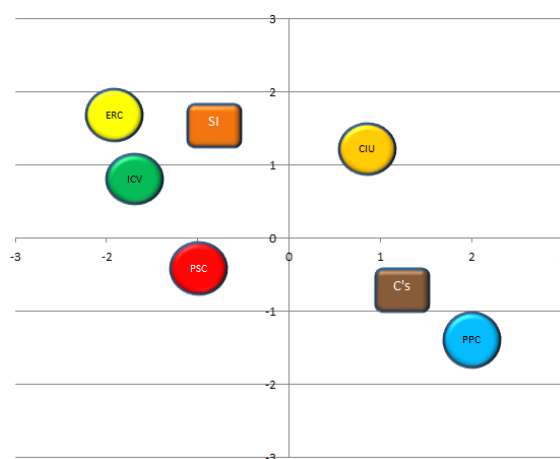
⁹ "el patró que sembla emergir després d'una coalició és la preferència per la formació de governs minoritaris, que poden ser el resultat de decisions dels partits petits que busquen sobreviure i dels partits grans que necessiten adaptar-se."

1.d) Connexió entre els partits en coalició

És molt important, per entendre el comportament coalicional, saber quina és la proximitat entre els partits. En aquest sentit, hi ha connexió entre partits quan no hi ha cap altra opció entre ells, i els electors han d'optar per l'un o per l'altre dins aquell espectre de l'eix ideològic i/o del nacional. D'acord amb Lawler i Youngs, la similitud ideològica es una variable explicativa per entendre la formació d'algunes coalicions, alguns cops fins i tot més important que les compensacions (Lawler & Youngs, 1975).

Per entendre les connexions a Catalunya, al període estudiat, aprofitem la cita de Reniu, “[a Catalunya] la variable ideològica no és la única clau per explicar quina és la distribució dels ciutadans i dels partits a l'espai polític. Es necessita un segon eix, per una segona variable que és molt important: la identitat nacional” (Reniu, 2007, p. 13). És per això que es presenta el gràfic número 10, amb els dos eixos, fet en base a les dades obtingudes de l'informe 652 fer per Centre d'Estudis d'Opinió. Aquest informe de valoració dels partits és el més pròxim a les eleccions municipals del 2011, i es centra en els partits amb representació al Parlament de Catalunya.

Gràfic 10. Ubicació dels partits amb representació al Parlament de Catalunya

Source: Author's elaboration on records from the CEO report 652, dated June 2011

Un cop entesa la connexió o manca de connexió entre els diferents partits, es va poder fer la taula número 18, on es pot apreciar, de forma quantitativa, com s'han distribuït les coalicions als governs locals, pel que fa la connexió. Un cop més, cal explicar que el gran nombre de coalicions només connectades a nivell ideològic té relació amb els governs amb la participació del PSC, ICV i ERC, i el tipus que li segueix, que és el que té els dos tipus de connexions, es fonamenta en les formades per PSC i ICV, majoritàriament.

Taula 18. Distribució dels tipus de connexió als governs locals

		Nationally Connected		Nationally Connected	
		yes	no	yes	no
Ideologically Connected	yes	126	151	29,9%	35,9%
	no	73	71	17,3%	16,9%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Vam considerar que tenia interès anar al detall de quins havien estat els partits i les coalicions formades al llarg d'aquests anys, i és per això que es va crear la taula número 19, on podem veure que 12 combinacions expliquen el 80% de totes les possibilitats i, efectivament es veu que

PSC i ICV sols o en combinació amb altres són els que més coalicions han generat, i que no totes es poden explicar per la connexió entre els partits¹⁰ (Field, 2010, p. 431).

Taula 19. Principals coalicions

Coalition	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	Total	Cumul. %
ICV+PSC	19	11	11	6	6	14	12	15	10	104	19,3%
ERC+ICV+PSC		3	1	2	8	10	19	11	2	56	29,7%
CIU+PSC		3	2	1	8	5	7	10	9	45	38,1%
CIU+ERC	1	1	3	1	4	9	8	8	9	44	46,3%
ERC+PSC		1	3	1	2	9	9	11	4	40	53,7%
CIU+PP		1	5	3	7	5	5	1	8	35	60,2%
CIU+IND	3	4	2	5	3	4	4	1	5	31	66,0%
IND+PSC		2	4	2	3	2	3	2	2	20	69,7%
CIU+IND+PP			3		2	4	2	2	7	20	73,4%
CIU+ERC+PSC			1	1		3	5	5		15	76,2%
CIU+ICV+PSC	1	1		1	2	2	2		3	12	78,4%
CIU+ICV		1		3	2		2	1	1	10	80,3%
Other	9	2	6	8	11	5	15	31	19	106	100,0%
Total	33	30	41	34	58	72	93	98	79	538	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Finalment, la taula número 20, que a partir de les dades de l'informe 652 de CEO, podem veure on es situen els ciutadans a si mateixos, que comparat amb l'espai que ocupen els partits ens permet entendre la lluita per determinades regions.

Taula 20. Ubicació ideològica i nacional dels votants

	LEFT		CENTER			RIGHT	
CAT	1,0%	11,5%	5,4%	4,3%	1,7%	1,1%	0,0%
CAT>ESP	0,6%	9,5%	6,9%	7,4%	3,1%	1,2%	0,2%
CAT=ESP	0,1%	13,3%	6,2%	9,5%	6,0%	3,5%	0,2%
CAT<ESP	0,0%	0,5%	0,4%	0,7%	0,6%	0,5%	0,0%
ESP	0,0%	1,2%	0,5%	1,3%	0,5%	0,8%	0,1%

Font: Elaborat per l'autor en base a les dades de l'informe 652 del CEO, de juny del 2011

1.e) Els comportament dels partits grans i els dels petits

El partits petits, lluiten per implementar les seves polítiques o per participar al següent govern?.
"El desenvolupament macro-polític i socio-econòmic, semblen tenir relació amb els canvis de

¹⁰"L'anàlisi suggereix que algunes aliances no són fàcils d'explicar pels partits i, per tant, l'habilitat de crear aliances no només es pot explicar en funció del posicionament polític"

lleialtats entre l'electorat i porten cap a una comportament de cerca de vots pels partits grans i de implementació de polítiques pels petits". (Keman, 2011, pp. 10-28)

A la Taula 21 podem veure el nombre d'Alcaldes de cada partit, i això ens permet parlar de dos partits grans, el PSC i CIU, per aquest ordre. Qualsevol altra llista o partit queda pràcticament relegada a acompanyar-los en coalicions de tot tipus, però amb una capacitat molt limitada de lideratge, sempre penalitzada en el sentit que "si els votants no creuen que els seu partit preferit participarà en la coalició que pensen que es formarà després de les eleccions, renuncien i voten un dels partits grans" (Bäck & Rosema, 2008, p. 17), és a dir que per a un partit petit tant si participa a una coalició com si no, sempre hi ha risc.

Taula 21. Número d'Alcaldes per partit

Party	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	TOTAL	
CIU	26	24	42	41	48	39	39	32	70	361	34,3%
ERC	3	1	0	1	2	6	13	16	10	52	4,9%
ICV	20	13	10	10	8	8	5	2	7	83	7,9%
IND	11	8	11	5	8	8	5	4	0	60	5,7%
PP	0	0	1	2	2	0	1	0	2	8	0,8%
PSC	36	50	48	50	52	65	68	77	42	488	46,4%
TOTAL	96	96	112	109	120	126	131	131	131	1052	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En qualsevol cas, entre quedar a la oposició i participar en un govern com a força minoritària, quedar a l'oposició¹¹ és encara pitjor. A la taula 22 comparem el número d'observacions en que un determinat partit ha estat a govern i les que ha estat a l'oposició. Torna a haver-hi una gran diferència entre els partits grans i els petits.

Taula 22. Percentatge d'èxit assolint alcaldies

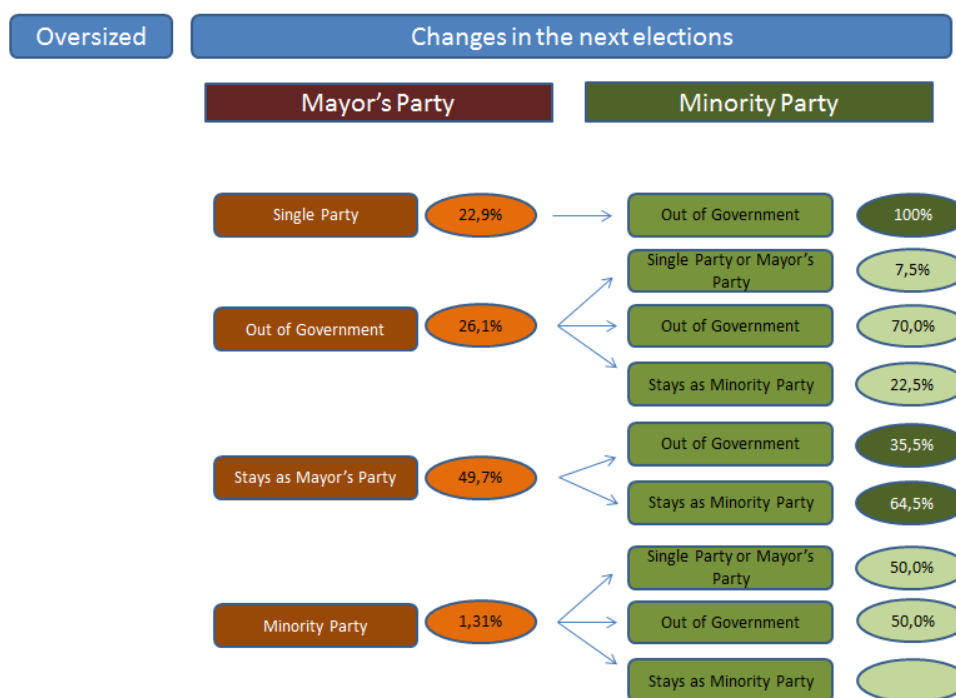
Party	Times in Opposition	Times in Government	% of success
PSC	483	627	56,5%
CIU	645	512	44,3%
ICV	629	304	32,6%
ERC	608	233	27,7%
PP	805	121	13,1%
IND	1850	260	12,3%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En general, hem pogut comprovar que el peix gran sempre es menja el petit. Si analitzem exclusivament els governs amb coalicions sobredimensionades, i el què ha passat a les següents eleccions, obtenim el gràfic número 11, on veiem què quan el partit formador surt del govern, els partit petit sol sortir també, en un 70% de les ocasions, i què, fins i tot, quan el partit principal segueix al govern, en un 35,5% de les ocasions el partit petit en surt a les següents eleccions.

¹¹ Un membre de la llista *Acció Independentista per La Garriga*, al govern des de les eleccions del 2011, en coalició amb CIU com a partit principal, ens va explicar que quan ets al govern, els tècnics de l'Ajuntament i els funcionaris en general, compten amb tu i t'informen de temes organitzatius, que ignoraries si fossis a l'oposició.

Gràfic 11. Canvis a les eleccions següents. Coalicions Sobredimensionades

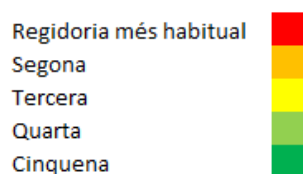

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Certament, la disponibilitat del partit que converteix una Coalició Mínima Guanyadora en Sobredimensionada, espera veure reconegut el seu suport, però no sempre aconseguix la visibilitat que necessitaria.

1.f) Patrons de Cooperació

Si exclouem les Coalicions de Concentració, és a dir, només ens fixem en aquelles on hi ha hagut negociacions competitives entre els partits, que han determinat els acords i la seva contrapartida, i estandarditzem els valors, en tant que posem al mateix nivell tots els partits i totes les Regidories, independentment dels valor absoluts, obtenim el gràfic número 12, on veiem quines són les cinc principals regidories que obté cada un dels partits que han estat en coalició algun cop, d'acord amb la següent taula de prioritats:

Veiem determinats patrons, com ara que CIU és un partit que sol captar les regidories més importants, que ERC, que sol ser acompanyant tant de CIU com del PSC sol obtenir regidories de consolació, que ICV que sol fer coalició amb el PSC sol obtenir les regidories on més li agrada fer polítiques, com ara Serveis Socials, Medi Ambient i Jovent, que les llistes IND són als governs locals per tenir regidories importants, que el PP, soci habitual de CIU sol obtenir Governació i Seguretat, i que el PSC, sembla fer grans concessions coalicionals, doncs no es reserva per a si mateix les regidories més importants.

Gràfic 12. Regidories preferides dels partits en coalició

Department	CIU	ERC	ICV	IND	PP	PSC
01-Economy	Green					
02-Urban Planning				Green		
03-Social Services			Green			
04-Economic Promotion	Orange			Red		
05-Public Works and Maintenance					Yellow	
06-Governance	Yellow			Orange	Green	
07-Education	Green		Yellow			
08-Territory Services				Green		Green
09-Security					Red	
10-Communication						
11-Participation		Green	Green			
12-Urban Housing		Red	Red			
13-Culture		Yellow				
14-Environment			Orange			
15-Sports	Yellow					
16-Organization						Yellow
17-Society of Knowledge					Orange	Green
18-Comerce	Red	Orange			Orange	
19-Equality		Green				Red
20-Youth			Green	Yellow		
21-Mobility					Green	Orange

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Si aprofundim una mica més i ho classifiquem en funció del partit de l'Alcalde, per tal de saber què és el que obtenen les altres opcions polítiques, com s'ha representat al gràfic número 13, si que comencem a apreciar dos maneres de fer, la dels dos partits més grans i la dels altres, però també hi ha diferències en les relacions entre ells.

Gràfic 13. Preferències del partits en funció del partit de l'Alcalde

Department	CIU Mayor					PSC Mayor					ERC Mayor					ICV Mayor					
	ERC	ICV	IND	PP	PSC	CIU	ERC	ICV	IND	PP	CIU	ICV	IND	PP	PSC	CIU	ERC	IND	PP	PSC	
01-Economy																					
02-Urban Planning																					
03-Social Services		Green						Green													
04-Economic Promotion																					
05-Public Works and Maintenance					Green																
06-Governance		Green			Green																
07-Education		Yellow																			
08-Territory Services			Green																		
09-Security					Orange																
10-Communication				Yellow																	
11-Participation		Orange						Green	Green												
12-Urban Housing				Red					Orange												
13-Culture		Green						Green	Yellow												
14-Environment			Red						Red	Red											
15-Sports									Green	Orange											
16-Organization				Green																	
17-Society of Knowledge								Green													
18-Comerce		Orange						Red	Orange												
19-Equality		Red																			
20-Youth		Green											Red								
21-Mobility					Red											Orange					Red

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Hem de començar dient que els partits grans es reserven les regidories més importants i permeten que els partits pivot tinguin regidories en funció del patró de comportament que regeix els acords de coalició. Veiem que CIU no dona cap de les primeres 10 regidories a ERC, mentre que el PSC tracta millor ICV. Pel que fa els petits, sorprèn que tant ERC com ICV, quan pacten amb el PP, cosa poc habitual, li solen cedir economia, o viceversa, el PP exigeix Economia per col·ligar-se amb qualsevol d'aquests dos partits.

Aquest comportament dels grans respecte els seus partners més habituals té conseqüències a les següents eleccions, que són les següents:

Quan CIU ha tingut l'Alcaldia amb el suport d'ERC, és a dir en 65 ocasions, han repetit govern amb la mateixa estructura 9 vegades, és a dir el 13,8% de les observacions. Pel contrari, després d'una coalició amb Alcalde de CIU i el suport d'ERC, aquests han assolit l'Alcaldia només en una ocasió, que és l'1,5% de les observacions

Ara bé, si l'Alcalde ha sigut del PSC amb el suport d'ICV, cosa que ha tingut lloc en 170 ocasions, la coalició s'ha repetit 72 vegades, que és el 42,4% del total. Després d'un govern d'aquestes característiques, ICV ha obtingut l'Alcaldia 3 vegades, que és l'1,8% del total

Queda clarament reflectida la diferència que comporta pel partit petit, que la seva relació amb el formador sigui de cooperació o de competició.

Verificarem ara el compliment de la proposta de Bäck, Debus i Dumont¹² en el sentit que “... els nostres resultats donen un fort suport a la idea que els partits prefereixen, i esperen controlar, els Ministeris amb un àrea de competència que ha estat important als programes electorals de cada partit” (Bäck, et al., 2008, p. 26), o en altres paraules, “les campanyes serveixen als partits que volen obtenir una competència determinada” (Tobin Grant, et al., 2010, p. 817)

Per fer-ho, llegirem els programes electorals dels cinc partits principals a les eleccions municipals del 2011, tant a nivell general de Catalunya, com el cada partit a la ciutat de Barcelona. Analtzarem les 10 paraules més emprades¹³, els títols dels capítols i l'anàlisi del capítol introductori.

“Catalunya” es fa servir de forma extensiva al programa de CIU, així com el substantiu “país”. El PSC és l'únic en fer servir força “coexistència”, mentre que ERC presenta un esquema força similar al del PSC, però destaca l'ús de “veïnat” com CIU i “jovent” com ICV.

Finalment, el PP fa servir una terminologia totalment diferent, amb les paraules “família”, “administració”, “promoure”, “iniciativa”, “privada”, “recuperar!” i “millor”

Taula 23. Les 10 paraules més emprades als programes electorals

CIU		PSC		ERC		ICV		PP	
generic	bcn city	generic	bcn city	generic	bcn city	generic	bcn city	generic	bcn city
Catalonia	Barcelona	Municipalities	City	Municipalities	City	Services	City	Services	Barcelona
CIU	City	Services	Barcelona	People	Barcelona	Polícies	Barcelona	City Council	Promote
Country	Neighbourhood	Polícies	Services	Citizens	People	Social	People	Municipalities	Initiative
People	People	Social	Quality	Social	Districts	People	Social	Citizens	Services
Social	Services	Citizens	Social	Polícies	Services	Participation	Polícies	Family	Private
Society	Equipments	Cities	Citizens	Services	Neighbourhood	Local	Public	Catalans	People
Politics	District	People	People	Youth	Social	Municipalities	Services	Administration	Recover
Municipalities	Social	Local	Coexistence	Local	Public	Citizens	Youth	Popular	Better

Font: elaborat per l'autor en base als programes electorals

¹² “..adddicionalment...va trobar que la família de patits és un variable que és un bon predictor de l'assignació de càrrecs , en base a Budge and Keman (1990)”

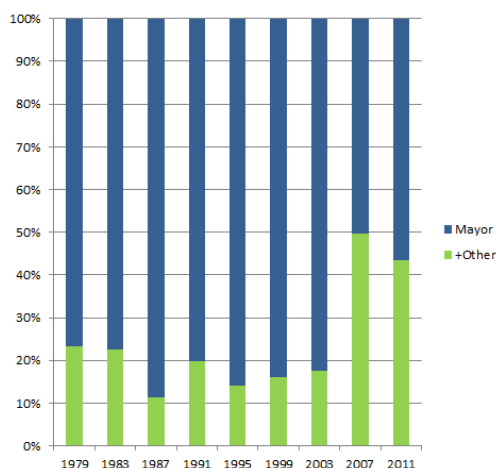
¹³ L'eina escollida va ser www.wordle.net, perquè tot i ser una eina gratuïta, és capaç d'eliminar articles i partícules usades habitualment al llenguatge, de les que tenen sentit dins el text.

Les connexions entre el gràfic número 13 i la taula número 25 són clares.

1.g) Alcaldes ocupats i longevitat dels partits a les seves demarcacions

Després de les dos últimes eleccions, el 2007 i el 2011, hi ha hagut un augment dels Alcaldes que han declarat reservar-se determinades regidories a l'edicte de delegacions, a més del càrrec d'Alcalde. Fins el 2007 només un 20% dels Alcaldes ho feien, mentre que la resta delegaven el 100% en Tinents d'Alcalde i Regidors.

Gràfic 14. Tasques realitzades pels Alcaldes

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

De totes maneres, es segueix notant una gran diferència entre els Alcaldes de les poblacions amb menys de 50.000 habitants, que segueixen aquest patró, amb uns percentatges una mica més elevats, i els de les més grans, que s'han mantingut sempre al voltant del 10%, també des de 2007. Cal entendre, per tant, que els Alcaldes de les ciutats petites han volgut assumir més responsabilitats des de l'any 2007. N'ignorem els motius, però podria estar relacionat amb els costos de personal dels Ajuntament i voler reduir la imatge exclusivament protocol·lària que han anat tenint els Alcaldes.

Les Regidories que s'han reservat els Alcaldes són les que apareixen a la taula 24, en aquest ordre, i són les que es consideren més importants, associant poder i representativitat.

Taula 24. Departaments reservats per alguns alcaldes

Department	# of Mayors
01-Economy	74
02-Urban Planning	39
04-Economic Promotion	26
03-Social Services	19
06-Governance	16
07-Education	7
09-Security	7
08-Territory Services	6
16-Organization	5
05-Public Works and Maintenance	5
15-Sports	4
11-Participation	4
10-Communication	3
14-Environment	3
13-Culture	3
17-Society of Knowledge	2
21-Mobility	1
Total	224

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Pel que fa la longevitat dels partits en determinades poblacions, directament relacionat amb al longevitat política dels Alcaldes, val a dir que està resumit a la taula número 25, però de l'anàlisi detallada per Comarca i Població podem dir que els PSC és estable i domina les alcaldies del Baix Llobregat, Barcelonès i Vallès Oriental, usualment acompanyat per ICV, que té altres poblacions.

A un primer cop d'ull, hi ha Comarques amb més estabilitat de partits que d'altres. Per exemple, a l'anomenat cinturó vermell de Barcelona, compassat per les Comarques del Baix Llobregat, Barcelona i Vallès Oriental, hi ha molt color vermell, equivalent al PSC, i vers, ICV. Les poblacions del Maresme són clarament un domini de CIU havent-hi força llistes independents.

El que veiem a la taula és que d'un total de 66 ciutats analitzades, al 63,6%, després de les eleccions l'Alcalde ha sigut sempre del mateix partit en un 50% de les ocasions com a mínim.

A 12 poblacions l'Alcalde ha sigut sempre del mateix partit. A 12 més, sempre menys una vegada, que en moltes ocasions ha sigut el 2011, per la desfeta del PSC.

Taula 25. Longevitat dels partits en una població

Times Party of the Mayor	# of Observations	% on total
9	12	18,2%
8	12	18,2%
7	9	13,6%
6	9	13,6%
TOTAL	42	63,6%

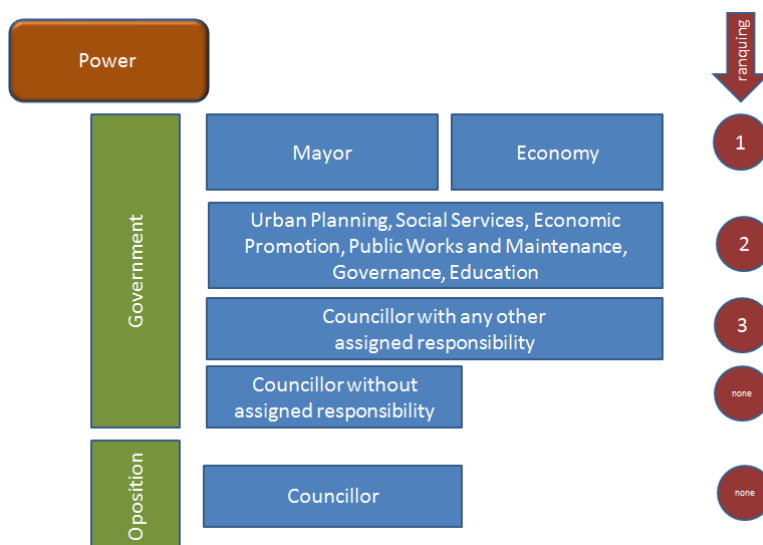
Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

1.h) Poder i Representativitat a l'administració local

Donat que necessitem donar valor quantitatiu a conceptes per tal de ser capaços de comparar les compensacions que reben els partits i els candidats que participen a coalicions de govern, vam seguir diferents estratègies per tal de disposar de valors objectivables per al poder i la representativitat. El poder ja l'havia definit Panebianco com *"un tipus de relació, asimètric però recíproc, que és el resultat d'una negociació desequilibrada, que produeix un intercanvi desigual al que un jugador guanya més que els altres"* (Panebianco, 1990, p. 64), i que nosaltres hem assignat a la Regidoria que rep un candidat com a delegació de l'Alcalde.

A la imatge número 5 es mostra la classificació que es farà servir al llarg de l'estudi, que consisteix en atribuir el màxim nivell de poder a l'Alcalde i al Regidor d'Economia, que ha hem vist que poden coincidir en la mateixa persona, a continuació amb el nivell 2, els regidors que reben com a delegació una de les sis regidories següents en importància, el nivell 3 és per a qualsevol Regidor que sigui responsable de les Regidories restants, i finalment el nivell 4 per als regidors sense cartera, tot i que això és una situació excepcional per a aquells regidors que formen part d'un govern municipal, o pels regidors a l'oposició, que, en qualsevol cas, no han sigut presos en consideració en elaborar la base de dades.

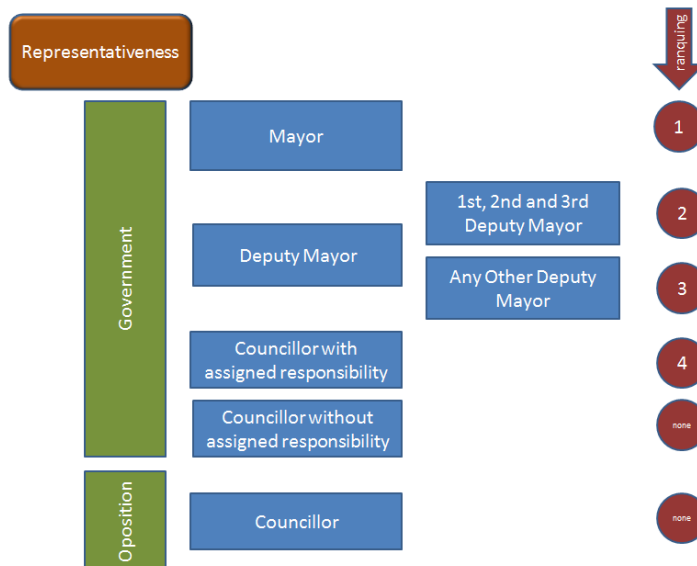
Imatge 5. Rànquing de Poder

Font: Elaborat per l'autor a partir de la Llei 7/1985

Si del que parlem és de representativitat, assignem el màxim nivell a l'Alcalde/sa, el nivell número dos a qualsevol dels tres primers Tinents d'Alcalde, el número 3 a qualsevol altre Tinent d'Alcalde, i el número 4 a qualsevol Regidor amb cartera.

Imatge 6. Rànquing de Representativitat

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Fent servir la base de dades pròpia d'aquest estudi, podem fer una matriu amb les dos característiques, i comprovar, a la taula número 26, que es correlacionen d'una forma molt directa, i que més poder correspon a més representativitat

Taula 26 . Relació quantitativa entre Poder i Representativitat

	Mayor	1/2/3 DM	Other DM	Councillor
Mayor or Economy Portfolio	33,9%	6,8%	5,4%	2,6%
6 Main Portfolios		9,1%	8,8%	8,6%
Other Portfolios		6,0%	7,9%	10,9%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

El debat teòric sobre la distribució de les responsabilitats va ser començar per Gamson, en dir que *“Qualsevol participant [al govern] espera dels altres membres de la coalició una recompensa proporcional, en relació directa a la seva contribució [en quan a nombre d'electes]”* (Gamson, 1961, p. 376). El va continuar Browne i Franklin, amb la proposta de mesurar les recompenses en base al número de càrrecs rebuts, comprar amb el número de representants, i considerant normal aquella distribució on els percentatges són similars (Browne & Franklin, 1973). A Catalunya ho han estudiat Matas i Renui, que van classificar la importància en funció del pressupost gestionat pel departament, pel que fa els acords intra-coalicionals dels governs de CIU (Matas & Renui, 2003).

Si analitzem el repartiment de poder en les coalicions sobredimensionades, com es veu a la taula número 27, es pot veure que el partit formador acostuma a obtenir una recompensa superior a la de la seva participació en nombre de regidors (70,4%), pel que fa el primer nivell de poder, mentre que pels nivells dos i tres és lleugerament més generós amb els altres partits, però només tres o quatre punts percentuals. Es pot dir que el partit formador acapara una bona part del poder del govern resultant.

Taula 27: Distribució de poder en Coalicions Sobredimensionades

Oversized Coalition		
Power	Mayor's party	Any other in coalition
1	87,4%	12,6%
2	67,6%	32,4%
3	66,5%	33,5%
Councillors	70,4%	29,6%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Aquest mateix anàlisi, fet per diferents tipus de coalicions, i exclouent la posició d'Alcalde, és a dir, només analitzant com es reparteix la Regidoria d'Economia, com es pot veure a la taula número 28, com més capacitat negociadora té un partit, més poder acapara, essent les coalicions sobredimensionades aquelles on el partit formador accepta un cert nivell superior de concessions als altres.

Taula 28. Nivell 1 de poder en funció del tipus de coalició

Power level 1	Mayor's party	Any other in coalition
Balanced Coalition	63,9%	36,1%
Unbalanced Coalition	84,6%	15,4%
Oversized Coalition	77,0%	23,0%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

2- Quines són les recompenses coalicionals?

L'objectiu principal d'aquest apartat és descriure com es distribueixen les regidories, quines són les restriccions i els patrons de comportament dels partits, parant atenció a la forma en que distribueixen els diferents graus de poder i de representativitat, aprofitant que la base de dades permet un anàlisi en detall.

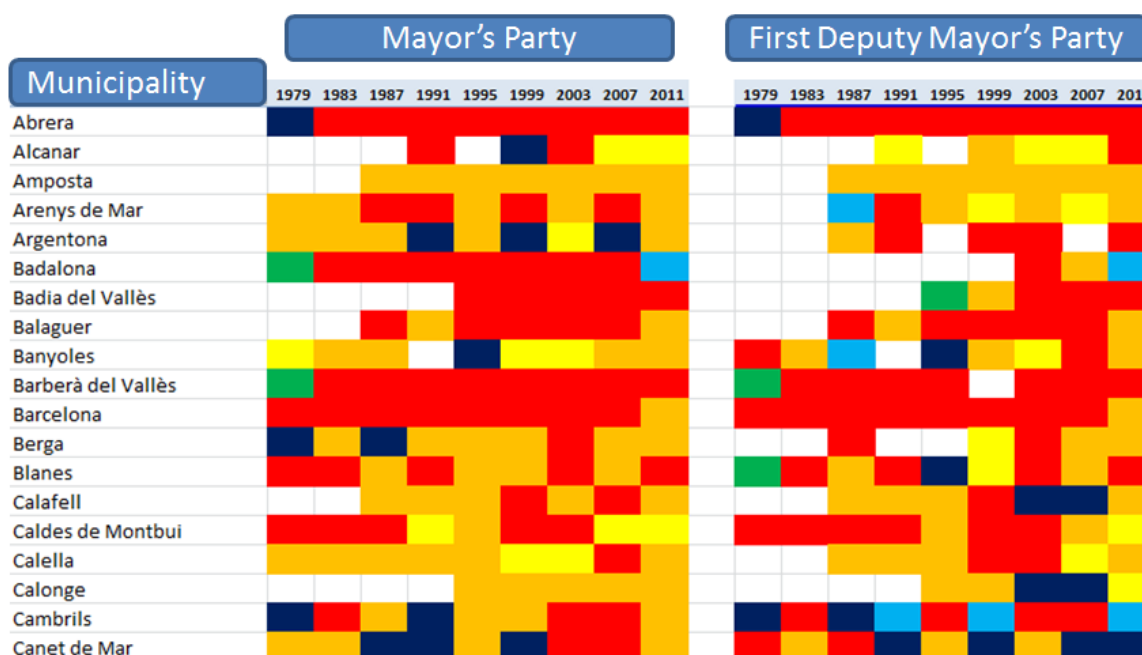
2.a) Les diverses facetes del Tinent d'Alcalde.

Volem investigar la figura del Tinent d'Alcalde, aquell que el substitueix en cas d'absència, per tal d'entendre el seu paper dintre la política local i els privilegis dels que gaudeixen els polítics que ocupen aquest càrrec.

2.a.1) La Representativitat

Al patchwork que apareix a la taula número 29 es veu, en base al codi de colors, per alguns dels municipis estudiats, quin ha estat el partit de l'Alcalde i el del Primer Tinent d'Alcalde, evidenciant la diversitat que comporta el procés de negociació coalicional, i també l'alt número de governs de coalició, tot i ser només una mostra d'alguns municipis agafats per ordre alfabètic.

Taula 29. Partit de l'Alcalde i del Primer Tinent d'Alcalde

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Els requadres en color blau cel, que corresponen al Partit Popular, els veiem emergint com a Primers Tinent d'Alcalde en molts municipis arrel de la victòria de CIU l'any 2011. Les cel·les en blanc representen que per a aquell municipi i eleccions no ha estat possible obtenir informació. De fet, va ser relativament fàcil obtenir informació pel que fa als Alcaldes, en diverses de les fonts emprades, però força més complicat per a la resta de càrrecs i electes.

Per als mateixos municipis, la taula número 30 ens mostra quina és la posició ocupada a la seva llista electoral, pel candidat que ha esdevingut Alcalde i, a la dreta, pel que ha rebut el càrrec de Primer Tinent d'Alcalde. Quan a la columna de la dreta, la cel·la és de color vermell significa que el candidat/a que ocupava el primer lloc d'una llista ha estat qui ha esdevingut Primer Tinent

d'Alcalde, el que ens indica que correspon a una coalició, dons un número u és Alcalde i un altre número u és Tinent d'Alcalde.

A la columna de la dreta també veiem molts números dos, doncs sol ser el lloc habitual per al segon d'una llista, tant en casos de govern en solitari, com en tots aquells governs on la llista principal és preeminent.

Podem interpretar que amb la posició de Primer Tinent d'Alcalde, i amb les tinències d'Alcaldia, en general, els partits compensen les renunciacions electorals que accepten els partits minoritaris per formar part d'un govern en coalició.

Taula 30. Lloc ocupat a la llista per l'Alcalde i el Primer Tinent d'Alcalde

Municipality	Order within the list. Mayor										Order within the list. FDM									
	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011		1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	
Abrera	1	1	1	1	1	1	1	1	1		3	2	2	2	2	2	2	2	2	
Alcanar				1		1	1	1	1					1		1	1	2	1	
Amposta			1	1	1	1	1	1	1			6	2	2	2	2	2	2	2	
Arenys de Mar			1	1	1	1	1	1	1			1	2	3	1	2	2	2	2	
Argentona			1	1	1	1	1	1	1			2	1		1	1		1	1	
Badalona							1	3	1						2		1	2		
Badia del Vallès					1	1	1	3	1					1	1	2	2	3		
Balaguer			1	1	1	1	1	1	1			3	2	2	2	2	3	4		
Banyoles	1	1	1		1	1	1	1	1		1	2	1		2	1	2	1	2	
Barberà del Vallès	1	1	1	1	1		1	1	1			2	2	2	5		2	2	2	
Barcelona	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	3	2	2	2	3	2	2	
Berga			1			2	1	1	1			1			1	2	2	2	2	
Blanes	1	1	1	1	1	1	1	1	1		4	3	2	7	1	1	2	2	2	
Calafell			1	1	1	1	1	1	1			2	2	3	3		1	1	3	
Caldes de Montbui	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	2	2	1	3	3	2	1	3
Calella			1	1	1	1	1	1	1			2	2	2	1	1	1	2		
Calonge					1	1	1	1	1					2	2	1	1	1	1	
Cambrils	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	2	1	1	1	1	2	2	1	
Canet de Mar	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	2	1	2	2	2	1	1	1	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En general, si ens fixem en les vegades que un partit escull un membre d'un altre per ocupar la posició de primer Tinent d'Alcalde, com queda reflectit a la taula número 31, i només atenent al que fan els dos partits més importants, podem observar les següents peculiaritats:

Taula 31. Partit del Primer Tinent d'Alcalde en relació al partit de l'Alcalde

Mayor's Party	Deputy Mayor's Party	Year									Total
		1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011	
CIU	CIU	3	1	6	6	13	8	11	8	16	72
	ERC				1	2	4	6	3	6	22
	ICV					1		1			2
	IND			1	2	2	2	1	2	5	15
	PP			7	3	1	5	1		6	23
	PSC					4	2	2	4	5	17
TOTAL		3	1	14	12	23	21	22	17	38	151
PSC	CIU						1	3	7	3	14
	ERC		1		1	2	8	6	10		28
	ICV	1		1		2		3	5		12
	IND						1		8	1	10
	PP			1			1	1	3	2	8
	PSC	3	8	13	12	18	21	38	34	22	169
TOTAL		4	9	15	13	22	32	51	67	28	241

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Els companys preferits de CIU són tant ERC com el PP, amb diferents intensitats, depenent del moment històric, però també té un bon nombre d'acords amb el PSC i amb algunes llistes IND, mentre que pel PSC el company preferit és ERC en més grau que nos pas ICV.

La relació entre els PSC i ERC, juntament amb ICV té la màxima potencia al mateix temps que mantenen la coalició al Parlament de Catalunya (2003-2007 / 2007-2010). L'any 2011, un any després que el tripartit sortís del govern de la Generalitat de Catalunya arran de la victòria electoral de CIU, ni una sola de les coalicions municipals va assignar el càrrec de Primer Tinent d'Alcalde a cap dels membres d'aquesta coalició.

A la taula número 32, que exclou els governs de concentració, podem veure que la majoria dels Tinents d'Alcalde pertanyen al partit de l'Alcalde, en un 59,2% dels casos, i aquest percentatge tant elevat té relació directa amb aquelles coalicions on un dels partits té un nombre de regidors clarament superior als altres. En concret es poden veure els valors totals i els que corresponen a les coalicions sobredimensionades i a les coalicions desequilibrades en majoria, on veiem que, generalment, el partit formador es reserva l'Alcaldia i la primera Tinència d'Alcaldia.

Taula 32. Partit de l'Alcalde i del Primer Tinent d'Alcalde segons el partit de l'Alcalde

Mayor's Party	FDM's Party	Any Coalition		Oversized Coalition		Unbalanced Majority	
CIU	CIU	72	47,7%	21	65,6%	37	46,3%
CIU	Any other	79	52,3%	11	34,4%	43	53,8%
ERC	ERC	11	37,9%	4	50,0%	6	50,0%
ERC	Any other	18	62,1%	4	50,0%	6	50,0%
ICV	ICV	15	50,0%	8	80,0%	5	33,3%
ICV	Any other	15	50,0%	2	20,0%	10	66,7%
IND	IND	12	57,1%	7	70,0%	3	60,0%
IND	Any other	9	42,9%	3	30,0%	2	40,0%
PP	PP	2	66,7%			1	50,0%
PP	Any other	1	33,3%			1	50,0%
PSC	PSC	169	70,1%	71	80,7%	82	74,5%
PSC	Any other	72	29,9%	17	19,3%	28	25,5%
Party	same party	281	59,2%	111	75,0%	134	59,8%
Party	Any other	194	40,8%	37	25,0%	90	40,2%
FDM belongs to any other party		40,8%		25,0%		40,2%	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

En el cas de les coalicions sobredimensionades, només en un 25% de les observacions el Primer Tinent d'Alcalde el rep algun dels partits que no són el de l'Alcalde.

A la taula número 33 es mostra la mateixa distribució, però analitzada a nivell del tipus de col·locació i es veu, clarament, que a les coalicions on hi ha equilibri entre els partits, tant siguin en majoria com en minoria, el partit de l'Alcalde es reserva un 14% dels Primers Tinents d'Alcalde, mentre que quan hi ha desequilibri entre els partits, i el formador té molt més pes que els altres, també indiferentment que sigui en majoria o en minoria, el partit de l'Alcalde es reserva un 59% dels Primers Tinents d'Alcalde.

Taula 33. Taula 32. Partit de l'Alcalde i del Primer Tinent d'Alcalde segons la morfologia

Morphology	Mayor's Party	Mayor	FDM	% FDM
1- Concentration Government	No		26	32,9%
	Yes	79	53	67,1%
2- Oversized Coalition	No		37	25,0%
	Yes	148	111	75,0%
3- Balanced Majority in Coalition	No		53	85,5%
	Yes	62	9	14,5%
4- Unbalanced Majority Coalition	No		90	40,2%
	Yes	224	134	59,8%
5- Balanced Minority Coalition	No		6	85,7%
	Yes	7	1	14,3%
6- Unbalanced Minority Coalition	No		13	40,6%
	Yes	32	19	59,4%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Finalment, és en el cas de les coalicions sobredimensionades que el partit formador fa menys concessions, i es reserva fins el 75% de les Primeres Tinències d'Alcaldia.

2.a.2) El Poder. Les Delegacions de l'Alcalde

Quina mena de compensació representa ocupar el lloc de Tinent d'Alcalde?

Legalment, un Tinent d'Alcalde a Espanya és, estrictament, el substitut de l'Alcalde quan aquest no hi és, per malaltia, vacances, o qualsevol altre motiu. Això queda descrit amb la següent redacció; *"reemplaçar l'Alcalde en casos de vacances, absència o malaltia, i pot ser lliurement reclutat i destituït per l'Alcalde d'entre els membres de la Junta de Govern Local, o d'entre els Regidors si no hi ha Junta de Govern Local"*¹⁴

No s'especifica cap altra atribució legal.

Després de les eleccions municipals, el primer acte és la constitució de l'Ajuntament, on també s'anomenen els Tinents d'Alcalde, i el segon és l'Edicte de Delegacions. En aquest acte, l'Alcalde que és qui ostenta la responsabilitat sobre totes les àrees, delega en els seus regidors la responsabilitat sobre alguna o totes les àrees de govern. Es donen delegacions genèriques sobre àrees àmplies, o delegacions específiques, en el sentit de nomenar determinats regidors/es com a responsables de regidories concretes. En general, si hi ha delegacions genèriques solen recaure sobre Tinents d'Alcalde, però també solen rebre delegacions específiques. Es podria entendre que, si les tasques operatives es distribueixen a través de les delegacions específiques, les delegacions genèriques haurien de ser de coordinació, però el fet que alguns regidors en rebin de les unes i de les altres, i que no hi hagi cap norma que ho contempli, aquestes tasques de coordinació poden ser més formals que no pas efectives.

¹⁴ Law 7/1985 Art 23.

Imatge 7. Delegacions Genèriques i Específiques

B. ÀREA DE SERVEIS D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ

Coordinador de l'àrea: Sra. Carme Mansilla Cabré

Ensenyament: Sra. Carme Mansilla Cabré

Serveis Socials: Sr. Martí Barberà Montserrat

La delegació d'atribucions inclou la concessió i/o denegació de targetes d'aparcament, i la concessió i/o denegació de subvencions per servei d'ajuts a domicili

Cultura i Joventut: Sr. Jordi Rius Jové

Esports: Sra. Carme Mansilla cabré

Sanitat: Sr. Roman Galimany Solé

Font: BOP Tarragona

Com a exemple, l'any 2003, a Valls, la segona Tinent D'Alcalde, Carme Mansilla va ser Coordinadora (Delegació Genèrica) d'un àrea anomenada "Atenció al ciutadà", que comprenia les Regidories d'Ensenyament, Serveis Socials, Cultura i Joventut, Esports i Sanitat, però també va ser Regidora (Delegació Específica) d'Ensenyament i de Esports.

Un Tinent d'Alcalde tindrà un paper executiu com a responsable d'un Àrees, o només és un títol?

Lamentablement no tenim l'oportunitat de fer una anàlisi quantitativa detallada amb la finalitat de validar aquesta afirmació. Si prenem atenció a les respostes que van donar els Regidors a l'enquesta que els vam enviar, sembla que la tasca real dels regidors està relacionada amb les delegacions específiques, i que la seva responsabilitat sobre un àrea es limita a accions informatives i, en alguns casos, de coordinació i, en qualsevol cas, sense cap mena de suport legal. Si ho comparem amb una empresa, i assimilem l'Alcalde al Director General, Els seus directius són els Regidors. No sembla haver-hi una concreció formal en que els caps d'àrea, normalment Tinents d'Alcalde siguin l'equivalent als directius i els Regidors els Comandament Intermedis.

A les taules que venen a continuació explorarem quines són les regidories assignats als diferents Tinents d'Alcalde, per tal d'entendre si aquesta posició és més important que la de qualsevol regidor, en tant que comporta, o no, diferents nivells d'importància de les Regidories assignades¹⁵.

Tenint en compte que no podem validar res relacionat amb les àrees de govern, doncs és molt irregular la informació que es pot obtenir al respecte, ens limitarem a les regidories, partint de l'assignació d'importància que es pot deduir del resultat de l'enquesta passada als regidors, el que en permetrà entendre si els Tinents d'Alcalde, a més d'aquest títol també reben regidories més importants que els regidors ordinaris.

Aplicarem el rànquing d'importància, per transformar les variables en valors, per veure si hi ha alguna tendència o patró que presenti una diferència entre les regidories assignades als Tinents d'Alcalde i les que queden en mans dels regidors ordinaris.

¹⁵ [JJanès] va fer servir el terme de *pagament intern*, en el sentit que el DM es fa servir també per compensar les famílies polítiques interns dels partits.

A la taula número 34 es poden veure les regidories que han obtingut al llarg dels anys determinats Tinents d'Alcalde.

Taula 34. Número de Tinents d'Alcalde ostentant la delegació de certes regidories

	FDM	2DM	3DM
01-Economy	170	131	138
02-Urban Planning	178	132	116
03-Social Services	102	94	124
04-Economic Promotion	73	106	89
07-Education	42	65	63
05-Public Works and Maintenance	46	71	50
06-Governance	55	39	36

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Observem que els tres primers Tinents d'Alcalde reben les regidories més importants, poc més o menys en l'ordre d'importància d'aquestes.

Si només ens fixem en els governs de coalició, de tota mena, també podem veure que els set departaments solen recaure en els tres primers Tinents d'Alcalde

Taula 35. Tinents d'Alcalde i Regidories, Governos de Coalició

	FDM	2DM	3DM
02-Urban Planning	99	70	65
01-Economy	81	67	74
03-Social Services	55	44	67
04-Economic Promotion	45	64	53
05-Public Works and Maintenance	24	43	24
07-Education	18	34	32
06-Governance	24	16	21

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Es pot veure que només les regidories de Serveis Socials i promoció econòmica canvien de posició respecte el seu rànquing, mentre que els altres departaments mantenen l'ordre. Aquesta evidència en dona alguna indicació del tractament especial que reben els tres primers tinents d'Alcalde, en quan la importància de les regidories que gestionaran.

A la taula número 36 es repeteix aquesta informació, però exclouent els Tinents d'Alcalde, i es fa evident que les regidories que els assignen són d'un rang inferior.

Taula 36. Número de regidors i regidories

Councillor	Overall	Councillor	Coalition
03-Social Services	805	03-Social Services	477
04-Economic Promotion	467	04-Economic Promotion	258
05-Public Works and Maintenance	356	05-Public Works and Maintenance	195
15-Sports	298	15-Sports	148
07-Education	241	07-Education	135
13-Culture	223	01-Economy	119
01-Economy	222	13-Culture	117

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Tant a nivell general, com en el cas dels governs de coalició, es perd l'ordinalitat que s'observa en el cas dels Tinents d'Alcalde.

Podem concloure de la representativitat va de la ma de la importància.

Per validar si hi ha alguna relació entre els número del Tinent d'Alcalde i la importància de les regidories, s'ha creat la taula número 37.

Taula 37. Distribució de regidories entre els Tinents d'Alcalde

	FDM	2DM	3DM	4DM	5DM	6DM	7DM	8DM	9DM	TOTAL
01-Economy	170	131	138	89	52	19	8	1	1	609
02-Urban Planning	178	132	116	82	46	12	10	4		580
03-Social Services	102	94	124	123	81	36	16	5	4	585
04-Economic Promotion	73	106	89	89	45	20	11	4	2	439
05-Public Works and Maintenance	46	71	50	63	38	16	11	3		298
06-Governance	55	39	36	26	10	11	2	1		180
07-Education	42	65	63	33	28	14	5	6	1	257
Correlation Coefficient	0,92	0,90	0,90	0,77	0,66	0,34	0,51	-0,28	0,19	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Podem veure que, a partir del tercer Tinent d'Alcalde, el coeficient de correlació entre la importància de la regidoria i el nivell del Tinent d'Alcalde, baixa ràpidament, i valida la decisió presa inicialment de separar els tres primers dels altres, doncs no sols la majoria dels municipis tenen aquests tres càrrecs, sinó que també es fan càrrec de les principals regidories.

Les preferències només tenen lleugeres diferències si ho analitzarem per província, com es fa a la taula número 38:

Taula 38. Regidories dels Tinents d'Alcalde per Província

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	TOTAL
01-Economy	400	91	44	74	609
02-Urban Planning	376	88	42	74	580
03-Social Services	414	67	41	63	585
04-Economic Promotion	233	76	44	86	439
05-Public Works and Maintenance	192	37	20	49	298
06-Governance	109	28	13	30	180
07-Education	174	41	18	24	257

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Mentre que a Barcelona, el departament més assignat és el de Serveis Socials, seguit d'Economia, a Girona i Lleida mantenen un ordre molt similar al d'importància, però a Tarragona el primer lloc l'ocupa Promoció Econòmica.

De fet, la importància dels Serveis Socials a la Província de Barcelona té relació directa amb la dimensió dels municipis. Si ens fixem en els de més de 50.000 habitants, coma la taula número 39, podem veure que la diferència s'incrementa.

Taula 39. Regidories per Província, en poblacions de més de 50k habitants

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	TOTAL
01-Economy	109	6	4	8	127
02-Urban Planning	95	7	4	7	113
03-Social Services	126	4	5	8	143
04-Economic Promotion	69	5	4	6	84
05-Public Works and Maintenance	50	3	2	3	58
07-Education	43	7	1	4	55
16-Organization	36	3		8	47

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

La Regidoria d'Organització, considerada la setzena en el rànquing d'importància, té més rellevància a les ciutats grans, cosa que sembla lògica atenent a la complexitat de les organitzacions d'aquests municipis.

Pel que fa la Regidoria de Serveis Socials, és un paraigua que històricament ha donat cobertura a regidories anomenades Gent Gran, Promoció de la Dona, Igualtat de gènere, suport a la família, servis d'immigració, solidaritat i addiccions entre altres.

A la Província de Barcelona, la més urbana, on la gent té més necessitat d'aquests serveis, farem l'anàlisi a nivell de les Comarques amb més densitat de població, com es veu a la taula número 40.

Taula 40. Regidories i Tinents d'Alcalde. Ciutats de més de 50k. habitants de les Comarques de Barcelona

	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Garraf	Maresme	Vallès Occidental	Vallès Oriental	TOTAL
01-Economy	9	34	24	3	2	19	18	109
02-Urban Planning	10	28	19	2	5	18	13	95
03-Social Services	11	30	33	5	1	27	19	126
04-Economic Promotion	3	23	18	1	3	11	10	69
05-Public Works and Maintenance	6	10	11	1	5	6	11	50
07-Education	3	13	13		3	4	7	43
16-Organization	2	10	12	1	2	8	1	36

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

2.a.3) Retribucions

S'ha limitat a les poblacions que solen tenir set o més Tinents d'Alcalde, de les que s'ha localitzat l'Edicte de Retribucions publicat l'any 2011 després de la constitució del Consistori.

Taula 41. Retribució per diferents càrrecs i responsabilitats. 2011

Gross Yearly Salary	Badalona	Barberà del Vallès	El Prat	Granollers	Pineda de Mar	Sant Adrià del Besòs	Sant Pere de Ribes	Sta Coloma de Gramenet	Sitges	Terrassa	Vilafranca
Mayor	76.391	71.099	70.300	58.339	52.200	55.000	50.006	58.484	53.427	89.474	58.800
Deputy Mayor	61.891	62.113	55.400	46.672	54.560	45.200	42.615	51.042	47.727	68.306	37.800
Councillor + LGC + Presidence of a Commission		69.794									
Councillor + Local Government Comitee		62.113	52.500							61.292	
Councillor + Delegation	55.867	57.895	32.800	46.672	44.000	32.000	42.615	37.194	40.205	52.444	37.800
Councillor	21.318	57.895		46.672							
President of Municipal Group	61.891	3.000						27.320		32.340	
Attending a session of:											
Plenary	1.343	200	500		100			125	402	1.533	700
Local Government Comitee	728				55				268		700
Information Commission	672				100			83	67		700
Other Comitees	560								67		

Font: Elaborat per l'autor a partir dels Edictes de retribucions de l'any 2011

Des del punt de vista legal, hi ha dos tipus de retribució, el que correspon a dedicació complerta i la dedicació parcial. També hi ha la possibilitat que un Regidor actuï sense retribució, de forma voluntària.

Calculant les mitjanes dels valors d'aquesta taula es pot veure el següent:

El salari de l'Alcalde és un 21% més elevat que el d'un Tinent d'Alcalde (sense cap altra atribució). Generalment, els Tinents d'Alcalde tenen Delegacions.

El salari d'un Tinent d'Alcalde és un 20% superior al d'un Regidor amb Delegacions.

A la taula número 41 també es mencionen les retribucions per assistir als Plens Municipals o a altres Comissions. El que s'aprecia és una gran diferència entre municipis, i de la mateixa manera que ens consta que hi ha Regidors que no perceben salari per no sobrecarregar les finances municipals, les xifres que es veuen a la taula per retribuir la presència de Regidors a determinades Comissions i sessions fa pensar en sobresous¹⁶.

A Catalunya hi ha dos associacions municipalistes::

- La ACM¹⁷ (Associació Catalana de Municipis)
- La FMC¹⁸ (Federació de Municipis de Catalunya)

L'ACM va emetre un informe amb recomanacions sobre salaris¹⁹ el mes de Juny de 2011.

En base a dedicació a temps complert, les propostes van ser les següents:

- Un Tinent d'Alcalde sense Delegacions Específiques -> com a mínim el 65% del sou de l'Alcalde.
- Un Tinent d'Alcalde amb Delegacions Específiques -> com a mínim el 85% dels sou de l'Alcalde.
- Regidors amb Delegacions Específiques -> d'un 30% a un 60% del sou de l'Alcalde.

Els percentatges recomanats son molt pròxims a les xifres reals que hem estudiat.

L'Any 2003, la FMC també va fer un document²⁰, que va ser actualitzat al maig del 2011.

També en base a dedicació complerta:

- Tinents d'Alcalde o Regidors amb Delegacions Específiques -> El salari de l'Alcalde reduït entre un 10 i un 25%

De fet, és evident que els partits i les organitzacions del món de la política local, estan preocupades pels salaris dels electes, en tant que aquest és un tema amb molt impacte sobre l'opinió pública, i no hi ha un marc legal que limiti o reguli els salaris, màxim i mínim pels membres del Ple Municipal.

Lamentablement, el BOE del dia 24 de gener de 2014, va publicar el RDL 1/2014, un RDL més que s'uneix als publicats a finals del 2013 amb l'únic objectiu de tractar temes econòmics, sense cap debat previ i fet per la via d'urgència específica dels RDL's, que entre altres temes, al seu article número 11, modifica la Llei de Pressupostos Generals 22/2013 de 23/12/2013, i estableix el regim retributiu dels Membres de les Corporacions Locals, però només fixa el màxim del que han de percebre els Alcaldes, hi ho fa en un escalat basat en el nombre d'habitants de la població.

2.a.4) El número de Tinents d'Alcalde

Si tenim present la descripció legal del que és i representa un Tinent d'Alcalde, en el sentit de substituir l'Alcalde per qualsevol tipus d'absència, sembla lògic disposar d'un mínim de dos Regidors que ocupin aquest tipus de lloc, els que serien el Primer i el Segon Tinent d'Alcalde, el nom dels quals ja ens dona una idea de la seva importància. A les taules que veurem a partir

---

¹⁶ [JSole] va explicar que a Caldes de Montbui, els Dm tenen la mateixa remuneració que els Regidors, doncs no hi ha "diferències en el seu nivell de responsabilitat"

¹⁷ www.acm.cat

¹⁸ www.fmc.cat

¹⁹ Associació Catalana de Municipis, Serveis Jurídics. Recomanació: Escala de Retribucions dels Electes Locals. Juny 2011

²⁰ Federació de Municipis de Catalunya. Orientacions de retribucions de L'FMC per a càrrecs electes locals. May 2011

d'aquest punt, farem seguiment de l'evolució d'aquest títol, i entendre com es pot explicar el número de Tinent d'Alcalde d'alguns municipis.

Gràcies a la base de dades hem cretat la taula número 42, on podem veure el número de Regidors que, a cada una de les legislatures han ocupat alguna Tinència d'Alcaldia.

A la última línia hi ha el número d'Alcaldes, per tal de saber a quant municipis es refereixen les xifres de la taula, en el sentit que per a cada Alcalde correspon una observació.

Taula 42. Número de Tinents d'Alcalde per any

	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
1DM	45	51	96	90	98	118	120	130	131
2DM	44	51	94	89	97	117	121	126	129
3DM	37	46	90	87	90	114	114	127	126
4DM	32	37	72	76	75	95	94	114	106
5DM	17	24	35	47	42	59	65	91	77
6DM	12	18	17	15	17	23	33	42	28
7DM	4	9	11	10	9	13	27	24	17
8DM	3	9	2	1	2	6	9	7	3
9DM				1		3	4	4	1
Mayor	47	53	96	91	99	118	120	131	131

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Per fer-ho més comprensible, i amb la finalitat de fer visible la seva evolució, la taula número 43 presenta la mateixa informació però en forma de percentatges.

Taula 43. Percentatge de Tinents d'Alcalde per any

	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
1DM	95,7%	96,2%	100,0%	98,9%	99,0%	100,0%	100,0%	99,2%	100,0%
2DM	93,6%	96,2%	97,9%	97,8%	98,0%	99,2%	100,8%	96,2%	98,5%
3DM	78,7%	86,8%	93,8%	95,6%	90,9%	96,6%	95,0%	96,9%	96,2%
4DM	68,1%	69,8%	75,0%	83,5%	75,8%	80,5%	78,3%	87,0%	80,9%
5DM	36,2%	45,3%	36,5%	51,6%	42,4%	50,0%	54,2%	69,5%	58,8%
6DM	25,5%	34,0%	17,7%	16,5%	17,2%	19,5%	27,5%	32,1%	21,4%
7DM	8,5%	17,0%	11,5%	11,0%	9,1%	11,0%	22,5%	18,3%	13,0%
8DM	6,4%	17,0%	2,1%	1,1%	2,0%	5,1%	7,5%	5,3%	2,3%
9DM				1,1%		2,5%	3,3%	3,1%	0,8%
Mayor	47	53	96	91	99	118	120	131	131

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Les conclusions són:

- Hi ha un número estable de municipis, pràcticament el 100%, que tenen Primer i Segon Tinent d'Alcalde.
- També hi ha un número estable de municipis, un 95% aproximadament, que sempre han tingut Tercer Tinent d'Alcalde. Això pot tenir relació amb el que s'ha vist abans, en el sentit que els tres primers Tinents d'Alcalde són els que obtenen les regidories més importants.
- Pel que fa els Tinents d'Alcalde del quart al novè, s'han anat incrementant contínuament, fins les eleccions del 2011, on s'han reduït

Això ens porta a algunes conclusions, donat que des del Primer fins el Tercer Tinent d'Alcalde, el percentatge de municipis tenint aquests càrrecs és estable i majoritari. Podem afirmar que aquests són els Tinents d'Alcalde que reben els departaments més importants, mentre que pels

llocs del quart endavant, i donada una situació de crisi econòmica, el número de Tinents d'Alcalde s'ha reduït, al mateix temps que també els Alcaldes han fet menys delegacions.

Aprofitant aquestes taules, volem saber si hi ha alguna relació entre el tipus de govern i el número de Tinents d'Alcalde, és a dir si a més partits al govern, es creen més Tinències d'Alcaldia per compensar els partits minoritaris.

Podem dir que totes les regressions multivariants presenten un nivell de confiança molt baix, i que només hi ha una combinació que ens permet apreciar un cert nivell d'explicació, que és la següent:

Variable dependent: Número de Tinents d'Alcalde i de Regidors amb responsabilitat sobre una regidoria

Variabels explicatives: El número total de Regidors electes, i número total de partits en coalició

El resultat és:

Número de Regidories = + 0,4344784

+0,41125252 *Número total de Regidors escollits*

+0,93243838 *Número total de Partits en Coalició*

La R² ajustada és 0,47364221, i el Coeficient de Correlació 0,68907743. Tots els valors són estadísticament significatius.

Veiem que el factor més important per saber el número de regidories que tindrà un Ajuntament és el número de partits en coalició, i també, encara que amb menys impacte, el número total de regidors escollits.

De fet, el número total de regidors és un valor fix que depèn del número d'habitants d'una població, i per tant sembla que en cas de coalició hi ha certa tendència o a crear noves regidories o a evitar concentrar les existents, de manera que hi hagi més possibilitats per compensar els partits en coalició.

2.a.5) Un paper controvertit

És un fet que sigui difícil definir de forma acurada el paper i les responsabilitats dels Tinents d'Alcalde, en base als tres elements citats:

- És un lloc desitjat pels partits en coalició, donat que els tres primers Tinents d'Alcalde acostumen a liderar els departaments més importants.
- És un lloc que no té atribucions específiques pel que fa el dia a dia dels Ajuntaments.
- Específiques.

Amb l'objectiu de saber com entenen els polítics en actiu aquest lloc, es va enviar un altra enquesta a 813 Alcaldes i Regidors en actiu, el mes de març de 2012. Juntament amb l'enquesta se'ls va enviar el resultat de la que havien respost prèviament, relativa a la importància de les regidories. Es van rebre 61 respostes a aquesta nova enquesta, que només tenia dos preguntes. La primera, referida als Tinents d'Alcalde entre el setè i el novè, tenia tres respostes possibles, sense opció a altres. El resultat va ser el següent:

▪ Compromisos Coalicionals	42,62%
▪ Remuneració emocional	27,87%
▪ Altres	29,51%

Si la resposta era “Altres”, es demanava que ho comentessin. A continuació es transcriuen alguns d'aquests comentaris:

- *L'organització municipal, alguns cops té àrees que poden ajuntar dos, tres, o més departaments. En el cas de la ciutat d'Olot, hi ha quatre àrees que estan dirigides pels quatre Tinents d'Alcalde. En el meu cas, per exemple, com a primer Tinent d'Alcalde soc responsable de la coordinació de l'Àrea de Serveis Socials, que inclou Benestar Social, Cultura, Educació, Salut, Jovent, Esports, barris... i sóc Regidor de Benestar Social i de Cultura*
- *La societat ha evolucionat des de la publicació de la Llei 7/1985. Aquesta Llei donava molta representativitat i poder a l'Alcalde. A la realitat, en municipis grans es pot verificar que tant a nivell de representativitat com a nivell de poder es funciona millor quan l'Alcalde delega en els seus Tinents d'Alcalde. Aquests, al seu temps, s'han de coordinar amb els Regidors.*
- *El Tinent d'Alcalde té un paper simbòlic. Crec que és un càrrec que mai hauria de ser remunerat, però d'altra banda, és un/s representant institucional, que implica que es part de la imatge de la corporació.*

Les 61 respostes van ser de 25 dones i 36 homes, el que representa un 40,98% de dones, que eren de 23 de les 41 Comarques.

De la segona pregunta de l'enquesta, podem resumir els següents:

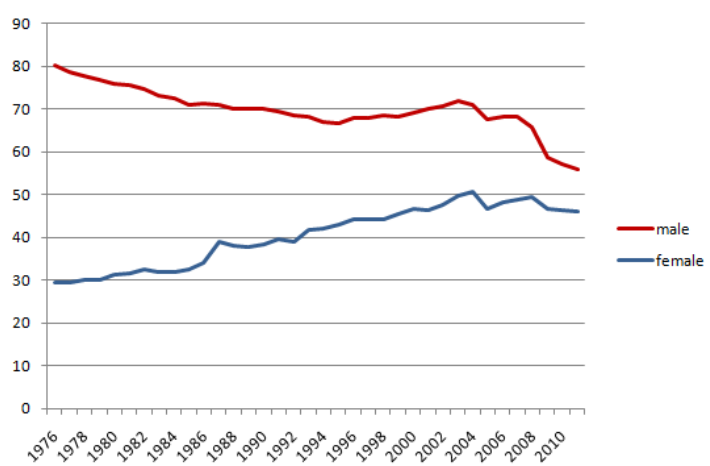
- 39 respostes, és a dir el 63,9%, van considerar que el Tinent d'Alcalde ha tingut una evolució per la que té atribucions més enllà del que determina la Llei.
- Dels seus comentaris es dedueix que alguns Tinents d'Alcalde tenen responsabilitat sobre àrees que inclouen diverses Regidories.
- També es menciona que algunes àrees tenen lideratge polític dels Tinents d'Alcalde, però a nivell organitzatiu estan en mans dels funcionaris.

Per tant, podem concloure que la realitat ha anat per davant de la Llei, i que caldria valorar fer una revisió que permetés donar cobertura legal a aquesta figura que, com s'ha evidenciat té un paper especial dintre del funcionament dels Ajuntaments moderns.

2.b) Gènere

“Som al principi d’un nou món, i la dona hi participarà amb un potencial d’energia considerable. El problema és saber com hi participarà” (Capmany, 1966)²¹

Gràfic 15. Població activa per gènere. Catalunya

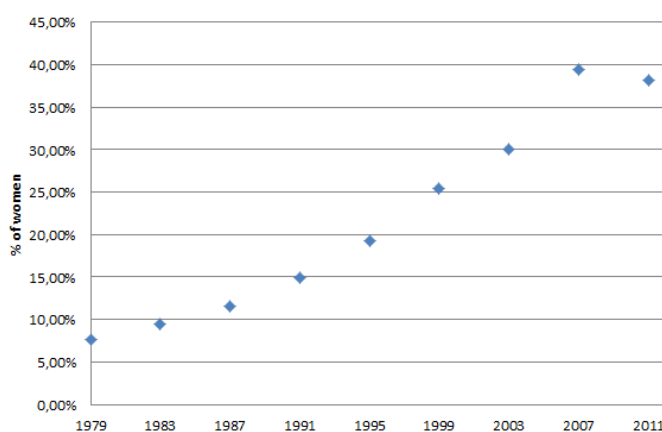

Font: www.ine.es

Al gràfic número 25 s’il·lustra l’evolució de la incorporació de la dona al treball a Catalunya, i es mostra una tendència creixent lineal des de 1976 fins els anys 2004-2008, on va començar a caure, igual que va succeir pels homes, a causa de la crisi econòmica.

L’evolució, d’un 30% a un 50%, és a dir 20 punts de diferència en 28 anys, es pot comparar amb el mateix període i la incorporació de la dona a la política local, en quant a dones que han obtingut alguna regidoria, que van passar del 10% al 40%.

Gràfic 16. Evolució del percentatge de dones amb càrrec a la política local

Font: Elaborat per l’autor a partir de la base de dades pròpia

Des de l’aprovació de la Llei d’igualtat d’oportunitats²², que va forçar que les llistes electorals tinguessin un mínim del 40% del gènere menys representat en cada grup de cinc posicions de la

²¹ M. Aurèlia **Capmany**, nascuda a Barcelona el 1918, va escriure aquest assaig l’any 1966. A la pàgina número 8 diu: “un liberal admet que la intel·ligència de determinades dones pot ser igual a la de determinats homes, i que la dona és absolutament responsable dels seus actes, mentre que un conservador defensarà la felicitat de la dona en base a la maternitat i la dependència marital”

²² Ley Orgánica 3/2007, 22nd de març, per la igualtat efectiva entre dones i homes

llista electoral, i tenint present que el votant vota per una llista i no pas per un candidat, el resultat ha de ser, forçosament, d'un 40% de candidats del gènere amb menys representació. Si aquestes condicions no s'acompleixen, la llista pot ser rebutjada abans de les eleccions.

Imatge 8. Llista d'ERC a Cambrils 2011

Cambrils

5 ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA - ACORD MUNICIPAL (Esquerra-AM)

1.- Sr. Jordi Fargas i Oriol
2.- Sr. Jordi Savall i Domènech
3.- Sr. Eduard Pellicer Sabaté
4.- Sra. Camí Mendoza Mercè
5.- Sra. Maria Isabel Ortega Rubio
6.- Sra. Aina Carod Requesens
7.- Sr. Estanislau Sarrà Moretó
8.- Sra. Rosa Pujals i Ras
9.- Sr. Marc Falceto i Garcia
10.- Sra. Anna Gibert Gran
11.- Sra. Patricia Gaviria i Restrepo
12.- Sra. Josefa Lázaro i Molina
13.- Sr. Toni Tufet Barbarà
14.- Sr. Eloi Colom Salvans
15.- Sra. Casiana Costa Piqué
16.- Sra. Isabel Coll i Marco
17.- Sr. Francesc Pérez Lorenzo
18.- Sr. Adam Manyé i Sardà
19.- Sr. Joan Recasens i Bertran
20.- Sra. Montserrat Pujals i Recasens
21.- Sr. Apel·les Carod Rovira

Font: Butlletí Oficial de la Província de Tarragona, 26/04/2011

La imatge número 8 ens mostra una llista electoral corresponent a les eleccions locals de l'any 2011, que ens permet entendre les desviacions que es poden produir respecte el mínim del 40%, sense que s'incompleixi la Llei de paritat. Si només surten escollits els tres primers candidats, el 100% dels electes serien homes, però si fossin escollits els 12 primers candidats, el 58% serien dones.

La realitat és que aquesta llista va tenir dos regidors els 2007 i cap el 2011. Des de 1979 aquest partit mai ha obtingut més de dos regidors. Podem pensar que obtenir quatre regidors queda fora de les seves possibilitats, pel que sembla que els partits poden jugar amb el compliment de la Llei²³, i també podem constatar que complir amb la Llei no garanteix la igualtat, però la simula.

D'acord amb el gràfic número 17, hi ha hagut una clara evolució des de l'any 1979, però val la pena saber si el creixement ha estat homogeni, o si ha estat condicionat pel nivell de poder i/o representativitat. El gràfic mostra la variació del percentatge de dones amb càrrecs als Ajuntaments entre unes eleccions i les següents.

L'any 1979, el percentatge de dones que formaven part dels governs municipals, eren menús del 10%²⁴, que es va assolir l'any 1983. Des d'aleshores, cada any s'ha incrementat ràpidament, fins assolir el màxim l'any 2007, a prop del 40%. No hem d'oblidar que aquest gràfic parla només de les dones que han assolit llocs de govern, i no pas totes les regidores electes, excloent, per tant, les que van quedar a l'oposició.

Després de les eleccions del 2011, per primer cop des de l'any 1979, el percentatge de dones als governs locals va partir una reducció. Si mirem les estadístiques sobre l'impacte de la Llei d'igualtat, sempre s'ha assolit el 40%, però és una conseqüència directa del sistema electoral i

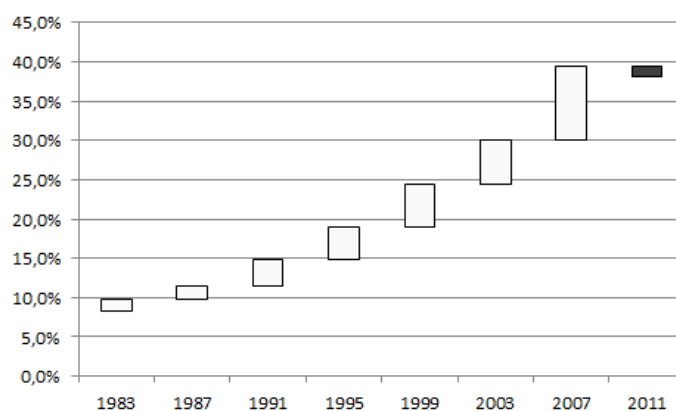
²³ [AMaymo] ens va explicar la dificultat per mantenir dones a les seves llistes (CUP), donat que es componen de candidats més joves que altres llistes, i que quan decideixen ser mares solen abandonar la política.

²⁴ [JMayoral] A Granollers, fins l'any 1979 només dos dones havien estat Regidores. El 1979, després de les primeres eleccions democràtiques, tres dones van formar part del Ple, totes amb responsabilitat sobre una regidoria.

no pas d'un canvi de les actituds dels partits pel que fa la igualtat d'oportunitats. Si ens fixem en la distribució del poder i la representativitat podrem saber si la política local és encara una assumpte d'homes.

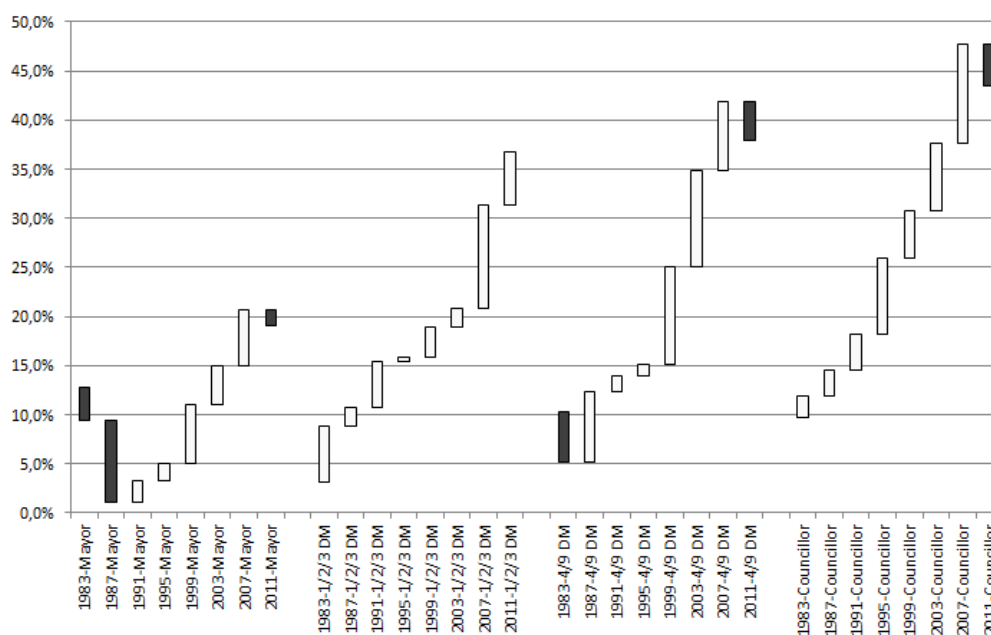
Gràfic 17. Variació del percentatge de dones al govern

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

La tendència va canviar l'any 2011, per un canvi important que va afectar el número de dones, i va ser que CIU va obtenir més Regidors que no pas el PSC, tenint ambdós partits comportaments diferents pel que fa la igualtat de gènere²⁵ (D.P. Brady, 2012, p. 50), com es veurà més endavant.

Gràfic 18. Variació del percentatge de dones al govern, per nivell de representativitat

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

²⁵ "L'experiència internacional suggereix que és només on els partits prenen mesures positives per incrementar el número de dones, que el número de dones amb responsabilitats augmenta"

En aquesta gràfics s'ha pogut apreciar que el percentatge de dones obtenint les alcaldies té un comportament força erràtic, fet relacionat amb el baix nombre de dones que assoleixen aquesta posició, que veiem que ni al 2001 aconseguen ser el 20% del total. Per tant, no es pot valorar la seva evolució històrica, doncs no hi ha massa crítica com per fer-ho.

El segon grup, el dels tres primers Tinents d'Alcalde, té una evolució molt millor en termes d'igualtat, però no arriba al 40% que es podria esperar si la representativitat es distribuís de forma directa en relació a la posició ocupada a la llista electoral pels candidats.

Per tant, en els dos nivells més alts de la representativitat, que són l'Alcalde, el Primer, el Segon i el Tercer Tinent d'Alcalde, les dones estan infra-representades, en el cas dels Alcaldes 20 punts per sota del 40%, i en el cas dels Tinents d'Alcalde 3 punts per sota.

Qualsevol percentatge per sota del 40% al 2007 i al 2011, equival a infra-representació de les dones, és a dir que alguns homes han rebut títols de representació per sobre de la seva posició a la llista electoral. Podem pensar que els partits fan les llistes d'acord amb el que mana la Llei, però amb acords interns en base a altres criteris, per aplicar un cop han passat les eleccions?

A la taula número 44 es pot verificar que el percentatge de dones és inversament proporcional a la importància del càrrec.

Taula 44. Percentatge de dones en cada esglaió de representativitat

Percentage of women		
	1979-2003	2007 and 2011
Mayor	7,0%	19,8%
FDM	14,0%	27,2%
2DM	15,1%	37,3%
3DM	17,3%	37,9%
4DM	17,3%	38,2%
5DM	23,6%	40,5%
6DM	21,5%	44,3%
7DM	15,7%	36,6%
8DM	25,0%	60,0%
9DM	62,5%	40,0%
Councillor	20,3%	45,6%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Podem dir que l'impacte de la Llei d'Igualtat ha estat important, però que ha mantingut l'esquema de desigualtat previ, encara que atenuat, i que una bona part de les dones que s'han incorporat a la política ho han fet com a Regidores sense més representativitat. Dels percentatges que s'observen a la taula, cal tenir en compte que les posicions de 5DM fins a 9DM son quantitativament irrellevants en comparació a les altres.

Hem repetit l'exercici, però només amb governs de coalició i no hi ha diferències o tendències que presentin un comportament diferenciat del general. Només quan ho filtrem en funció del parit de l'Alcalde que si que s'observen diferències que mereixen ser comentades. Quan el govern és de CIU, les dones mai han superat el 35%, quedant els tres primers tinents d'Alcalde amb un màxim proper al 33%, mentre que en el gas de governs amb alcalde dels PSC, tant al 2007 com al 2011 es va superar el 40% de mitjana, i els tres primers Tinents d'Alcalde pràcticament van representar un 45% de quota.

En qualsevol cas, per tenir accés a un cert nivell de poder, el més important és estar ben posicionat a la llista. Ho verificarem per a les tres primeres posicions de les llistes, pujant un esglaió el requisit de la Llei, que ja hem vist com es pot burlar.

A la taula número 45 veiem els percentatges de dones a les tres primeres posicions de les llistes, per partits i per anys.

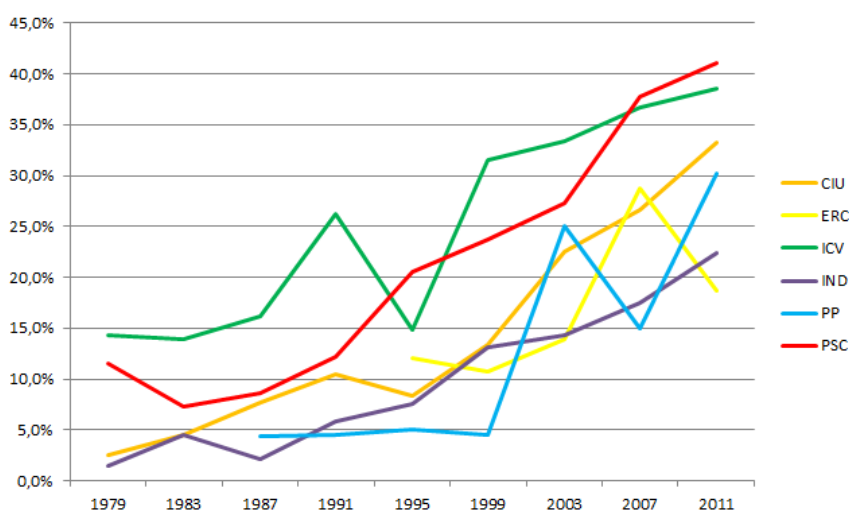
Taula 45. Percentatge de dones als tres primers llocs de les llistes electorals

	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007	2011
CIU	2,5%	4,5%	7,7%	10,5%	8,4%	13,3%	22,6%	26,6%	33,2%
ERC					12,1%	10,8%	13,9%	28,7%	18,6%
ICV	14,3%	13,9%	16,2%	26,2%	14,9%	31,5%	33,3%	36,7%	38,6%
IND	1,5%	4,5%	2,1%	5,9%	7,5%	13,2%	14,3%	17,5%	22,4%
PP			4,3%	4,5%	5,0%	4,5%	25,0%	15,0%	30,2%
PSC	11,5%	7,3%	8,6%	12,1%	20,6%	23,7%	27,3%	37,7%	41,1%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Els percentatges per sota del 33% indiquen que, de mitjana, el partit no ha posat ni una sola dona a les tres primeres posicions en moltes de les seves llistes. Aquests percentatges es representen al gràfic número 19 per donar una idea més visual de l'evolució per partits i anys.

Gràfic 19. Percentatge de dones al les tres primeres posicions de les llistes electorals

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

També en aquest aspecte, és el PC el partit que millor gestiona les qüestions de gènere, doncs en tant que les dones ocupen posicions importants a les llistes, augmenten les opcions per obtenir un nivell de representativitat més alt.

2.b.1) Quotes

Si comparem els dos grans partits, veiem que CIU no té quotes internes, i en canvi el PSC sí, des de 1982, amb percentatges que han anat creixent des del 15% inicial fins el 40% actual. També observem que els partits de l'eix esquerre, tot tenen quotes internes, mentre cap dels partits conservadors en té. De fet, Lilliefeld ja va proposar que *“Els partits d'esquerres van tenir un gran impacte a l'Europa Occidental pel que fa l'equilibri de gèneres²⁶ a finals dels 80. L'anàlisi ens mostra que quan les estructures socials no donen suport suficient, els partits petits – o mitjans –*

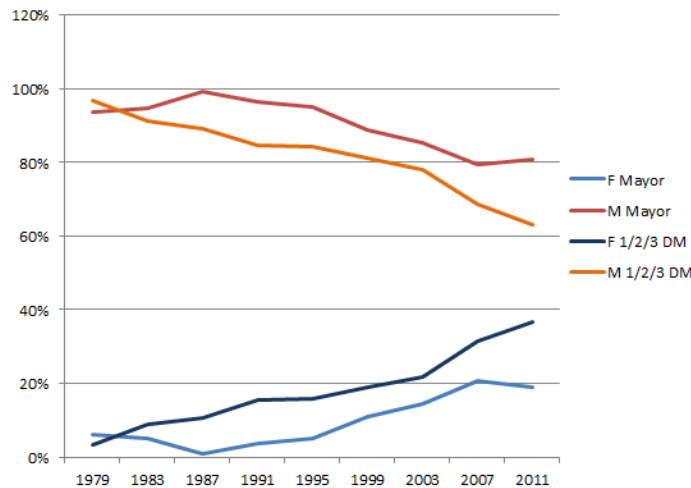
²⁶ Considerant que l'equilibri equivaldria a una 33% de dones

d'esquerres amb quotes internes, amb l'ajut de les llistes tancades, són els que aconseguixen més igualtat al parlament" (Lilliefeldt, 2010, p. 206)

La diferència que hem comentat entre el PSC i CIU, es reproduïx també al Congrés dels Diputats (Valiente, et al., 2003, p. 186), de manera que és específica de partit i no pas de l'arena política.

Si ens centrem en la posició d'Alcalde o d'algun dels tres Primers Tinent d'Alcalde, els percentatges són força més baixos per les dones, però en continu creixement, encara que de forma lleugerament independent del mandat de la Llei, com es pot veure al gràfic número 20.

Gràfic 20. Dones al govern. Només Alcaldes i els tres primers Tinents d'Alcalde

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Em realitzat multitud d'anàlisi, des de diferents punts de vista, però tots tenen el mateix perfil, i s'ha apreciat unes poques especificitats, com ara quan es filtra per Província, i es veu que hi ha una mica més de paritat a la de Barcelona, que s'explica per la concentració de poblacions més grans i el corresponent vot majoritari al PSC. Es confirma que, a qualsevol província hi ha més dones al govern quan l'Alcalde és del PSC.

El mateix ens trobem si ho analitzem per franja de població, en que les de més de 50.000 habitants són les que presenten governs amb més paritat.

L'aparició de les dones al govern, com un segon pas després de les dones a la política, o el seu filtre, que és el comportament dels partits pel que fa els assumptes de gènere, probablement com a conseqüència de la pressió dels lobbys femenins dintre els partits, va ser explicat per McElroy i Marsch²⁷ (McElroy & Marsch, 2010, p. 831), en el sentit que qualsevol altra variable no és tant rellevant.

Si fem una regressió amb el percentatge de dones al govern com a variable dependent i fent servir la mida del municipi com a variable independent, no obtenim cap resultat amb validesa estadística i no podem confirmar la relació proposada per Matland i Brown, que diu que la proporció de dones al govern està relacionada amb la dimensió del districte electoral (Matland & Brown, 1992, p. 92).

²⁷"Podria ser que incrementar la representació política de dones depengui de si els partits polítics tenen una incentiu estratègic per promoure dones. Els estudis suggereixen que les dones busquen menys presència pública que els homes, que ells són menys propensos a pensar que estan prou qualificades per ocupar llocs públics que els homes, i que són menys propensos a ser reclutades"

2.b.2) Gènere i Representativitat

A la imatge número 9 veiem una llista electoral, amb tres dones a les posicions 2, 4 i 6, el que sembla força equilibrat. A la columna de la seva dreta veiem els càrrecs de representativitat que van assolir un cop format el govern. La que ocupava la posició número 4, enlloc de ser Tercera Tinent d'Alcalde va ser Regidora. Un cop fet aquest canvi, al candidat número 5 li hauria correspost la Tercera Tinença d'Alcaldia, i a la candidata amb el número 6 la Quarta, però també es va convertir en Regidora, mentre que el candidat número 7 assolí la Quarta Tinença d'Alcaldia.

Imatge 9. Govern de partit únic. Canvis en el rànquing

Municipi de Torelló

25. PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA- PROGRÉS MUNICIPAL

1 MIQUEL FRANCH FERRÉS	MAYOR	
2 FLORA VILALTA SOSPEDRA	FDM	
3 PERE GALOBARDES MOLERA - Indep	2DM	
4 MARIA ÀNGELS CASALS FONT - Indep	Councillor	↓ ↑
5 JOSEP MARIA SOLER TABERNER - Indep	3DM	
6 MARIA DOLORS BARDOLET CASAS - Indep	Councillor	↓ ↑
7 ENRIC MIQUEL ZAMORA EXPÓSITO	4DM	
8 MARC FONTSERÉ CANDELL	Councillor	
9 FRANCESC XAVIER RIVERA GARCIA - Indep	Councillor	

Source: Author's elaboration on own database and BOP Barcelona Province. Electoral List of Torelló 2003

Aquest és el típic moviment dintre d'una llista, i en aquest cas sense que hi hagi hagut cap negociació externa, doncs s'ha fer un govern de majoria amb un sol partit.

Fent l'anàlisi més detallat, el que veiem és que qui ocupa el primer lloc de la llista guanyadora sol esdevenir Alcalde/sa, independentment del gènere entenent, per tant, que quan algú ocupa el número u d'una llista ho fa amb la ferma intenció de manar.

Qui ocupa el número 2 d'una llista sol obtenir alguna de les tres primeres posicions com a Primer, Segon o Tercer Tinent d'Alcalde, doncs depèn del nombre de partits que acabin formant part de la coalició de govern. De totes maneres hem de dir que això es confirma en el 82,6% de les ocasions, quan el candidat és un home, però només en el 73,5% quan és una dona. Són pràcticament 10 punts de diferència, que és un valor molt elevat, tenint en compte que estem parlant de la persona que ha decidit aparèixer amb el número dos d'una llista determinada, és a dir amb unes clares aspiracions pel que fa la representativitat i el poder.

Les següents posicions de la llista tenen un comportament similar, fins l'escandalosa xifra que resulta quan s'analitza el cinquè candidat d'una llista, que en el 47,2% del casos serà Regidor si es home, i en el 71,8% si és dona.

Anem a valorar si la Llei d'Igualtat d'oportunitats ha representat una millora respecte les mitjanes comentades als anteriors paràgrafs.

A la taula número 46 veiem com es van distribuir la representativitat després de les eleccions dels anys 2007 i 2011, exclusivament pel que fa les candidates, del qual analitzarem les diferències.

Taula 46. Representativitat i gènere 2007/2011

Female

	Number in list	level of representativeness			
		1	2	3	4
Leading Party	1	35			
	2	1	50	11	5
	3		36	16	21
	4		12	29	43
	5		6	20	65
Other in coalition	1		45	3	5
	2		14	10	31
	3		2	7	45
	4		1	4	15
	5			3	11

Female

	Number in list	level of representativeness			
		1	2	3	4
Leading Party	1	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	2	1,5%	74,6%	16,4%	7,5%
	3	0,0%	49,3%	21,9%	28,8%
	4	0,0%	14,3%	34,5%	51,2%
	5	0,0%	6,6%	22,0%	71,4%
Other in coalition	1	0,0%	84,9%	5,7%	9,4%
	2	0,0%	25,5%	18,2%	56,4%
	3	0,0%	3,7%	13,0%	83,3%
	4	0,0%	5,0%	20,0%	75,0%
	5	0,0%	0,0%	21,4%	78,6%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

- Candidates del partit de l'Alcalde:
  - Número dos de la llista. Milloria substancial pel que fa el nivell de representativitat 3.
- Candidates dels altres partits en coalició:
  - Número u. Millora 12 punts pel que fa l'assoliment del nivell de representativitat 2.
  - Número dos. Millora 6 punts en quant a l'assoliment del nivell de representativitat 2.
  - Número quatre. Perd quatre punts respecte el nivell de representativitat 3.
  - Número cinc. També millora lleugerament, en tant que no obté només Regidories.

El resultat és, per tant, que les dones que ocupen els llocs dos i tres d'una llista electoral dels partits diferents del de l'Alcalde són les que més milloren la seva situació arrel de la publicació de la Llei d'Igualtat, o com s'ha anunciat en altres punts, a un canvi social que ho ha fet possible.

De l'explotació de les dades veiem que, en general, els partits respecten més l'ordre les llistes pel que fa el gènere, quan no participen en una coalició, i que l'impacte de la Llei d'Igualtat ha estat molt minso.

També es veu que les dones del PSC ocupen menys càrrecs com a Regidor, el que ens fa intuir que el partit respecta el rànquing de la llista electoral millor que no pas CIU. Per validar aqueta sospita, hem establert un nou joc de taules, que ens aportarà informació al respecte.

A la taula número 47 veiem en quin percentatge, els candidats que ocupen el segon, tercer i quart lloc d'una llista, obtenen un determinat nivell de representativitat, separat per gèneres. Podem veure que, pel que fa el segon de la llista, hi ha molta similitud entre els resultats per gènere, però si ens centrem en qui ocupa el tercer lloc en una llista electoral, a qui en un cas de partit en majoria, li hauria de correspondre la segona tinència d'Alcaldia, i en el cas de coalicions de qualsevol nombre de partits, difícilment hauríem d'esperar que no ocupés cap mena de

Tinença d'Alcaldia, veiem una diferència al voltant dels deu punts entre homes i dones, tant si observem l'assoliment de les Tinences d'Alcaldia importants com, en els sentit contrari, obtenint posició de Regidor, que encara empitjora més quan observem el que li passa a qui ocupa la quarta posició.

Taula 47. Gènere i Representativitat

	Second in a list becoming		Third in a list becoming		Fourth in a list becoming	
	1DM or 3DM	Councilor	1DM or 3DM	Councilor	4DM or higher	Councilor
Women	58,6%	26,6%	44,8%	39,4%	30,1%	60,6%
Men	60,2%	25,8%	52,8%	31,6%	37,7%	42,8%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Vist això, anem a filtrar per partit de l'Alcalde, a les taules 48 i 49, doncs tenint en compte que el PSC sempre posiciona millor les seves dones, respecte a CIU, ens interessa saber el comportament intern de cada un dels dos grans partits.

Taula 48. CIU. Gènere i Representativitat

CIU

	Second in a list becoming		Third in a list becoming		Fourth in a list becoming	
	1DM or 3DM	Councilor	1DM or 3DM	Councilor	4DM or higher	Councilor
Women	72,1%	11,8%	55,5%	31,8%	38,1%	54,6%
Men	71,4%	18,1%	58,5%	25,3%	39,4%	42,6%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

Comencem per CIU, a la taula número 48, i veiem immediatament que les diferències, tot i existir són inferiors als valors totals, en cada un dels camps i, fins i tot, en el cas del segon d'una llista, inverses a les mitjanes. Aquest és un partit de govern, i reserva un bon nombre de Tinences d'Alcaldia pels seus membres, i tant en aquest espai com en els altres, en un fort equilibri entre homes i dones.

Taula 49. PSC. Gènere i Representativitat

PSC

	Second in a list becoming		Third in a list becoming		Fourth in a list becoming	
	1DM or 3DM	Councilor	1DM or 3DM	Councilor	4DM or higher	Councilor
Women	70,7%	18,6%	52,2%	27,6%	28,7%	59,6%
Men	79,9%	11,7%	59,6%	24,0%	39,9%	39,5%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A la taula número 49 seguim l'anàlisi, però aquest cop amb els resultats de les llistes del PSC. A cada una de les posicions analitzades hi ha una diferència important entre el nivell de representativitat dels homes i el de les dones, en alguns casos pitjor que les mitjanes. Pel segon de la llista la diferència és de 9 punts, pel tercer de 7 i pel quart d'11.

El que veiem, comparant les taules 48 i 49, és que CIU, tot i tenir menys dones a les seves llistes, respecta més les posicions dins la llista electoral a l'hora d'assignar representativitat. Hi ha per tant, dos components a tenir en compte quan s'estudia l'evolució de les dones dintre la política local, pel que fa el respecte per la prioritat que cal suposar quan s'ocupa una determinada posició en una llista electoral. Una és el nombre de dones que apareixen en una llista, i les

posicions que ocupen en aquesta. Veiem que si hi ha quotes de partit el nombre augmenta i, en conseqüència, les posicions són més altes. L'altre és el respecte del partit per l'ordre establert a les llistes, i hem vist que com més dones hi ha a les llistes menor és aquest respecte. Podem arribar a pensar que les quotes forcen que s'apunten a les llistes dones que no desitgen el poder ni la representativitat que teòricament correspondria a una determinada posició.

La selecció dels candidats ha estat reconeguda com la porta d'entrada de les dones a tenir opcions a obtenir càrrecs en qualsevol de les arenes polítiques. De totes maneres, un cop han estat capaces de participar, i ha altres limitacions, com ara l'institucionalisme, en el sentit que les característiques de les institucions esdevenen un dels factors que més influeix en els partits a l'hora de seleccionar els seus candidats (Krook, 2010, p. 717).

Taula 50. Partit única en Majoria. Gènere i Representativitat

Single party government

	Second in a list becoming		Third in a list becoming		Fourth in a list becoming	
	1DM or 3DM	Councilor	1DM or 3DM	Councilor	4DM or higher	Councilor
Women	89,2%	6,8%	78,3%	14,1%	45,4%	36,1%
Men	93,5%	3,8%	87,1%	7,3%	44,5%	28,9%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A la taula número 50 podem observar que en el cas de partit únic en Majoria, és quan tots els candidats, homes i dones, veuen millor ateses les seves expectatives en relació al lloc que ocupen a les llistes, tot i que a nivell de tercer d'una llista, el biaix de gènere és força important, però en qualsevol cas, tant el segon com el tercer d'una llista obtenen alguna mena de recompensa que evita que es quedin amb el càrrec de Regidor.

Si en fixem en les coalicions sobredimensionades, taula número 51, veiem que el nivell de penalització és superior per als candidats, situació lògica, tenint en compte que els càrrecs de Tinent d'Alcalde es fan servir per compensar els partits que participen en les coalicions, i que aquest és un tipus nombrós en quant a partits, de manera que els primers membres de la llista del partit formadors, han de cedir aquest llocs de representativitat a membres d'altres llistes per fer ben visible la solidesa de la coalició. El que sobta és que, en general, s'assoleixen els nivells més alts de biaix de gènere, sent especialment escandalosos els 20 punts de diferència pel que fa el tercer d'una llista.

Taula 51. Coalicions sobredimensionades. Gènere i Representativitat

Oversized Coalition

	Second in a list becoming		Third in a list becoming		Fourth in a list becoming	
	1DM or 3DM	Councilor	1DM or 3DM	Councilor	4DM or higher	Councilor
Women	42,5%	38,8%	23,8%	54,0%	25,0%	69,2%
Men	50,5%	38,8%	43,5%	41,5%	32,3%	49,5%

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

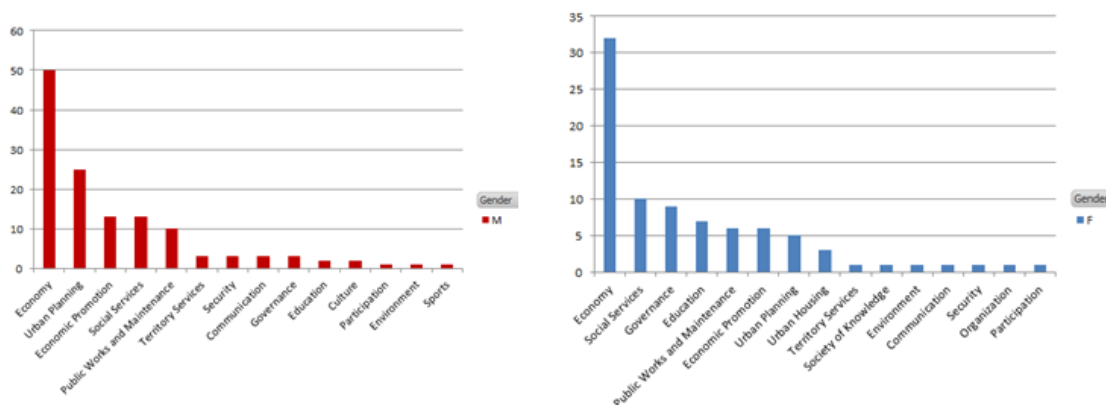
També a nivell dels candidats que perden qualsevol de les posicions com a Tinent d'Alcalde, hi ha la conseqüència de la sobrecàrrega de necessitats de compensació a altres, i també és especialment gran la diferència que es produeix a nivell de gènere pel tercer d'una llista. Més de la meitat de les dones que ocupen el tercer lloc en una llista, participant en una coalició sobredimensionada ocupen un lloc com a Regidores.

2.b.3) Gènere i Poder

Si analitzem els resultats de l'enquesta sobre importància dels departaments segons el gènere de l'enquestat/da, obtenim el gràfic número 21, on podem veure si les preferències tenen relació amb el gènere del/la polític/a.

Gràfic 21. Regidories més importants per electes segons gènere

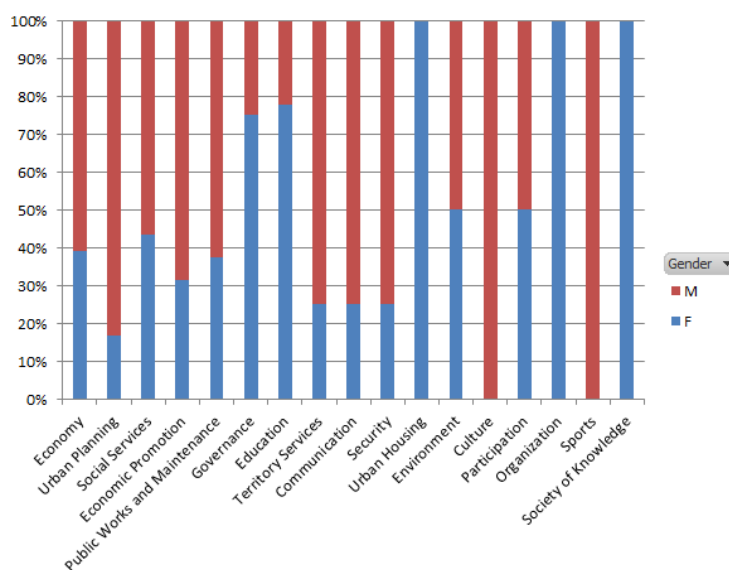

Font: Elaborat per l'autor a partir de l'enquesta pròpia

Es pot apreciar que la principal, Economia, és comú, i que de les sis següents hi ha una diferència principal. Si acceptem que hi ha un cert equilibri entre els continguts de Seguretat (Homes) i de Governació (Dones), només hi ha una Regidoria diferent, en tant que els homes consideren que els Serveis Territorials són una de les sis més importants, mentre que les dones valoren que Educació és més important.

Al gràfic número 22 ho podem veure, però en format percentual, amb el que relativitzem el nombre absolut de respostes per gènere. Veiem que de les sis més importants, segons la classificació comuna, Serveis Socials és la que té més equilibri en les respostes, o dit d'una altra manera, és la que menys biaix de gènere presenta, mentre que Planificació Urbana és una preferència clarament masculina i Governança i Educació ho són femenines.

Gràfic 22. Importància relativa de les Regidories, per gènere

Font: Elaborat per l'autor a partir de l'enquesta pròpia

En canvi, si el que mirem és quina és la distribució de les regidories, a la taula número 52, el que veiem és que Serveis Socials és clarament una Regidoria que gestionen dones, així com Educació, mentre que totes les altres són majoritàriament gestionades per homes.

Des de 1983 les dones ocupen més del 30% de es posicions, com es veu a les caselles en color taronja a la taula següent, més del 30% de les regidories d'Educació i de Serveis Socials, i també Comunicació i Promoció Econòmica els últims anys, és a dir, quatre de les 10 més importants, tenint la majoria de dos d'elles, com són Serveis Socials i Educació, totes dos en color vermell a la taula.

Taula 52. Distribució de les Regidories per gènere

	1979		1983		1987		1991		1995		1999		2003		2007		2011	
	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M
01-Economy	2	51	2	57	6	70	4	76	4	94	13	95	27	104	36	108	36	120
02-Urban Planning	2	48	3	49		80	1	69	3	82	16	83	17	104	27	103	28	100
03-Social Services	5	54	14	55	29	72	41	58	64	73	91	89	127	115	179	83	177	83
04-Economic Promotion	2	37	4	38	4	64	7	60	19	68	29	118	46	108	52	105	58	113
05-Public Works and Maintenance		53		40	1	52	1	60	6	73	5	84	17	74	24	83	16	70
06-Governance	3	32	2	32	3	35	1	25	4	27	5	35	7	26	10	29	12	22
07-Education	9	25	11	25	19	35	25	20	18	35	35	39	36	31	51	22	38	31
08-Territory Services		8	1	8	1	14	2	9	4	7	6	21	6	23	8	23	6	23
09-Security		1		6		12		14	1	16	3	19	3	30	10	27	4	25
10-Communication		2		5	1	3	3	11	1	11	11	9	10	11	13	10	8	9
TOTAL	23	311	37	315	64	437	85	402	124	486	214	592	296	626	410	593	383	596
% of Women	6,9%		10,5%		12,8%		17,5%		20,3%		26,6%		32,1%		40,9%		39,1%	

Font: Elaborat per l'autor a partir de la base de dades pròpia

A la taula també podem apreciar que en aquestes deu regidories, si que hi ha paritat en el sentit d'assolir el 40% del gener menys representat, a partir de 2007.

Podem concloure doncs, que hi ha algunes regidories millor valorades segons el gènere del polític, però que només a la Regidoria d'Educació es dona la coincidència de millor valoració femenina i Regidoria majoritàriament liderada per dones. En canvi, la Regidoria ho hi ha mes dones a càrrec, Serveis Socials, és valorada amb un nivell d'importància molt similar per homes i dones.

III- CONCLUSIONS

Hem de començar amb el treball de camp, que ens va permetre estar en contacte amb diferents administracions i entorns, observant un bon nombre d'ineficiències per manca d'estandardització i el que ens va semblar el resultat d'una gestió poc professional, i valorant també un alt grau de voluntarisme d'alguns funcionaris, amb el que supleixen la manca de recursos de tota mena.

La base de dades creada gràcies al treball de camp, ha esta molt útil per poder estudiar les coalicions locals des de diferents punts de vista. El primer va ser el número de partits en coalició, del que es pot extreure que els governs en coalició són la norma a Catalunya, i són possibles gràcies a la varietat d'opcions polítiques, que en el món local es veuen incrementades per les llistes d'electors o llistes amb objectius estrictament aplicables a una població determinada. Les coalicions de dos i tres partits són les que dominen el mapa superant, juntes, els número de governs d'un sol partit. Només es produeixen dos excepcions temporals, després de les eleccions de 1987 i 1991, on els dos partits més grans (PSC i CIU) obtenen els seus millors resultats històrics, el que els permet governar sols en més Ajuntaments. L'augment de governs de tres

partits es produeix al mateix temps que va governar el tripartit a la Generalitat de Catalunya (PSC-ICV-ERC), després de les eleccions locals de 2003 i de 2007, que pràcticament van desaparèixer el 2011, amb el que cal valorar la influència dels acords multinivell, però també la comoditat del líder local fent el mateix, en quant a pactes, que els líders nacionals.

També hem confirmat que CIU sempre ha tingut el millor rati de conversió de vots en Regidors, gràcies a la seva capacitat de presentar llistes a pràcticament tots els municipis de Catalunya.

A continuació ens vam fixar en els partits IND, que en aquest cas són tots aquells diferents dels cinc més grans. Vam veure que a les primeres eleccions després de la mort del dictador es van presentar un elevat número de *"llistes d'electors"*, però que es va estabilitzar al voltant del 10% del total de llistes presentades. Es va veure un increment el 2007 i el 2011, per l'aparició de noves opcions polítiques, però amb estructures com les dels partits tradicionals, i amb presència més enllà del món local.

La tercera visió va fer referència als tipus de coalicions, tenint en compte el pes relatiu, en nombre de Regidors, de cada un dels partits dintre les coalicions de govern. En general, deixant de banda l'excepcionalitat de l'any 1979, els partits tendeixen a preferir un clar lideratge, acompanyats per un o dos partits més però, fins i tot, preferint governar en minoria abans que dissoldre's en coalicions equilibrades.

La quarta va revisar la connexió entre els partits en coalició, on es va veure el domini de les coalicions amb connexió ideològica. Les coalicions doblement connectades, a l'eix nacional i a l'ideològic, van ser pròpies de les eleccions del 79 i del 83. Cal tenir present que un tipus de coalició habitual és la que es produeix entre el PSC i ICV, que connecta pels dos eixos, però que quan s'hi afegeix ERC, la connexió nacional queda trencada.

Vam analitzar el comportament dels partits grans i dels petits quan participen en coalicions de tota mena, i vam verificar que el partit petit té una ràtio de supervivència a les següents eleccions molt inferior al partit principal, però en qualsevol cas sembla que quan un partit petit entra a govern ho fa prioritzant la visibilitat a l'estratègia.

La sisena aproximació va ser per saber quins són, si es que ni ha, els patrons de comportament dels partits, a l'hora de recompensar els que els acompanyen en una coalició de govern. Hem detectat dos patrons oposats, de cooperació i de competició. El primer, de cooperació, és el que s'estableix entre el PSC i ICV, que produeix coalicions on el partit petit, normalment ICV, obté aquelles Regidories on podrà executar polítiques que formen part important del seu programa electoral. El de competició s'exemplifica amb CIU i ERC, en tant que ERC no sol rebre Regidories ni importants ni crítiques per l'execució de les seves polítiques. El resultat dels dos patrons de comportament, és que ICV sol tenir més èxit a les següents eleccions després d'acompanyar el PSC que no pas ERC després d'acompanyar CIU.

La següent es va centrar en les tasques realitzades pels Alcaldes i la longevitat dels partits. Es va verificar que després de les eleccions del 2007 i del 2011, els Alcaldes van declarar retenir més Regidories que no pas abans, Històricament un 20% dels Alcaldes retenien sota el seu control alguna Regidoria, segons es pot extreure dels Edictes de Delegacions, mentre que a les dos

últimes eleccions s'arriba a un 50%. També es va poder verificar que els partits solen mantenir el lideratge a cada una de les poblacions, al llarg del temps.

Finalment es van definir dos característiques que eren imprescindibles per la part quantitativa de l'estudi, i van se el Poder i la Representativitat. Es va fer una enquesta entre polítics locals actius, que va permetre crear un rànquing d'importància de les Regidories, i aquest índex d'importància el vam relacionar amb el Poder. La Representativitat té en compte el càrrec que ocupa l'electe, en quant a Tinència d'Alcaldia o simple Regidoria. Es confirma que les dos característiques estan totalment correlacionades.

Atenent a tot el que s'ha esmentat fins aquí, podem concloure alguns punts que considerem importants:

- Les coalicions locals acostumen a reproduir la dels nivells superiors de l'Administració, quan n'hi ha.
- Governar en coalició és el fet més habitual.
- La connexió ideològica és més habitual que no pas la nacional
- Els patrons de comportament entre partits condicionen les recompenses que obtenen els petits que participen en una coalició
- Per obtenir Poder cal obtenir Representativitat, i aquesta necessita d'un bon posicionament a la llista electoral

Resumint podem dir que el partit formador sol ser generós amb els altres membres de la coalició, però retenint la Regidoria d'Economia, i que els líders locals soles seguir o imitar els líders regionals o nacionals.

A continuació ens vam centrar en la figura del Tinent d'Alcalde, i vam arribar a dos conclusions principals. D'una banda, aquest és un lloc que es fa servir com a contrapartida de les concessions que ha de fer un partit per participar en una coalició, com confirmen les dades i també els polítics entrevistats, i es comprova que els tres primers Tinents d'Alcalde sempre obtenen les Regidories més importants. D'un altra banda, el salari més elevat dels Tinents d'Alcalde front el dels Regidors que també ostenten la responsabilitat d'una regidoria, no està justificat, a menys que tinguin funcions de coordinació no especificades a cap norma.

Per acabar l'estudi, hem analitzat la igualtat en quant a gènere, aprofitant totes les dades i anàlisi prèvies, i hem validat que la Llei d'Igualtat ha servit per equilibrar les llistes, però que un cop fetes les eleccions els partits prenen decisions, el resultat de les quals no respecta la prelación que indica la llista electoral. Considerem especialment greu quan el segon o tercer lloc d'una llista es una dona, i aquesta es veu apartada de càrrecs de responsabilitat, tant sigui per manca de respecte per la igualtat d'oportunitats dels líders dels partits, com per decisió de la pròpia candidata, doncs ho podem entendre com un frau als electors. També hem verificat que les quotes internes de partit, com en el cas del PSC, asseguren que hi ha més dones accedint a les llistes electorals, superant el líndar del 40% exigít per la Llei, però que això no es correspon amb l'assignació de responsabilitats, mentre que sense quotes de partit, com passa a CIU, hi ha menys dones, però es respecta més l'ordre de la llista en relació a la importància de les Regidories assignades. Hem detectat que les Regidories tenen escàs biaix pel que fa el gènere, potser amb l'excepció d'Educació, més ben valorada per dones, però en canvi si que hi ha biaix

a l'hora de quin és el gènere del Regidor/a que les gestionen, sent Serveis Socials i Educació majoritàriament femenines, i totes les altres masculines.

Per tant, amb les dades aportades, ens permetem respondre les hipòtesis de recerca:

H1: La distribució de carteres (regidories) entre els partits en coalició, reflecteix les seves prioritats només quan hi ha una relació de col·laboració.

Efectivament, s'ha demostrat que si, i només si, la relació és de col·laboració, el partit petit rebrà aquelles Regidories que millor li serveixen per executar les seves polítiques prioritàries, i a més s'ha demostrat que això reporta beneficis a les següents eleccions.

H2: El Tinent d'Alcalde és un paper que es fa servir com a recompensa al partit (s) minoritari per les concessions fetes per assolir els acords coalicionals

També s'ha confirmat aquesta hipòtesi, en tant que la definició legal del càrrec no justifica els privilegis que obté i que, normalment són lloc ocupats pels partits petits que participen en una coalició, desplaçant els candidats que ocupen els primers llocs de les llistes del partit de l'Alcalde/ssa.

H3: Les quotes internes no garanteixen la igualtat de gènere quan es distribueixen les regidories.

S'ha demostrat que les quotes internes augmenten sensiblement el número de dones a les llistes electorals, però que com més dones té un partit a les seves llistes, menys es respecta la prelación que estableixen les pròpies llistes un cop es distribueixen els càrrecs i les Regidories.

Per acabar aquests conclusions, volem mencionar la legislació apareguda amb posterioritat a les eleccions de l'any 2011, doncs considerem que no aporta valor pel que fa els nivells de democràcia i d'eficiència.

Després de 28 anys de funcionament dels ens locals sota el mandat de la Llei 7/1985, en un país que ha passat de la dictadura a la democràcia, i d'un món en autarquia econòmica i social al món globalitzat de principis del Segle XXI, és lògic que s'hagin de revisar i modernitzar les normes que regeixen l'activitat de l'administració més propera als ciutadans.

El 27 de setembre de 2011, gràcies a un acord d'urgència entre els dos partits majoritaris a Espanya, el PP i el PSOE, es va modificar la Constitució Espanyola, concretament el seu article 135, amb la finalitat de garantir l'estabilitat pressupostària de l'administració pública. Una modificació constitucional té impacte sobre tot el cos legislatiu, i el desembre de l'any 2013 es van publicar una sèrie de Lleis i RDL que ajustaven normes anteriors al mandat del nou redactat de l'article 135, entre elles la Llei 27/2013, que actualitza la Llei 7/1985. El cert és que no és una nova Llei, sinó que només modifica articles de la 7/1985, en tot allò que es refereix a estabilització pressupostària i centralització de les decisions.

El 24 de gener es va publicar el RDL 1/2014, que entre molts altres assumptes de temes heterogenis, a l'article número 11 modifica els Pressupostos Generals de l'Estat (Llei 22/2013 de 23/23/2013) i fixa els sous màxims dels Alcaldes, en una taula en funció del nombre d'habitants de la població.

Efectivament, és hora de modificar la normativa, però després d'un debat i de la definició del model de govern municipal que serviria per millorar-ne la transparència i l'eficiència al servei dels ciutadans.

Crear noves Lleis i normes pel procediment d'urgència, en base a necessitats del moment, no serveix per establir les relacions del futur, solucionant el problema del present. Sense voler aprofundir més, i únicament fent servir allò que s'ha revisat en aquest estudi, considerem imprescindible regular i clarificar el paper dels Tinents d'Alcalde, aplicar als ajuntaments sistemes nous de gestió que permetin flexibilitat i eficiència, evitar posar en risc l'equilibri pressupostari posant certes decisions en mans de professionals, o passant el filtre de professionals, és a dir, reforçant la figura dels interventors, augmentant-ne la seva predisposició al servei, i separant la política de la gestió econòmica sense que això impliqui limitacions de l'exercici de la política local, establint indicadors financers i no financers que siguin públics. Plantejar obertament la necessitat, o no, de llistes obertes, que permetin els ciutadans prendre les seves decisions pel que fa el gènere i la relació dintre les llistes electorals, que impliqui una determinada distribució de poder i representativitat, i convertir l'administració local en el punt únic de relació dels ciutadans amb totes les administracions.

Bibliografia

- Adrian, C. & Press, C., 1968. Decision costs in coalition formation. *American Political Science Review*, 62(2), pp. 556-563.
- Alnevall, C., 2008. *Spain: Towards a more gender-equal state*, Brussels: European Parliament.
- Artés, J., 2011. Do Spanish politicians keep their promises?. *Party Politics*, 19(1), pp. 143-158.
- Artés, J. & Bustos, A., 2008. Electoral promises and minority governments: An empirical study. *European Journal of Political Research*, Volum 47, pp. 307-333.
- Bäck, H., Debus, M. & Dumont, P., 2008. *Who Gets What in Coalition Governments? Predictors of Portfolio Allocation in Parliamentary Democracies*, s.l.: American Political Science Association.
- Bäck, H. & Rosema, M., 2008. *Government Formation and Strategic Voting in Multi-Party Systems. Voting for Coalitions in the Netherlands*. Swansea, Political Studies Association, p. 16.
- Bergman, T., 1995. *Constitutional Rules and Party Goals in Coalition Formation. An Analysis of Winning Minority Governments in Sweden*. Umea: Umea University. Faculty of Social Sciences.
- Blais, A., Aldrich, J. H., Indridason, I. H. & Levine, R., 2006. Do Voters Vote For Government Coalitions?: Testing Down's Pessimistic Conclusion. *Party Politics*, 12(6), p. 699.
- Boston, J., 2011. Government formation in New Zealand under MMP: Theory and practice. *Political Science*, 63(1), pp. 79-105.
- Boston, J. & Bullock, D., 2010. Multi-Party governance: Managing the unity-distinctiveness dilemma in executive coalitions. *Party Politics*, 18(3), pp. 349-368.
- Brancati, D., 2008. The Origins and Strengths of Regional Parties. *British Journal of Political Science*, 38(1), pp. 135-159.
- Brice, J., 2011. Regionalist Party Formation in Italy: A Case Study of the Valle d'Aosta. *Bulletin of Italian Politics*, 3(2), pp. 343-356.
- Browne, E. C. & Franklin, M. N., 1973. Aspects of Coalition Payoffs in European Parliamentary Democracies. *The American Political Science Review*, 67(2), pp. 453-469.
- Budge, I. & Herman, V., 1978. Coalitions and government formation: an empirically relevant theory. *British Journal of Political Science*, Volum 8, pp. 459-477.
- Butler, D., 1978. *Coalition in British Politics*. London: Macmillan.
- Calvo, K. & Martín, I., 2009. Ungrateful Citizens? Women's Rights Policies in Zapatero's Spain. *South European Society and Politics*, 14(4), p. 499.
- Capmany, M. A., 1966. *La Dona a Catalunya*. Barcelona: Edicions 62.

- Capo Giol, J., 2000. El bucle de la gobernabilidad: Opinión pública y pactos en las elecciones de 1996. A: Matas, ed. *Coaliciones políticas y gobernabilidad*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials, pp. 243-266.
- Colomer, J. M. & Martínez, F., 1995. The Paradox of Coalition Trading. *Journal of Theoretical Politics*, 7(1), pp. 41-63.
- Costar, B., 2011. Australia's curious coalition. *Political Science*, 63(1), p. 42.
- Curtin, J. & Miller, R., 2011. Negotiating coalitions: Comparative perspectives. *Political Science*, Volum 63, p. 8.
- D.P. Brady, A., 2012. *The Constitution, Gender and Reform: Improving the Position of Women in the Irish Constitution*, Dublin: National Women's Council of Ireland.
- Dahlerup, D. & Freidenvall, L., 2008. *Electoral Gender Quota Systems and Their Implementation in Europe*, Brussels: European Parliament.
- Dalton, R., 2006. *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advances Industrial Democracies*. 5th ed. Washington, D.C.: CQ Press.
- Dancey, L., 2012. The Consequences of Political Cynicism: How Cynicism Shapes Citizens' Reactions to Political Scandals. *Political Behaviour*, Volum 34, pp. 411-423.
- De Winter, L., Andeweg, R. & Dumont, P., 2002. *The State of the Art in Coalition Research: Critical appraisals and Alternative Avenues*. Torino, European Consortium for Political Research.
- Downs, W. M., 1998. *Coalition government, subnational style. Multiparty politics in Europe's regional parliaments*. Columbus: Ohio State University.
- Ekgren, A.-M. & Oscarsson, H., 2011. Party elites' perceptions of voting behaviour. *Party Politics*, 19(4), pp. 641-664.
- Encarnación, O. G., 2003. *The Myth of Civil Society: Social Capital and Democratic Consolidation in Spain and Brazil*. New York: Palgrave.
- Evans, E., 2011. Two Heads are better than one? Assessing the implications of the Conservative-Liberal Democrat coalition for UK politics. *Political Science*, Volum 63, p. 46.
- Evans, S., 2012. Reluctant Coalitionists: The Conservative Party and the Establishment of the Coalition Government in May 2010. *The Political Quarterly*, 83(3), pp. 478-486.
- Falcó-Gimeno, A., 2012. Parties Getting Impatient: Time Out of Office and Portfolio Allocation in Coalition Governments.. *British Journal of Political Science*, 42(2), pp. 393-411.
- Field, B., 2006. Transitions to Democracy and Internal Party Rules: Spain in Comparative Perspective. *Comparative Politics*, 39(1), p. 83.
- Field, B., 2010. Minority Government and Legislative Politics in a Multilevel State: Spain under Zapatero. *South European Society and Politics*, 14(4), p. 431.

- Freixes San Juan, T., 2008. La Configuració de la igualtat entre les dones i els homes. A: *Construint els drets de les dones: dels conceptes a les polítiques locals*. Barcelona: Diputació de Barcelona, p. 182.
- Gamson, W. A., 1961. A Theory of Coalition Formation. *American Sociological Review*, 26(3), pp. 373-382.
- Guérin, É. & Kerrouche, É., 2008. From Amateurs to Professionals: The Changing Face of Local Elected. *Local Government Studies*, 34(2), pp. 179-201.
- Gunther, R., Montero, J. R. & Botella, J., 2004. *Democracy in Modern Spain*. s.l.:Yale University.
- H Allern, E. & Bale, T., 2012. Political parties and interest groups: Disentangling complex relationships. *Party Politics*, 18(1), pp. 7-25.
- Harmel, R. & Handa, K., 1994. An integrated theory of party goals and party change. *Journal of Theoretical Politics*, 6(3), pp. 259-287.
- Harmel, R. & Tan, A., 2003. Party Actors and Party Change: Does Factional Dominance Matter?. *European Journal of Political Research*, Volum 42, pp. 409-424.
- Hazell, R. & Yong, B., 2012. *The Politics of Coalition. How the Conservative-Liberal Democrat Government Works*. Oxford: Hart Publishing Ltd..
- Hetherington, M. J., 2005. *Why trust matter: Declining political trust and the demise of American liberalism*. Princeton: Princeton University Press.
- Keman, H., 2011. Patterns of multi-party government: Viability and compatibility of coalitions. *Political Science*, Volum 63, p. 13.
- Kitschelt, H., 1989. The Internal Politics of Parties: The Law or Curvilinear Disparity Revisited. *Political Studies*, Volum 37, pp. 400-421.
- Kline, R., 2009. How we count counts: The empirical effects of using coalitional potential to measure the effective number of parties. *Electoral Studies*, Volum 28, pp. 261-269.
- Komorita, S. S., 1974. A weighted probability model of coalitions formation. *Psychological Review*, 81(1), pp. 242-256.
- Komorita, S. S. & Chertkoff, J. M., 1973. A Bargaining Theory of Coalition Formation. *Psychological Review*, 80(3), pp. 149-162.
- Krook, M. L., 2010. Beyond Supply and Demand: A Feminist-institutional Theory of Candidate Selection. *Political Research Quarterly*, 63(4), pp. 707-720.
- Larkin, P., 2011. The politics of coalition in Scotland. *Political Science*, 63(1), p. 67.
- Laver, M. & Schofield, N., 1990. *Multiparty Government: The politics of coalition in Europe*. Oxford: Oxford University Press.

- Lavin, C., 2000. Building Local Grassroots Coalition..One E-Mail Address at a Time. *Campaigns and Elections*, Issue January 2000.
- Lawler, E. J. & Youngs, G. A., 1975. Coalitions formation: an integrative model. *Sociometry*, 38(1), pp. 1-17.
- Leiserson, M., 1970. The Study of Coalition Behavior: Theoretical Perspectives and Cases from Four Continents. A: *Game theory and the study of coalition behavior*. New York: Hold, Rinehart, Winston, pp. 255-272.
- Lemieux, D. E., 2005. The Ties thta Bind. How to build a successful coalition for referendum and initiative campaigns. *Campaigns and Elections*, Issue August 2005, pp. 40-41.
- Libbrecht, L., Maddens, B. & Swenden, W., 2011. Party competition in regional elections: The strategies of state-wide parties in Spain and the United Kingdom. *Party Politics*, 19(4), pp. 624-640.
- Lilliefeldt, E., 2010. Party and gender in Western Europe revisited: A fuzzy-set qualitative comparative analysis of gender-balanced parliamentary parties. *Party Politics*, 18(2), pp. 193-214.
- Luebbert, G. M., 1983. Coalition theory and government formation in multiparty democracies. *Comparative Politics*, Volum 15, p. 244.
- Lupia, A. & Strom, K., 2006. Bargaining, Transaction Costs, and Coalition Governance. A: *Cabinets and Coalition Bargaining*. Oxford: Oxford University Press, pp. 9-10.
- Maor, M., 1995. Intra-party determinants of coalition bargaining. *Journal of Theoretical Politics*, 7(1), pp. 65-91.
- Marquez Cruz, G., 1994. Bases para el estudio de la inestabilidad política en los gobiernos locales. *Revista de Estudios Políticos*, 86(Octubre-Diciembre), pp. 261-311.
- Márquez Cruz, G., 2007. *Política y gobierno local. La formación de gobierno en la Entidades locales en España*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.
- Marquez Cruz, G., 2010. Local Governability in Spain. *Política y Sociedad*, 47(3), pp. 37-66.
- Mas, D., Salinas, P. & Vilalta, M., 2011. *El Gasto no Obligatorio de los Municipios Españoles. Ejercicios 2004-2007*, Barcelona: Universitat de Barcelona. Institut d'Economia de Barcelona.
- Matas Dalmases, J., 1998. *Majories, oposició i coalicions*. Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials.
- Matas, J., 2010. El Gobierno bipartito de CiU. *El País*, 15 12.
- Matas, J. & Reniu, J. M., 2003. La política de las coaliciones en Catalunya. *Revista Española de Ciencia Política*, Issue 9, pp. 83-112.

- Matas, J. & Ridao, J., 2014. Los Gobiernos de Coalición en Cataluña. A: J. M. Reniu, ed. *Los gobiernos de coalición de las Comunidades Autónomas españolas*. Barcelona: Atelier libros, pp. 201-228.
- Matland, R. & Brown, D., 1992. District magnitude's effect on female representation in US state legislatures. *Legislative Studies Quarterly*, Volum 17, p. 92.
- McElroy, G. & Marsch, M., 2010. Candidate Gender and Vote Choice. Analysis from a Multimember Preferential Voting System. *Political Research Quarterly*, 63(4), pp. 822-833.
- Meguid, B., 2005. Competition Between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success. *American Political Science Review*, 99(3), pp. 347-359.
- Mershon, C., 2002. *The Costs of Coalition*. Stanford: Stanford University Press.
- Miller, R. & Curtin, J., 2011. Counting the costs of coalition: The case of New Zealand's small parties. *Political Science*, 63(1), pp. 117-118.
- Mitchell, P., 1995. *The life and times of coalition governments*. Bordeaux, ECPR.
- Moreno Fuentes, F. J. & Bruquetas Callejo, M., 2011. *Immigració i Estat del benestar a Espanya*. Barcelona: Obra Social de La Caixa.
- Morgenstern, S. & M. Swindle, S., 2005. Are Politics Local? : An Analysis of Voting Patterns in 23 Democracies. *Comparative Political Studies*, 38(2), pp. 143-170.
- Müller, W. & Strom, K., 1999. Conclusions: Party Behavior and Representative Democracy. A: *Policy, Office, or Votes?. How political parties in Western Europe make hard decisions*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 279-308.
- Natera, A., 2001. *El liderazgo político en la sociedad democrática*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.
- Natera, A. & Vanaclocha, F. J., 2005. *Los liderazgos en el mercado político y la gestión pública*. Madrid: Universidad Carlos III / Boletín Oficial del Estado.
- Noel, H., 2010. Ten things Political Scientists Know that You Don't. *Political Science and Practical Politics*, 8(3), pp. 1-19.
- Norris, P. & Krook, M. L., 2011. *Gender Equality in Electetd Office: A Six-Step Action Plan*, Harvard: Harvard University and Washington University in St Louis.
- Panbianco, A., 1990. *Modelos de partido*. Madrid: Alianza Universidad.
- Peterson, R. L. & De Ridder, M. M., 1986. Government formation as a policy-making arena. *Legislative Studies Quarterly*, 11(4), p. 574.
- Pridham, G., 1986. *Coaliional behaviour in theory and practicce: An inductive model for Western Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Reniu, J. M., 1996. *La representación política en drisis: el transfuguismo como estrategia política*. Madrid: Tecnos.
- Reniu, J. M., 2001. *Las teorías de las coaliciones políticas revisadas: la formación de gobiernos en España. 1977-1996*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Reniu, J. M., 2001. Merece la pena coligarse? La formación de gobiernos minoritarios en España, 1977-1996. *Revista Española de Ciencia Política*, 5(Octubre 2001), pp. 111-142.
- Reniu, J. M., 2007. Una revisió de l'espai polític i electoral català. *Eines*, 1(1), p. 13.
- Reniu, J. M. & Magre, J., 2006. Els executius locals a Catalunya: morfologia i funcionament. A: J. Magre, ed. *Informe de l'Observatori de Govern Local*. Barcelona: Fundació Carles Pi i Sunyer, p. 49.
- Ridao, J., 2007. *Les coalicions polítiques a Catalunya. El cas del govern catalanista i d'esquerres*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.
- Riker, W. H., 1962. *The Theory of political coalitions*. New Haven: Yale University Press.
- Roig i Berenguer, R. M., 2008. *La Perspectiva de Género en los estudios de élites políticas: La continuidad de las Diputadas en el Parlamento de Cataluña, el Congreso de los Diputados y el Parlamento Europeo (1979-2000)*, Valencia: Universidad de Valencia.
- Sanz Labrador, i. & Martínez i Coma, F., 2007. Sobre la incertidumbre en las elecciones: España 2000. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, Volum 117, pp. 87-108.
- Serritzlew, S., Skjaeveland, A. & Blom-Hansen, J., 2008. Explaining Oversized Coalitions: Empirical Evidence from Local Governments. *The Journal of Legislative Studies*, 14(4), pp. 421-450.
- Simón, P., 2014. Las Comunidades Mayoritarias: Castilla y León; Castilla-La Mancha; Extremadura; Madrid y Murcia. A: J. M. Reniu, ed. *Los gobiernos de coalición de las Comunidades Autónomas españolas*. Barcelona: Atelier libros, pp. 381-397.
- Solé Tura, J., 1985. *Nacionalidades y nacionalismos en España. Autonomías, federalismo, autodeterminación*. Barcelona: Alianza Editorial.
- Spanish Federation of Municipalities and Provinces, 2011. *Los perfiles sociales de los nuevos electos locales 2011*, Madrid: Spanish Federation of Municipalities and Provinces.
- Stefuriuc, I., 2009. Government Formation in Multilevel Settings. *Party Politics*, 15(1), p. 94.
- Strom, K. & Müller, W., 1998. *Coalition governance in parliamentary democracies*. Wien, s.n.
- Strom, K., 1984. Minority governments i parliamentary democracies: The rationality of non-winning cabinet solutions. *Comparative Political Studies*, Volum 17, pp. 199-227.
- Strom, K., Budge, I. & Laver, M., 1994. Constraints on Cabinet Formation in Paliamentary Democracies. *American Journal of Political Science*, 38(2), pp. 303-335.

- Tobin Grant, J., T. Mockabee, S. & Quin Monson, J., 2010. Campaign Effects on the Accessibility of Party Identification. *Political Research Quarterly*, 63(4), pp. 811-821.
- Turner, R. H., 1991. The use and misuse of rational models in collective behavior and social psychology. *European Journal of Sociology*, 32(1), pp. 84-108.
- Valiente, C., Ramiro, L. & Morales, L., 2003. Mujeres en el Parlamento: Un análisis de las desigualdades de género en el Congreso de los Diputados. *Revista de Estudios Políticos*, Issue 121, pp. 179-207.
- Vallès, J. M. & Brugué, Q., 1997. La dimensión política en el gobierno municipal español: algunas hipótesis. *Papers de Formació Municipal*, Issue 44.
- Vallès, J. M. & Brugué, Q., 2003. *Polítics locals: Preparant el futur*. Barcelona: Mediterrània.
- Vázquez, R. & Delgado, S., 2013. La percepción pública española sobre los gobiernos de coalición. Un análisis estatal y algunos apuntes andaluces y catalanes (2000-2010). A: J. M. Reniu, ed. *Pactar para gobernar*. València: Tirant Lo Blanch, pp. 225-253.
- Verge, T. & Falcó-Gimeno, A., 2013. Estrategias multinivel de los partidos de ámbito estatal en la formación de los gobiernos autonómicos. A: J. M. Reniu, ed. *Pactar para gobernar*. València: Tirant Lo Blanch, pp. 97-123.
- Verge, T. & Gómez, R., 2012. Factionalism in multi-level contexts: When party organization becomes a device. *Party Politics*, 18(5), pp. 672-678.
- Vicens Vives, J., 1954. *Notícia de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62.
- Vowles, J., 2011. Why voters prefer coalitions: Rationality or norms?. *Political Science*, 53(1), pp. 128-129.
- Warwick, P. V., 2005. When far apart becomes too far apart: Evidence for a threshold in coalition formation. *British Journal of Political Science*, 35(2), pp. 383-401.
- Warwick, P. V. & Druckman, J. N., 2001. Portfolio Saliency and the Proportionality of Payoffs in Coalition Government. *British Journal of Political Science*, 31(4), pp. 627-649.
- Warwick, P. V. & Druckman, J. N., 2006. The Portfolio Allocation Paradox: An Investigation into the Nature of a Very Strong but Puzzling Relationship. *European Journal of Political Research*, 45(4), pp. 635-665.

ANNEX

ANNEX I. Els partits

Taula 53. Descripció dels partits més importants a les eleccions locals

Acronym (and colours used for graphs)	Party	Logotype (2012)	History and Facts	Grouping acronyms	Website
CIU	Convergència i Unió		Coalition born the 19 th of September 1978. Agreement between Convergència Democràtica de Catalunya (Liberal center-right) and Unió Democràtica de Catalunya (Christian-democrats). Jordi Pujol President of the Generalitat de Catalunya in 1980-1984, 1984-1988, 1988-1992, 1992-1995, 1995-1999 and 1999-2003	CIU	www.ciu.cat
PSC	Partit dels Socialistes de Catalunya		Created the 16 th of July 1978, after the merger of three socialists parties, one of them the catalan federation of the PSOE. Pasqual Maragall President of the Generalitat de Catalunya 2003-2006, José Montilla 2006-2010	PSOE PSC-PSOE PSC PSC-PM PM	www.socialistes.cat
ERC	Esquerra Republicana de Catalunya		Founded the 17 th of March 1931, merging three nationalist organizations. Presidents of the Generalitat de Catalunya: Francesc Macià, 1931-1933; Lluís Companys, 1934-1940; Josep Irla, 1940-1954; Josep Tarradellas, 1954-1980	ERC ERC-AM AM ACORD	www.esquerra.cat
ICV	Iniciativa per Catalunya - Verds		The 23 rd of February 1987 was presented, created by the merger of the ENE, PCC and PSUC. From 1979 till 2012, from Communist Party via euro-communism, to become eco-socialists	PSUC IC ICV ICV-EPM ENTESA	www.iniciativa.cat
PP	Partido Popular		Alianza Popular, created the 9 th of October 1976 by francoist ministers, in 1989 changed the name to Partido Popular.	AP PP PPC	www.ppcatalunya.com
IND	Other		Any other out of the big five, including UCD, CC, C's, PxC, CUP, SI, Eb, UPyD		

Taula 54. Descripció dels nous partits a les eleccions del 2007 i 2011

Acronym	Party	Logotype (2012)	History and Facts	Website
PxC	Plataforma per Catalunya		In the group of the Personal Parties, led by Josep Anglada since its foundation in 2001, PxC is basically a racist party with radical proposals about immigration, security and family policies, with an extreme nationalist point of view.	http://www.pxcatunya.com/
CUP	Candidatures d'Unitat Popular		Independentist and social program covering a wide range of matters, working in local assemblies via direct democracy. The origins are in the 1979's elections, because some social groups were disappointed with the political proposals of the established parties. Reached 3 seats in the Catalan Parliament in the 2012 elections	http://cup.cat/
C's	Ciudadanos – Partido de la Ciudadanía		In 2005 a group of Catalan professionals and intellectuals issued a manifesto against the existing political parties and their distance to the "real problems" of the citizens. A second manifesto was proclaimed in 2006, for freedom and equality, laicism, and a bilingual society (Spanish and Catalan) and pro Constitution.	http://www.ciudadanos-cs.org/
SI	Solidaritat Catalana per la Independència		Born in 2010, with the Independence of Catalonia as its main political goal, as a federation of parties, reached its maximum success in 2010, with 3 deputies in the Parliament of Catalonia, lost in 2012.	http://www.solidaritatcatalana.cat/
Eb	Escons en blanc		Since 2008 this option is available in any election, willing to represent the ones unsatisfied with the existing system of parties. Their goal is to force the modification of the electoral law recognizing the existence of citizens aiming to be represented by empty seats in any Parliament	http://esconsenblanc.org/
UPyD	Unión Progreso y Democracia		Another personal party. Since 2007, when Rosa Díez resigned from the PSOE, she created this option in the Basque Country, expanded later on to all the Spanish regions. 5 Deputies in the Spanish Parliament since 2011, it is active in matters related to unionism, and supporting one language for the whole Spain.	http://www.upyd.es/

ANNEX II. Paraules més emprades als programes electorals el 2011

	Document genèric	<p>país persones Catalunya ser societat CiU municipals política. marc social</p>
	Programa de la ciutat de Barcelona	<p>districte equipaments barri persones social Barcelona Ajuntament pla serveis ciutat</p>

	Document genèric	<p>socials ciutadania polítiques social ciutats municipis social local locals serveis persones</p>
	Programa de la ciutat de Barcelona	<p>ciutat qualitat Barcelona serveis social ciutadania espai públic convivència persones</p>

	Document genèric	<p>locals serveis local persones social ciutadania municipi joves municipals polítiques</p>
	Programa de la ciutat de Barcelona	<p>barri col districte Promoure persones serveis social Barcelona ciutat públic</p>

	Document genèric	<p>social</p> <p>locals participació</p> <p>local polítiques</p> <p>municipis</p> <p>ciutadania serveis</p> <p>persones</p> <p>socials</p>
	Programa de la ciutat de Barcelona	<p>ciutat</p> <p>serveis</p> <p>polítiques</p> <p>Barcelona públic</p> <p>social</p> <p>colespaïes persones</p> <p>joves</p>

	Document genèric	<p>populars</p> <p>administració municipis</p> <p>ajuntaments societat</p> <p>ciutadans serveis</p> <p>catalans famílies públics</p>
	Programa de la ciutat de Barcelona	<p>Recuperar</p> <p>iniciativa Promoure</p> <p>Barcelona serveis</p> <p>millors persones públic</p> <p>Pla privada</p>